

# flacăra

ANUL XXVI - NR. 39 1164 - 29 septembrie 1977

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

## Eminescu și Iancu

M-a umilit ca veșnicia flancul  
acestor munți ai mei cu foșnet calp,  
cînd Eminescu îmi vorbea de Iancul  
cel ce creștea înalt pe calul alb.

Pe calul alb, ca izvorit din mituri  
încît femeile ieșeau în drum  
și se lipeau cu umerii de ziduri  
crezînd că-i arătare și că-i fum.

Că-i fumul de pucioasă precărăiască  
de aur putred ca în vechi brățări  
și în durere veche, românească,  
dospită-n inima acestei țări.

Dospită-n inima fără hodină  
și poate murmurînd ca mustul nou,  
ca mustul care fierbe în rugină  
să limpezească singe de erou.

Să limpezească singe sus, în rangul  
de călăreți, de cavaleri, de moți.  
Cînd Eminescu îmi vorbea de Iancul  
Cîntau în amîndoi românii toți.

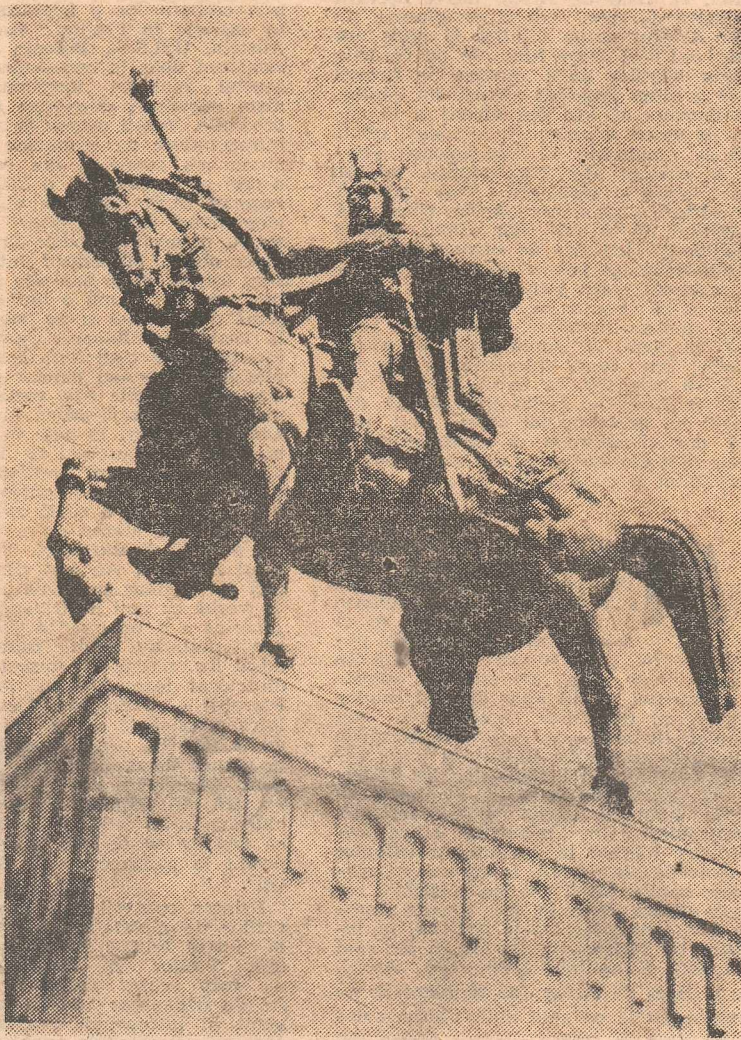
AL. ANDRIȘOIU ■

## Familiarizarea cu viitorul

A aștepta cu minile încrucișate ca de undeva, într-o bună zi, să pice ca un dar miraculos, orînduirea comunistă, e o aberație de care am ride dacă nu ne-am da seama că e de primejdioasă o astfel de concepție ce ne îndeamnă la pasivitate, la încetarea luptei revoluționare. Niciodată chipul societății comuniste nu ni se va înfățișa dacă vom rămîne în letargie, îmbătați de iluzia că potrivit legilor sociale de care am luat cunoștință, odată și odată el tot trebuie să se ivească, nu are cum altfel să facă. De fapt, pentru a-l cunoaște, mai trebuie să străbatem cale lungă și anevoioasă. E adevărat, pe meleagurile noastre au apărut o sumedenie de embleme ale civilizației socialiste, ca semne ale trudei de zi cu zi a poporului român conștient că bunăstarea și fericirea lui depind de munca fiecăruia dintre cetățenii acestei țări. Dar știm cu toții că deși trăim mai bine ca în trecut, că deși avem șanse mai mari de a fi fericiți, atunci cînd s-a dat semnalul în bătălia pentru dezvoltare, a trebuit — firește — să trecem un timp pînă să se vadă primele roade. De fapt, noi nu ne întrecem cu nimeni, ci cu noi înșine, din dorința de a trăi demni și respectați pe această planetă. Tocmai de aceea sîntem în permanență îndemnați de conducerea partidului și statului nostru să nu ne mulțumim cu ceea ce am realizat, să nu ne culcăm pe laurii victoriei. În cazul nostru ar fi ca și cu un plugar care, încîntat de brazda pe care a tras-o, n-ar mai ara tot ogorul și s-ar desface ore în șir contemplînd-o. Ba, mai mult, ni se atrage mereu atenția să nu pierdem din vedere că în preajma noastră se află mesagerii ai viitorului pe care trebuie să fim atenți să-i descifrăm și să ne familiarizăm cu ei. Intrarea în comunism se face cu oameni pregătiți să trăiască în comunism. De aceea ni se repetă în atîtea rînduri să învățăm de pe acum să trăim în această orînduire, chiar dacă nu noi vom fi aceia care o vom cunoaște, ci urmașii noștri, care însă cu siguranță că vor beneficia de experiența noastră. În recenta sa cuvîntare la Constătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, sublinia: „Trebuie să începem să experimentăm — ca să spun așa — felul cum trebuie să acționăm și să trăim în societatea socialistă multilateral dezvoltată, cînd unele principii comuniste vor trebui să se afirme, felul cum trebuie să trăim în societatea comunistă”. E un fapt de mare importanță ca de la acest nivel să se ceară poporului român să se familiarizeze cu viitorul de pe acum, pentru ca el să nu-l surprindă nepregătit. Viitorul nu trebuie așteptat ca o amenințare și nici nu trebuie așteptat ca o mană cerească. El trebuie scrutat cu luciditate și familiarizarea cu el poate porni de azi.

GEORGE ARION ■

## Monumentele patriei



„Tot ce a fost pe acest pămînt  
se topește în lumina lui”

(NICOLAE IORGA : „Istoria lui Ștefan cel Mare”)

## IUBIREA DE FRUMOS

## Tehnică și poezie

Patria noastră ca toată Europa și atîtea alte popoare din alte părți ale lumii este implicată în procesul științific de prelucrare a materiei prime, de ridicarea din sinul materiei a instrumentelor și uneltelor necesare omului în viața de toate zilele pe de o parte, iar pe de altă, a instrumentelor care creează necesități noi. A avea aur și lemn, uraniu și gaz-metan și a nu extrage cele mai fine produse din țesătura lor, a nu le prelucra pînă în cele mai mici amănunte, înseamnă a le înstrăina pe ele și a te pusți într-o neștiință pe tine însuși. România străbate acest ceas istoric greu, plin de responsabilități fără de care însă, ființa noastră, ca noțiune independentă, e greu de conceput.

Pentru ca acest proces tehnologic de prelucrare a materiei să fie plinar, să ducă la eliberarea omului, nu la robotizarea lui, pentru ca mașina ce o ridică omul din fier și fac să-i fie spre înălțarea și adîncirea vieții lui într-o cunoaștere adevărului și stăpînirea materiei, omul mai trebuie să stăpînească încă o știință fiind făptură a cuvîntului și această știință pe lingă tehnică se cheamă Poezie. Știința tehnică arată ce este în natură, în elementele din fire, poezia dezvoltă ce semnifică pentru om ceea ce este.

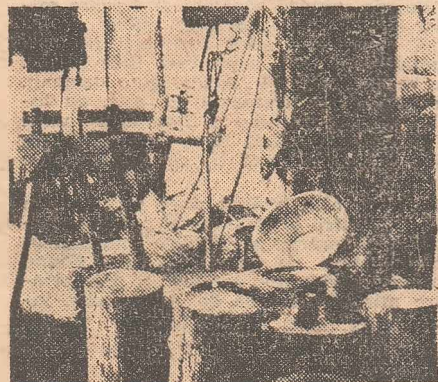
Tehnica și poezia sînt indisolubil legate și se completează reciproc; tehne și poezis înseamnă lucrare, a face, a aduce la vedere, a ridica în lumină cele ce sînt, înrîndirea lor a fost luată în seamă încă de cei vechi. Într-un eseu celebru, „Tehnica și întoarcerea”, Heidegger arată cum tehnica deschide și analizează, descrie și ramifică, iar Poezia întoarce, sintetizează și semnifică, reface unitatea naturii, păstrează integritatea omului. Vorbînd despre mașinile atomice, despre zborurile cosmice, pentru a le înțelege semnificația, pentru a le vedea în slujba

(Continuare în pagina 5)

IOAN ALEXANDRU ■

## Prefaceri și iluminatii în munții de apus

**M**unții de apus, munți cu a-murguri grave și somptuoase, plini de brazi, de carpeni, de ulmi și molizi, plini de ierburii mătăsoase și de piatră dură, revin obsesiv în memoria noastră. E un peisaj necesar din apusul de taină al sufletului, în care păstrăm trecerea limpede sau tulbură a veacurilor, amintiri dintr-o epoece zbuciumată cu oameni încapătinați să trăiască în virfuri de munte, la poalele stelcelor, învecinîndu-se cu vînturile încărcate de minunile lumii și zăpezi tîrziu, săraci și mindri, harnici și răbdători, ieșîndu-și din marea în zilele și nop-



Colibă de păstori (Muzeul etnografic-Lupșa)

țile de umilință și nedreptate cu o violență care a zguduit în cîteva rînduri memoria planetei.

Țara moților noștri călători în căruțe somnolente pe drumuri de pulbere și de ploii nesfîrșite, călăuziți după Calca Lactee sau după Calea Robilor, e una din cele mai luminate țări din cite sînt sub soare. Aici lumina cade solemnă și clară, imprumutînd strălucirea metalelor rare din adîncuri și prelungînd agonia zilei pînă dincolo de reflexele straniu ale lunii. Cine nu-și aduce aminte caravanelor de moți ascunși în căruțe cu coviltir alunecînd prin zile și nopți de „toamnă lungă ca decadența unui imperiu”, încărcate de donițe, de ciubere și de fluicere de fag spre picetele mohorite ale orașelor din Transilvania, întorcîndu-se molcom cu saci de mîl și codri de piine în sălbăticia izvoarelor torrențiale și a pădurilor atinse de cutremurul frunzelor arse? Ci-vilizatii milenare s-au suprapus în acest incendiu de munți și de păduri legendare, de la epoea pietrei și focului, trecînd prin migrații halucinante, prin foc și sabie, pînă în ziua de astăzi. Semintii disperate sau dimpotrivă hrăpărețe au pîndit aurul ascuns sub piatră și l-au smuls din adîncuri ca să hrănească vistierile marilor imperii. Dacă ne-am lua înapoi tot aurul Munților Apuseni ajuns în tozaarele țărilor lumii, am fi poate cei mai bogați oameni de pe pămînt. Și aurul acesta li se cuvine în primul rînd moților.

(Continuare în pagina 2)

A. DOHOTARU ■

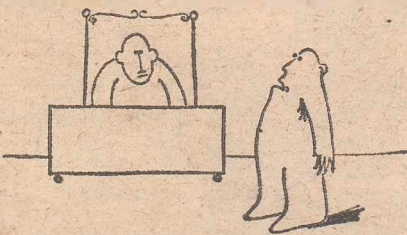
## ACTUALITATEA

● Un milion de tone de lignit au extras în acest an minierii din Leurda. Eforturile lor se convertesc în 40 milioane kilowați/oră energie electrică peste prevederi și angajamente. De unde se vede că munca lor se face lumină. ● Scriitorul Marin Preda revine



pe ecrane cu scenariul unui film de actualitate inspirat de romanul său „Marele singuratic”. Este o reală satisfacție pentru iubitorul de cultură că numele unui mare scriitor — Marin Preda — se leagă și de susținutul efort pentru înflorirea cinematografului național. Filmul readuce în atenția publicului un regizor cu vechi state de serviciu: Iulian Mihu ● Sintem informați că în comuna Itești (județul Bacău) trăiește un țaran care a obținut, într-un an, de la cele 20 de vaci pe care le îngrijește o producție suplimentară de 32 000 litri de lapte. Numele său Constantin Gorovei. ● Cunoscuta cîntăreață de muzică populară Angela Moldovan trece în cel de-al 26-lea an de activitate pe scenă. Mulți

înainte! ● Luni dimineața a avut loc deschiderea noului an de învățămînt la Academia militară și în școlile militare din cadrul armatei. Trompetele care au vestit lumii independența acum 100 de ani au răsunit încă o dată în semn de cinstire și continuitate eroică. ● Pe data de 1 octombrie începe în toată țara „Decada cărții românești”. Sărbătoare a cărții, scriitorului, editorului și mai ales a cititorului. ● În Editura Eminescu a apărut cartea istoricului și criticului literar Șerban Cioculescu — „Prozatori români — de la Mihail Kogălniceanu la Mihail Sadoveanu” ● Editura Eminescu a trimis în librării volumul „Fabule” de Aurel Baranga.



— Și vă informez pe această cale că Ionescu la nunta nepotei dumneavoastră a dat numai 200.

SORIN POSTOLACHE ■



# Prefaceri și iluminatii în munții de apus

(Urmare din pag. 1)

**L**umina munților hercinici de apus a rămas aceeași, de o intensitate fără seamăn, drumurile s-au modernizat și asfaltat, satele și comunele s-au emancipat, oamenii trăiesc limpezi, fără jug și fără ură. Se înalță pretutindeni case noi, ambițioase. Aici, pretutindeni înseamnă în fundul văilor și în virful munților, la altitudinile amestecate, într-o izolare aparentă pentru că oamenii sint adeseori mai strâns legați unii de alții, chiar dacă nu se văd și nu se aud, decât cei înghesuiți în mari aglomerări urbane sau în teritorii netede. În cimpie, în șes. Li leagă drumuri și poteci săpate în stinca și izvoare care dau peisajului un sentiment de prospețime și de puritate. Oamenii ies pe prisma casei, privesc cît cuprind ochii în vale și respiră adinc un aer pe care-l visează și-l dau de exemplu savanți renumiți, laureați ai Premiului Nobel. Acciași oameni coboară în mină, adinc, sub prispale caselor, sapă galerii lungi și scot, încă scot din piatră metale rare, metale prețioase, nu pentru vistierii străine și cotropitoare, ci pentru industria românească. Mineritul nu mai este în Țara Moșilor o indeletnicire temporară, o meserie sau o aventură, un joc de noroc sau de moarte, ci o profesiune temeinică, o profesiune de credință, fără umilințe și jertfe, fără falimente și surpărări neprevăzute. În Baia de Arieș, comună cu mine cunoscute de pe vremea lui Herodot, oamenii lucrează la sute de metri sub pământ într-un microclimat aerisit de ventilatoare de mare capacitate, cu perforatoare care mitraliază rocile în condiții de umiditate ca să nu exale praful ucigător al abatajelor. Nimeni nu mai folosește sapa și trocul. În subteran funcționează mașini de încărcat cu cupă și siloz. Locomotivele diesel, poluante și zgomotoase, au fost înlocuite cu locomotive electrice. Armarea galeriilor se face cu lemn, cu metal, prin betonare și prin torcretare. Pînă încă acum 10—15 ani în Baia de Arieș se lucra la temperaturi de 40—45 de grade Celsius și în pielea goală. Oamenii își puneau în sac ouă și cartofi care se coccau în frontul de lucru, la căldura insuportabilă din adincuri. Sint contraste care trebuie ținute minte. Vorba directorului întreprinderii miniere din Baia de Arieș, Ioan Giura: „Să nu uităm de unde am plecat!” Directorul Ioan Giura, un munte de om, sfetnic bun de inimă și de cuget, vrea să spună prin aceasta nu numai că nu e bine să uităm condițiile de la care am plecat cu ani în urmă, ci și condiția noastră de oameni ai muncii, drepti și cinștiți, „fiii părinților noștri sfinți care au trăit și au murit pe aceste meleaguri zbuciumate, cu fruntea sus”.



„Brăduțul băiatului” de pe Arieș

**Ș**i oamenii vin spre minele din Baia de Arieș, Zlatna sau Roșia Montană, de pretutindeni din Munții Apuseni. E un aflux extraordinar de bărbați care vor să coboare în subteran. Vin de la 40—50 de kilometri, în fiecare zi, punctuali, își iau lămpile în primire și coboară vreme de 6 ore în abataje, în aerul dens și fierbinte, scormonind prin civilizații suprapuse și ciștigind între 2.000 și 4.500 de lei pe lună. Vin din Cimpeni, din Avram Iancu, din Horea, din Albac, din Bistra, din Lupșa, din Mușca, din Sălcuța, din Poșaga, din Ocolniș, abonați pe autobuze cu 30 de lei pe lună, mîncînd la cantină, consultați periodic de medicii întreprinderii, priviți la Röntgen și spitalizați în caz de nevoie chiar lingă gura minei. Aici, la Baia de Arieș, într-o așezare dominată de case noi și de blocuri, pe unde Arieșul curge vijelios și unde am văzut cea mai clară lună de pe cerurile tuturor nopților mele, miroase în fiecare seară a piine proaspăt scoasă din cuptor. E tulburător să ieși din abataj și să cobori pe străzi înmiresmate de aburii piinii care se rumenește. E o sărbătoare. Pentru că oamenii din Țara Moșilor mînceau piine numai la sărbători. Trei sferturi din așezare e nouă într-adevăr, construită în ultimii 10—15 ani, dar vîile, casele gospodărești înalte de oameni cu simțul realității, al proporțiilor și frumosului moștenit din moși-strămoși, arată exact ca în visurile lor. Toți oamenii visează undeva în lume, o casă, cu grădină, cu pomi, cu iedera poate, cu multe camere, cu scară interioară și ferestre mari, cu balcoane, cu terase, dar cei din Baia de Arieș le înalță într-adevăr din temelii cu propriile lor mîini. Sint mineri, dar și arhitecți și constructori. Și casele sint din cărămizi, nu din lemn sau din pământ și cu acoperiș de paie.

**M**inerii din Baia de Arieș, din Zlatna sau din Roșia Montană nu se mulțumesc să smulgă însă rocilor eterne numai minereu. Aici se și decantează valurile de pământ mineral și se despart după valențe și echivalențe, după necesitățile subtile ale industriei, luînd apoi drumul liniilor tehnologice, fluxurilor emancipate ale uzinelor. Noaptea, sub lună, cînd așezările coboară în adincurile liniștii, se aude vîietul continuu al instalațiilor de decantare și uzinele de separare a minereurilor par luminate intens și supraetajate, întreprinderi din povestiri științifico-fantastice lucrînd în vecinătatea uzinelor de clorofilă ale naturii, la elaborarea metalelor nobile. Moșii își iau o teribilă revanșă asupra condiției lor trecute: produc cîteva din elementele sublime ale tabelului lui Mendeleev intrînd în cea mai stringentă actualitate industrială. Astfel, azi, la Baia de Arieș se prelucurează de aproximativ 15 ori mai mult minereu decât, de pildă, în 1952. Dovadă a foamei industriei noastre pentru minereu.

**D**e fapt, epopeea ridicării Țării Moșilor din propria ei inerție, din starea de degradare și inferioritate, de existență primitivă, e mult mai frîmintată decît se știe, decît se crede. Aici se înregistrau cifre record de mortalitate infantilă, de mortalitate timpurie, de neștiutori de carte. Învățătorii care au rămas în aceste condiții la școlile risipite în imobile improprii prin munți, au trăit și au muncit de cele mai multe ori eroic. Oamenii ciopleau în lemn, civilizația lor era de lemn, linguri de lemn, vase de lemn, donițe, ciubere, fluiere, case de lemn, totul avea rezonanța lemnului. Dar nimeni n-a îndrăznit să facă saltul de la manufactură la industrie. Abia în anii noștri s-a construit la Cimpeni o întreprindere de prelucrare a lemnului și pentru prima oară din mîiniile ciubărilor a ieșit mobila stil care se exportă în Franța, R. F. Germania, Austria, U.R.S.S., Polonia etc. Dar dacă rămînem doar la consecința lapidară a acestei realizări înseamnă să survolăm niște adevăruri dureroase și aproape incredibile. Veniți pentru prima oară într-o întreprindere de asemenea proporții, oamenii din satele și din comunele învecinate nu aveau nici o calificare, nu cunoșteau decît vag, din auzite, condițiile elementare ale disciplinei muncii și nu aveau respectul necesar față de proprietatea obștii. Muncitorii întreprinderii nu s-au format cît ai bate din palme, ci treptat, prin ani, după o muncă de educație plină de tensiuni și de decepții, dar pînă la urmă triumfătoare. Cum? „Veneau la întreprindere cînd terminau lucrul acasă, plecau cînd voiau pentru că n-aveau cu cine să lase oile sau vacile. Începeau să scoată din întreprindere piese de mobilă, aduceau băuturi la hale în zilele de sărbători și umblau beți de la un utilaj la altul. Odată am confiscat 45 sticle de țuică în timpul unui control. A doua oară n-am găsit nici o sticlă asupra bărbaților dar scena cu starea de ebritate s-a repetat pentru că aduseseră băutura cu ajutorul femeilor. Au fost zile și nopți cînd nici un inginer nu avea curajul să stea de vorbă cu noii noștri angajați. Ideea că „fabrica e a noastră” a avut un efect neașteptat. Eu eram dînt-ai lor, eram de-al lor, născut și crescut aici — spune directorul întreprinderii, inginerul Vasile Petrușel — și nu mi-a fost jenă să merg între ei și să le cer să lucreze într-un anume fel. Nu, n-a fost ușoară trecerea de la munca de manufactură la aceea de uzină. Oamenii aceștia care fac mobila noastră stil, căutată pe piața internă și externă, n-au știut la început nici măcar că trebuie să lucreze 8 ore. De aici am pornit la calificarea lor, de la acest nivel”.

Printre oamenii care dau fason garniturilor de mobilă executate cu meșteșug și cu artă se află Alexandru Costea, Bogdan Teodor și Iosif Țara. Ultimul a fost chiar cercurar (adică un fel de depanator de ciubere) și cînd a venit în întreprindere a lăsat la poartă cercurile și uneltele vechi de breaslă pe care le purta în spate și colinda țara. De aici i s-a tras și numele. Din moși-strămoși. E destul însă să știm că unul din oamenii de marcă ai mobilei stil românești răspunde, în mod semnificativ, aici, în Țara Moșilor, la numele de Țara!

În fapt, întreprinderea de prelucrare a lemnului din Cimpeni urmează să se extindă și să ia proporții. Capacitatea fabricii de mobilă se va dubla. Se va construi o fabrică specială de mobilă stil. De asemenea, o fabrică de binale, o fabrică de scaune tapisate, o fabrică de PAL, o secție de semifabricate de cherestea din fag și rășinoase. Ceea ce va duce, evident, și la dublarea numărului de muncitori angajați. Și astfel, din rîndul numărărilor meșteșugari care continuă să lucreze prin virfuri de munți și prin văi ascunse, la domiciliu și pe cont propriu, să cioplească în lemn lucruri de artizanat și de utilitate casnică, se vor alege noii meșteri de mobilă și de cherestea, artiști în lemn și muncitori cu o înaltă conștiință de sine.

**P**rintre personajele legendare întîlnite în acest periplu prin munții de apus se află învățătorul Gheorghe Țaica din comuna Sartăș. Un om lumină. De-a lungul anilor, învățătorul emerit, decorat cu ordine și medalii pentru eroism în război și în viața de toate zilele, a pregătit pentru istoria acestui secol 42 de generații de oameni cu știință de carte. Iluminată prin apartenența la sistemul solar, prin fiecare răsărit de soare, Țara Moșilor a fost totuși o țară de noapte a spiritului, o țară cu oameni pierduți în geologii de întuneric! Învățătorul Gheorghe Țaica a ars în viața sa zbuciumată de cărturar și de om de suflet, ca o torță pe culmi. Nu există om în Țara Moșilor care să nu fi auzit de învățătorul Gheorghe Țaica, patriotul care împreună cu plutonul său de mitraliori a oprit înaintarea cîtorva batalioane horthyste în timpul celui de-al doilea război mondial și, practic, a făcut ca Munții Apuseni să rămîin un terito-

riu liber, în care n-a pătruns picior de cotropitor după întoarcerea armelor de la 23 August. Se văd și astăzi rămășițe din stinca enormă dezonată cu ajutorul explozibililor plantați de minerii din Baia de Arieș pentru a disloca muntele și a-l arunca peste vale, peste șosea, peste linia ferată și peste Arieș, pentru a bara calea trupelor agresoare și a le stringe în clește, ca la Posada, Mitraliorii, poștași pe versantele colinelor, au tras în plin pînă la ultimele cartușe, pînă la lupta epuizantă corp la corp, pînă la retragerea disperată și clocoțitoare a soldaților inamici. Învățătorul Gheorghe Țaica, în vîrstă de 67 de ani, are, acum, la retragere, împăcarea sublimă a omului care și-a îndeplinit misiunile asumate. Trăiește în liniște, olimpiant, în comuna Sartăș, împreună cu soția sa, Eliza, de asemenea învățătoare vreme de 38 de ani. L-am întrebat care a fost crezul său în viață. „Ceea ce m-a caracterizat de copil, mă caracterizează și astăzi: să-mi servesc poporul, societatea și să aduc puțină lumină pe lume. Am cunoscut înapoierea moșilor și am învățat din bătrîni că de lumină este nevoie mai ales unde e întuneric. Am făcut tot ce mi-a stat în puteri să-i ajut pe moși să învețe, să se deștepte. Și marea mea mulțumire este să-i văd ridicîndu-se astăzi la viață”.



Învățătorul Gheorghe Țaica, unul din personajele de baladă ale Munților Apuseni

**L**a Arieșeni am asistat la un spectacol senzațional. O nuntă pe cai. Mirele și mireasa veneau călare, anunțați de-o avangardă pe cai formată din tineri, urmați de un impresionant cortegiu de călăreți în haine de sărbătoare, în galop pe drumuri de țară și pe ulițe pline de oameni curioși. Să fi fost aproape de 100 de nuntași în șa, cu orchestra călare, cu fotograf asijderea. Și cortegiul se oprea ori de cîte ori mirele și mireasa, nunii mari, socrii și bunicii, cavalerii de onoare și invitații la nuntă întindeau din șa o sticlă de vinars cu mîrondenii oamenilor de pe marginea drumului. Instrumentele cîntau de curgeau toate apele pe bieții muzicanți, caii scăpau din friu și izbucneau din cînd în cînd într-o cursă nebulă pe drum, tinerii îi țineau cu greu în curele iar mirele și mireasa, solemnii și dreptii, urmăreau desfășurarea ceremoniei ca într-un cortegiu voievodal. Era un fast și o atmosferă de elevație, o eleganță și o distincție naturală în această fabuloasă desfășurare de gesturi, încît aveam impresia că intrăm pe o poartă în istorie pînă în vremea dacilor lui Burebista și Deceneu. Mirii sint bogăți, spunea oamenii, îmbrăcați în straie de sărbătoare, de pe marginea drumului. El, Ioan Avram, este miner. Ioana Avram e casnică. Din comună, din Arieșeni, pînă la casa mirelui mai sint 8 sau 9 kilometri pe drumuri de munte, pe poteci și cărări ascunse. Oamenii ciocnesc sticle de vinars și de vin, urează sănătate și fericire mirilor și cortegiul mai face cîteva metri pînă în dreptul altor cunoscuți pe care nuntașii țin să-i cinstească. Sint bogăți. De ce sint bogăți? „Adică, spun oamenii, au casă mare, frumoasă, cu etaj, au lumină electrică, radio și televizor, unde și ce munci, cîștigă bine, sănătoși sint, copii să dea naștere (!) că pe la boteze are cine juca!”

Și în forfota lumii strînse pe ulițe, în ritmul muzicii și în tropotul cailor înfierbîntați, în urările și chioțele nuntașilor, îmi amintesc de inginerul Ioan Giura, fiul de țaran ajuns director de întreprindere minieră la Baia de Arieș, care, închinînd la masă un pahărel de vinars, n-a mai spus decît atît: „Cinste omului și cinste muncii!”

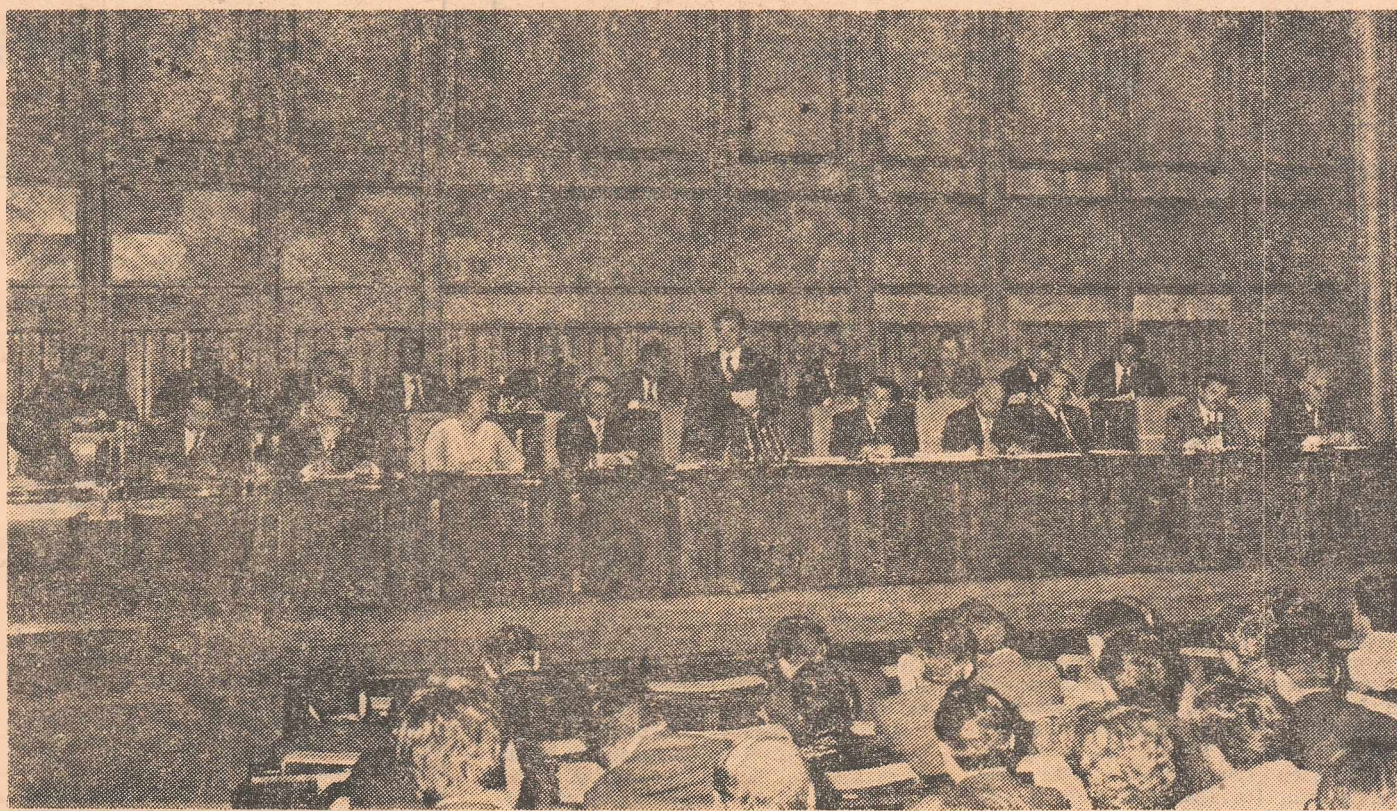


# AMPLU ȘI EXIGENT PROGRAM DE MUNCĂ ȘI ACȚIUNE REVOLUȚIONARĂ

Lucrările recentei Consfătuiri de lucru de la C.C. al P.C.R. și în mod deosebit magistrala cuvintare rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu în încheierea acesteia reprezintă documente de o excepțională importanță în viața și activitatea partidului și a întregului popor, într-un moment în care țara noastră se află în pragul unor evenimente de maximă importanță cum sint cea de-a XXX-a aniversare a Republicii, Conferința Națională a Partidului și alegerile de deputați în consiliile populare ale municipiilor, orașelor și comunelor. Dedicată modului cum sînt realizate hotărârile Congresului al XI-lea, problemelor perfecționării continue a stilului și metodelor de muncă ale organelor și organizațiilor de partid, ale împlinirii poliției de cadre, conducerii de către partid a activității organizațiilor de masă și obștești, această consfătuire, organizată din inițiativa secretarului general al partidului, se înscrie ca un nou argument al grijii permanente a conducerii partidului, a secretarului său general, pentru ridicarea pe o treaptă superioară a activității de partid și de stat în toate domeniile vieții politice, economice și sociale.

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu dovedește cu mare putere forța de analiză și de sinteză a secretarului general al partidului, capacitatea sa de a pătrunde în profunzimea fenomenelor cu care societatea noastră socialistă se confruntă în etapa actuală, fiind, totodată, un adevărat model de analiză științifică, marxist-leninistă, partinică, militantă, revoluționară.

Putem consemna, ca semnificativ, faptul că lucrările consfătuirii au avut loc pe fundalul unor importante realizări în dezvoltarea economică a țării, dat fiind că în perioada care a trecut de la începutul actualului cincinal, producția industrială a crescut într-un ritm de peste 11 la sută, întrunindu-se astfel toate condițiile pentru obținerea, pe întregul cincinal, a unei producții suplimentare de peste 100 miliarde lei. În ceea ce privește producția agricolă, deși condițiile au fost nefavorabile, rezultatele pot fi apreciate ca satisfăcătoare. De asemenea, prin realizarea resurselor materiale și financiare suplimentare, se asigură creșterile substanțiale peste plan ale veniturilor oamenilor muncii din toate sectoarele de activitate. „Toate aceste realizări, arată secretarul general al partidului, întreaga activitate din prima treime a cincinalului actual, confirmă cu putere justetea politicii partidului nostru care aplică în mod creator adevărurile generale la condițiile concrete din România! Viața arată că avem o linie generală justă, care corespunde atît realităților și cerințelor etapei actuale de dezvoltare a societății românești, cit și profundelor schimbări ce se produc în viața internațională.” Aceste succese relevă forța partidului, capacitatea sa de a organiza și mobiliza energiile creatoare ale maselor. Cu deplină satisfacție s-a remarcot, în acest sens, că rîndurile partidului s-au întărit continuu, peste 51 la sută din efectivul său constituindu-l muncitorii, afirmîndu-se în felul acesta rolul de avangardă al clasei muncitoare în so-



cietatea noastră. Ținînd seama de o asemenea forță gigantică de progres, esența cuvîntării tovarășului Nicolae Ceaușescu constă tocmai în reliefaarea modalităților practice, concrete de acțiune pentru ca această forță uriașă să acționeze mai puternic și mai eficient. A fi comunist înseamnă a învăța să lucrezi mai bine și mai conștiincios pentru interesele oamenilor, ale poporului, pentru a servi cauza partidului. A gîndi, a munci și a trăi în chip comunist. Sint trei din dezideratele asupra cărora a insistat secretarul general al partidului, trăsături ce formează portretul omului înaintat, înarmat cu spirit militant și revoluționar, gata să facă oricînd totul, să-și dea și viața chiar, pentru a îndeplini hotărârile partidului, pentru a apăra cuceririle poporului său.

Referindu-se la perfecționarea activității organizatorice, a muncii de organizare și de mobilizare a maselor spre marea obiectiv național — îndeplinirea hotărîrilor Congresului al XI-lea al partidului — tovarășul Nicolae Ceaușescu a insistat în mod deosebit asupra ideii potrivit căreia elaborarea unei politici științifice trebuie însoțită de organizarea științifică a activității practice. Asigurarea efectivă în practica socială a conducerii științifice a societății, a tuturor sectoarelor de activitate, ca principala cale de întărire a rolului conducător al partidului. Firește, nu prin lozinci generale în conferințe sau cursuri, ci, cum sublinia secretarul general al partidului, prin înrădăcinarea unui stil de muncă dinamic, întemeiat pe o

foarte bună cunoaștere și însușire a politicii partidului, a legilor țării, a realităților noastre. Hotărârile de partid, legile țării nu reprezintă un scop în sine și nu se traduc în viață în mod automat; adoptarea lor impune ca întreaga forță de mobilizare a organizațiilor de partid să fie pusă în slujba împlinirii lor consecutive. Centrul de greutate al activității organelor și activiștilor de partid trebuie să fie permanent pe teren, în întreprinderi și în cooperativele agricole de producție, în instituții și în școli, în mijlocul oamenilor muncii.

Concluzii deosebit de importante se desprind din cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la modul de selecționare, pregătire și promovare a cadrelor. În formarea și educarea acestora este necesar să se pună accentul pe întărirea spiritului revoluționar, pe dezvoltarea disciplinei și modestiei, caracteristici de bază ale Codului etic și cerințe obligatorii pentru oricare activist de partid și de stat. Cadrele se pot bucura de încrederea partidului, a oamenilor muncii numai în măsura în care întruchiează efectiv în întreaga lor conduită aceste trăsături, ridicîndu-și mereu gradul de competență profesională și pregătire ideologică, trăindu-și viața în rîndul oamenilor muncii, consacrindu-se cu abnegație luptei pentru împlinirea politicii partidului.

Un ecou deosebit, de asemenea, a stîrnit stăruința cu care secretarul general al partidului a subliniat necesitatea promovării cu mai multă îndrăzneală a spiritu-

lui critic și autocritic, în mod principial și constructiv. În concepția partidului nostru, realizările oricît de remarcabile ar fi nu trebuie și, de fapt, nu pot să ascundă greșelile și neajunsurile. Automulțumirea și festivismul duc la stăgnare și demobilizare, la slăbirea activității. Critica și autocritica, analiza cu exigență partinică a neajunsurilor și a problemelor nerezolvate constituie un imperativ pentru fiecare organizație, pentru fiecare activist de partid. Mai mult chiar, organizațiile de partid își afirmă cu vigoare capacitatea de mobilizare și organizare a colectivelor de muncă examinînd în spirit critic nu numai lipsurile ci și rezultatele pozitive, dat fiind faptul că și acolo unde există succese remarcabile se pot descoperi resurse noi și posibilități de amplificare a realizărilor.

În intensificarea vieții interne de partid, a activității pe care o desfășoară organele și organizațiile de partid, întregul nostru popor, pentru a întîmpina Conferința Națională a Partidului cu rezultate superioare în toate domeniile vieții economico-sociale, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu reprezintă un program concret de muncă, un vibrant îndemn pentru fiecare organizație de partid, pentru fiecare comunist, pentru fiecare om al muncii de a face totul pentru a-și perfecționa munca, propria activitate, pentru a asigura mersul tot mai hotărît înainte al națiunii noastre pe calea socialismului și comunismului.

MIRCEA RAIU ■

La 1 octombrie

## Noi categorii de muncitori pe statele de plată ale retribuiției majorate

Începînd cu prima zi a lunii octombrie, o nouă categorie de oameni ai muncii beneficiază de prevederile Decretului pentru aplicarea majorării retribuiției personalului muncitor. Este vorba despre cei ce lucrează în industria metalurgiei neferoase și în industria produselor din substanțe abrazive, din cărbune și grafit. După cum ne spunea tovarășul Nicolae Niță, director adjunct în Direcția de coordonare a sistemului de retribuție din cadrul Ministerului Muncii, numărul celor a căror retribuție va crește începînd cu această dată se ridică la circa 26 000 de oameni. Din aceeași sursă notăm cîteva exemple de creșteri ale retribuițiilor, pe categorii, în lei și în procente. Retribuția unui muncitor cu categoria 1 bază în industria metalurgiei neferoase, de pildă, va crește cu 21,5 la sută (287 lei), a unui muncitor cu categoria a treia, treapta a doua, cu 23,6 la sută (361 lei), iar pentru cei cu categoria a șasea, treapta a treia, majorarea va fi de 24,2 la sută, procent care, transformat în bani, reprezintă 503 lei. În medie, retribuția lucrătorilor din metalurgia neferoasă urmează să

fie majorată cu 23,6 la sută. Beneficiază de aceste măsuri prestigioase colective muncitorești, cum ar fi cele de la Întreprinderea de aluminiu Slatina, Combinatul metalurgic Tulcea, Întreprinderea de aluminiu Oradea, Întreprinderea „Laromet” București, Întreprinderea metalurgică de metale neferoase Baia Mare ori „Neferal”, tot din București, și altele.

Îlîe Anca și Gheorghe Vișan muncesc, amîndoi, la „Neferal”. Sint topitori metalurgici. Primul lucrează în atelierul de topitorie-turnătorie cupru, celălalt într-un atelier unde se prelucurează plumbul. „Eu, îmi spunea primul dintre ei, am categoria 6, treapta 3. Acum, de la 1 octombrie, retribuția mea va crește de la 2 505 la 3 097 lei. Așadar voi primi 592 lei în plus. Un motiv, se-nțelege, de satisfacție și de bucurie pentru mine și pentru familia mea, dar, în același timp, un gînd bun, de recunoștință, pentru grija pe care partidul o poartă îmbunătățirii condițiilor noastre de viață, ale muncitorilor. La începutul lunii mai, ne aducem aminte cu totii, conducerii partidului a adoptat Programul de creștere a retribuției și a altor veni-

turi, a nivelului de trai al populației în acest cincinal. Iată, acum, hotărîrea aceea devenită faptă”. „Iată, așadar, cum cuvîntul partidului a devenit lege, realitate, viață. Mie, de exemplu, îmi spunea cel de-al doilea interlocutor, Gheorghe Vișan, retribuția îmi va crește cu 574 lei. Adică de la 2 606 la 3 180 lei. Întîmplarea face că eu am doi copii care muncesc aici, în aceeași întreprindere cu mine. Desigur, va crește și retribuția lor, conform categoriei și treptei pe care o au. Nu vor lua nici ei puțin, fiindcă metalurgia neferoasă este una dintre ramurile de activitate pentru care s-au prevăzut majorări ale retribuțiilor dintre cele mai substanțiale. Dar dincolo de, ca să mă exprim așa, „numărătoarea banilor”, mai rămîne un lucru pe care eu îl știu și l-am învățat, așa zice, odată cu viața, un gînd pe care mi l-am clarificat cu atît mai mult cu cît el reprezintă un adevăr capital, pe care partidul nostru, deci noi înșine, se cuvîne să-l respectăm cu rigurozitate: că nu putem dobîndi mai mult decît producem și că bunăstarea nu este un dar venit de

niciunde ci ne-o făurim singuri, prin propria noastră strădanie. Muncim mai bine, trăim mai bine! De-aceia, zic, nu mi se pare nepotrivit să arăt cu acest prilej că planul atelierului nostru — ca și al întreprinderii, dealtfel — a fost realizat lună de lună și că, din angajamentul pe acest an de a realiza o producție globală de 55 de milioane de lei, numai pe primele două luni întreprinderea a obținut 42 de milioane. Și v-aș mai da o cifră: aveam, de exemplu, angajament pe acest an să depășim planul la export cu un milion și 750 000 lei. Ei bine, tot pe primele două luni noi am realizat aproape 5 milioane!

Tot ce urmează să facem noi, cei de la „Neferal”, în viitor, are o directă legătură cu discuția noastră privind majorarea retribuțiilor. Așa cred eu, așa cred copiii mei, care-mi sint totodată și colegi de muncă, după cum vă spuneam, așa cred și ceilalți colegi ai mei de întreprindere, și așa, cred, trebuie să gîndească orice om de bine din țara aceasta”.

DUMITRU ELIADE ■



# Au pus umărul zdravăn și au izbutit!

## O datorie greu de achitat

Cerindu-mi scuze pentru îndrăzneala de a răscoli începutul biografiei lui Horia Furtună, se cade să spun că el n-a fost dintre cele mai simple și nici dintre cele mai frumoase. Crescut doar de mamă, care și-a schimbat adesea locul de muncă și domiciliul, adolescentul care a fost Horia Furtună s-a văzut nevoit să învețe geografia Moldovei nu doar din manuale, ci și din proprie experiență. Astfel, după ce a făcut primele 7 clase la Focșani, a terminat-o pe a 8-a la Odobești, pe a 9-a la Onești, pe a 10-a la Piatra Neamț și a încheiat liceul la Comănești, remarcându-se peste tot ca un elev silitor, deprins devreme cu munca și cu seriozitatea. Nu i-a fost ușor nici cu facultatea, absolvită în 1971 la București, dar s-a descurcat, cum zice, ajungând, prin repartiție guvernamentală, la Cotești, unde inginerul horticol specializat în probleme de vinificație recunoaște că a fost primit cu brațele deschise, găsind înțelegere, omenie și, mai ales, exemple profesionale demne de urmat. Un astfel de exemplu, cu semnificații dintre cele mai adânci, i-a fost oferit de însuși directorul I.A.S.-ului, inginerul Stănică Dumbravă, Erou al Muncii Socialiste, care l-a tratat pe Horia Furtună ca pe un fiu, înțelegând prin asta nu doar o ușă mereu deschisă și un sfat înțelept, ci și o doză necesară de asprime.

La Cotești, tânărul inginer s-a apucat serios de muncă, impunând repede respect și stimă. Membru în partidul comunistilor de la vârsta de 22 de ani, „crescând fără tată, am înțeles de la bun început că locul meu e alături de comunistii care, sub o formă sau alta, de la cărți gratuite la burse, m-au ajutat să devin ceea ce sînt”, a fost ales secretar al comitetului U.T.C. din I.A.S., funcție pe care a îndeplinit-o vreme de 4 ani, cu rezultate, n-o spune el, ci o spun oamenii în mijlocul cărora a lucrat și lucrează, dintre cele mai bune. Împărțindu-se între mai multe sarcini și mai multe obligații de serviciu, a găsit răgaz și pentru cercetarea științifică, devenind din 1973 coautor al unui brevet de invenție: „Buncăr basculant”, împreună cu inginerii Stănică Dumbravă, Florin Dăescu și Vasile Trifan, precum și cu tehnicianul Traian Vrabie, instalație despre a cărei eficiență economică vorbesc de la sine comparațiile față de metoda clasică, după care 8 oameni împingeau cu furcile de lemn strugurii către zdrobitor, în condiții, firește, nu dintre cele mai igienice și mai confortabile. Astăzi, când buncărul cu o capacitate de pînă la două vagoane a fost dotat cu un alimentator și cu cilindri basculanți, se poate vinifica zilnic o cantitate dublă de struguri, întreaga operație rămînînd în grija unui singur muncitor.

De la 1 ianuarie 1976, Horia Furtună răspunde de sectorul de chimizare al I.A.S.-ului, pe care l-a luat în primire sub forma unei barăci și a unei gropi de var, dar care a devenit, prin strădania oamenilor, adică și prin strădania sa, depusă nu cu ochii la ceas, ci cu ochii la interesele producției și ale lucrătorilor, una din amenajările cele mai arătoase ale unității, cu asfalt, dușuri pentru muncitori și baie cu faianță! Ca o consecință firească și în pofida tinereții șefului, a cărui vîrstă, ca să dau un exemplu grăitor, se suprapune exact peste cea a copiilor contabilului Alexandru Panaitescu, aflat în directă sa subordine, sectorul de chimizare, răspunzînd de diversele tratamente pentru combaterea dăunătorilor

viței-de-vie și de administrarea de îngrășăminte chimice și organice pe o suprafață de ordinul miilor de hectare, a ocupat recent locul I pe I.A.S., nu numai la capitolul rezultatelor strict ale producției, ci și la acela al circulației actelor, al gospodăririi interne și așa mai departe. Firește, sectorul pe care-l conduce lucrează după orarul afișat pe ușa de la intrare, dar niciodată respectat, în sensul că, mai ales în perioada de la 15 aprilie la 10 august, cînd posibilitățile apariției manei scurtează somnul viticultorilor, el începe în zori și se încheie în pragul nopții, după ce Horia Furtună va fi parcurs pe jos câteva zeci de kilometri de-a lungul și de-a latul unei podgorii al cărei vin a făcut de mult înconjurul țării, dacă nu și al lumii.

Despre directorul Dumbravă vorbește cu un respect aflat la marginea evlaviei. Despre lucrătorii pe care-i conduce, în număr de câteva zeci, vorbește ca despre niște prieteni apropiați, cunoscîndu-le fiecăruia bucuriile și necazurile deopotrivă, luînd parte, cu inima și cu ajutorul său, și la unele și la celelalte. Cu adevărat se infierbîntă nu-mai atunci cînd discută despre vie și despre vin. Pe prima, zice nu fără mîndrie, am stropit-o anul acesta pentru prima dată în istoria Coteștilor cu elicopterul, ceea ce vrea să însemne că soiurile noastre vor fi la toamnă mai curate și mai parfumate. Că nu totdeauna ele vor ajunge la fel în magazine sau în restaurante, e altă poveste, asupra căreia nu insistă, dar referitor la care are un punct de vedere dintre cele mai realiste și mai ferme. Prea mulți intermediari, recunoaște, între producători și beneficiari. Noi facem vinul, dar uneori îl îmbuteliază I.C.R.A., din București sau de aiurea, pe etichetă scrie Cotești, dar înăuntru începe să fie altceva!

E mulțumit de ceea ce face, de munca sa și de rezultatele ei, dar nu uită niciodată că, plecînd în viață așa cum l s-a întîmplat să plece, n-ar fi izbutit fără ajutorul oamenilor, al societății, față de care crede că nu se va putea achita decît prin muncă și seriozitate, conștient că la orice socoteală, oricît de subiectivă ar fi aceasta, tot de partea ultimilor ar inclina balanța. „Am primit totul, zice, ajutorul și încrederea tovarășilor mei, am dat cite ceva înapoi, dar tot eu am rămas dator și e greu de crezut că mă voi putea achita vreodată”.

OVIDIU NEGOIȚĂ ■

## 70 de vițele refuzate la abator și o ingineră care le-a făcut să producă lapte!

**ISTORIC:** Primele cuvinte auzite de soții Stănescu la direcția județeană agricolă, atunci în ianuarie 1976, au fost destul de sumbre: „La Curcani vă veți afla în fața unui dezastru economic”. Aprecierea era de fapt destul de obiectivă; chiar în revista noastră se vorbește despre situația necorespunzătoare privind producția C.A.P.-ului din Curcani. În plină iarnă, pe cîmp încă mai exista recoltă neculeasă, la ferma zootehnică, cel mai din urmă sector, vacile subnutrite nu se mai puteau scula în picioare. Poate că articolul din revistă a grăbit luarea unor măsuri deja preconizate, cert este însă faptul că anul 1976 gospodăria îl începea cu un nou președinte și doi noi specialiști: Constantin Stănescu, inginer șef, și ingenera Simona, soția sa, sefă la ferma zootehnică. Ambii lucraseră cu rezultate bune la C.A.P. — Techirghiol, de care, ce-i drept, se despărțiseră cu destulă strîngere de inimă. Totuși noua situație nu i-a speriat.

**TOT ISTORIC:** Își amintește ingenera Simona Stănescu: „La grajduri lucrau oameni care nu aveau nici o trageră de inimă sau care nu se pricepeau. Furajarea animalelor nu se făcea după



orar iar adăparea era lăsată la voia întîmplării. „Sînt adăpători automate, beau vițele cînd simt sete” — spuneau unii îngrijitori. În principiu așa este numai că adăpătorile erau infundate sau înghețate. Animalele pierduseră reflexele pentru hrană. S-a hotărît ca cele mai slabe să fie vindute pentru sacrificare. Au fost trimise 70 de vițele la abatorul Bragadiru, care avea să le îngrășe mai întîi și apoi să le taie. Mă uitam la animalele acelea slabe și apatice care erau încărcate cu funiile în mașini și aproape îmi venea să plîng. Întîmplarea, fericită, socotesc eu, a făcut ca mașinile cu bițele animale să se întoarcă înapoi: abatorul nu le primise. M-am bucurat și am hotărît să las vițelele afară în ger un timp, să le pun să se miște, să le vină foamea. A fost greu, oamenii mă dezaprobau: „Vor muri de ger”, așa că m-am descurcat mai mult singură. Cîte-o vițea cădea singură iar coarnele l se înfîgeau în zăpada înghețată și nu se mai putea ridica. Totuși s-a întîm-

plat ceea ce așteptam: aerul rece și umbletul le-au înviorat puțin și au început să mînce. Pe cele mai prăpădite le-am dus în adăposturile care se folosesc la fătări și le-am pus așternuturi curate. Ziua aceea m-a epuizat așa că dimineața următoare m-am sculat puțin mai tîrziu. Am avut o surpriză plăcută: îngrijitorii, mai convinși, mai de rușine, începuseră singuri treaba pe care eu o făcusem cu o zi mai înainte. Așa ne-am descurcat toată iarna; am reparat adăpătorile, am introdus un orar strict dar am luat și cîteva măsuri administrative. În primăvară am scos animalele prin crînguri unde dăduseră primii colți de iarbă”.

**PREZENT ȘI CHIAR MAI MULT CA PREZENT:** Cînd am fost la Curcani în gospodărie se lucra firesc la recoltare. Era zor mare la floarea-soarelui: bine coaptă și plină de sămînță; trebuia luată urgent și cu grijă... Ceea ce se și întîmpla. Printre cooperatori și mașini, alergînd peste tot să pună mina sau să dea îndrumări, inimosul președinte Petre Mavrodin, și inginerul Stănescu care cu o zi înainte așezase într-o nouă ordine utilajele pe tarlalele recoltate. Cînd a venit el la Curcani valoarea unei norme convenționale era de 14 lei; culturile duble organizate de inginerul Stănescu anul trecut au contribuit substanțial la ridicarea acestei valori pînă la 40 de lei.

La ferma zootehnică cu grajduri reparate, țarcuri noi cu rezervele de hrană verde așezate în stive mari, pensionarele calme și prospere se remarcă ca adevărate vedete în fața obiectivului fotografic. „Avem și rase deosebite — mărturiseste ingenera Simona Stănescu. Am îmbunătățit fondul genetic cu noi achiziții dar ne oferă producții bune chiar și acele animale sortite cîndva sacrificării”.

Cu doi ani în urmă aici de-abia se colectau 130 de litri de lapte pe zi. Duminică, de altfel o zi ca oricare alta, au fost strînși în bidoane aproape 3 600 de litri. De notat că efectivul scriptic este astăzi aproximativ egal cu cel de acum doi ani. „Care este secretul reușitei?” — am întrebato pe șefa fermei. „Organizarea pe baze științifice și cointeresarea oamenilor” — ne răspunde.

Am întrebato pe ingineră ce gîndește despre viitor. „Avem multe planuri aici în gospodărie. Ne-am pus pe picioare și acum vrem să ajungem chiar la recorduri în sectoarele noastre. Avem toate condițiile; uitam să vă spun că de curînd ne-am mutat locuința de la dispensar la blocul specialiștilor — construcția nouă pe care ați văzut-o lîngă sediul cooperativei. Trei camere cu tot confortul. Atunci cînd, la figurat vorbind, muncești pentru recolte bune ai și tu ce recolta”.

VICTOR CONSTANTINESCU ■



Ritm înalt și susținut pe un șantier din inima Bărăganului



Dialoguri despre democrație  
și responsabilitate la ARO

# „Autoconducere, evident, dar nu după cum îl duce capul pe fiecare”

În primăvara acestui an, într-o duminică plină de soare, când echipa de fotbal a cimpulungienilor musceleni trebuia să susțină ultimul joc al campionatului trecut, cu Petrolul Tîrgoviște, de pe stadionul din Cîmpulung lipseau tocmai cei mai înfocați suporteri ai echipei gazdă: muncitorii de la întreprinderea care fabrică renumitele automobile „ARO”. Firește, stadionul n-a fost gol, iar localnicii, în ciuda acestui fapt, au câștigat cu scorul de 5-1 și au promovât în divizia B. Ce se întâmplase însă cu oamenii I.M.M.-ului? Pur și simplu, la lucru. Deși era ultima etapă, deși era o duminică însoțită și, în sfârșit, deși era un meci foarte important. „Noi, îmi spune Ion Nania, maistru la secția motoare, ținem în principiu cu „Argeșul”, dar de fapt murim cu „Muscelul”. Însă în duminica aceea trebuia neapărat să fim în uzină. Ca să fiu mai exact am să vă spun că deși renumele automobilelor noastre a rămas nepătat, „ARO” fiind la fel de bine cotoată în țară și în străinătate, în ultimul timp trecem printr-o situație mai puțin plăcută. Avem necazuri în special cu unele subsansamble pe care trebuie să le primim de la întreprinderea brașoveană „Steagul Roșu”. Ei bine, simbăta dinaintea acelei duminici, pe seară, promisem niște piese. Vă închipuiți, trebuia asigurată banda de lucru și orice oră pierdută ne durea pe toți. Desigur, și la pungă dar și la suflet”.

Pe biroul secretarului de partid al întreprinderii, Gheorghe Stoica, într-un pahar cu foarte multe creioane de tot soiul se află și o șurubelniță. „Uite, vorbim despre democrație muncitorească, îmi spune secretarul de partid, dar n-am să-ți spun că șurubelnița aceasta, care este nelalocul ei aici, reprezintă legătura mea cu muncitorii. Eu sînt și am rămas strungar. Și ca atare mă găsești în fiecare zi mai mult în secțiile de producție. În biroul acesta urc numai atunci cînd trebuie să primesc niște telefoane urgente sau cînd discut cu secretarii de partid de la diferite secții. Nu-ți spun aceste cuvinte ca să crezi că, într-un fel, mă bat cu pumnii în piept, ci fiindcă asta înțeleg să fac. Pentru acest lucru m-au ales comunistii: să rezolvăm împreună problemele noastre exact acolo unde se ivesc. Pentru că Nania și-a vorbit de meciul acela la care oamenii noștri au lipsit, eu am să-ți arăt că numai cu câteva zile înainte de duminica aceea am fost la „Steagul Roșu”, la Brașov, să vorbim cu cei de acolo și să-i întrebăm ce au de gînd cu piesele care trebuiau să le trimită. Bineînțeles, n-am fost singur. A fost și Iarca, președintele comitetului sindical, care-i aici de față, au mai fost și alții. Dar acolo ce crezi că am făcut noi? Am rugat conducerea întreprinderii, i-am rugat pe cei care conduceau turnătorii să ne lase pe noi să vorbim cu muncitorii. Și am vorbit. Și le-am spus așa, uite, Iarca e martor, măi, fraților, nu sîntem și noi muncitori ca și voi, n-avem și noi o fabrică, nu ne-am luat și noi niște angajamente,



Tănase Eremia

n-avem o răspundere, ca să nu mai vorbim de retribuția noastră? De ce nu ne trimiteți piesele? Și oamenii ne-au înțeles și ne-au trimis piesele. N-aveau capacitate pentru debavurare, nu-i nimic, le-am zis, le debavurăm noi pînă vă puneți pe picioare, și o vreme chiar așa am făcut, le-am debavurat aici. Ce vreau să spun? Că democrație muncitorească nu înseamnă doar să spun că eu, strungar, am dreptul să-l critic pe director și apoi să nu mai dau trei zile pe la uzină, motivînd că dacă este și întreprinderea mea, vin cînd vreau, stau cît vreau și las mașina, utilajul la care lucrez, să funcționeze în gol, dar la jumătatea lunii mă aștept la chenzina întreagă. Asta nu e democrație. Și trebuie să recunoaștem că multe dintre necazuri le avem și din vina noastră”.

Și fără să încerce a da o definiție democrației muncitorești, interlocutorii mei îmi spun că această democrație înseamnă și disciplină. Sau mai ales disciplină și o bună organizare. Intrase deunăzi în revizie o instalație de vopșit. Băieții de la mecanoenergetic au luat-o, cum se spune, în custodie. Dar nu funcționărește, opt ore de program și afit, ci s-au lipit de ea. Lucrează în flux continuu, cu dăruire, ca să scurteze termenul reparației. Democrație muncitorească, după spusele lui Gheorghe Iarca, înseamnă că fiecare să pună umărul la treabă și mintea la contribuție, procedeu verificat aici la I.M.M., dovadă fiind faptul că, de pildă, din cele aproape șapte sute de propuneri făcute numai de muncitori în acest an, propuneri care se referă la probleme de calitate, de mecanizare, de automatizare, sociale etc., o sută una propuneri și-au găsit rezolvarea avînd o eficiență economică de aproape șapte milioane lei.

„Este un lucru cert, și pentru noi nu există nici un motiv de îndoială, mărturiseste Ion Nania, că fără disciplină și ordine, fără o răspundere a fiecăruia, nu putem vorbi de conducere colectivă. Anul trecut trebuia să preluăm de la Brașov SR-ul 211 și, ca să fim cinstiți, nu prea eram pregătiți, mai ales în privința oamenilor calificați. Dar odată cu această preluare nu ne așteptau la poarta fabricii și muncitorii calificați de care aveam nevoie. A trebuit, firesc,



Ion Nania

să-i creștem noi, să-i promovăm pe ai noștri, pe unii chiar să-i educăm cu respect pentru muncă, pentru fabrică. Și am făcut-o. Cu unii, e drept, a mers mai greu. Bunăoară, aveam unul, puști, ce mai!, din puturos nu-l mai scotea nimeni și-l trimiteau de colo colo. Aici vreau să spun că eu am 41 de ani și o părere a mea: nu poți rebuta oameni. Dacă intri puțin în sufletul lor, vezi că ori a avut prea multe necazuri acasă, ori părinții despărțiți, ori s-a înhăitât cu alții, el fiind mai slab, mă rog, există ceva, nu ne naștem răi. Și să mă întorc la cel despre care vorbeam. Îl făceau toți leneși. M-am interesat mai îndeaproape de el. Tăică-său era bolnav de inimă, maică-sa lucra la un C.A.P. și era toată ziua la cîmp. N-aveau vreme de el și l-au trimis la Cîmpulung să învețe o meserie. La început muncea mai prost și câștiga mai puțin, se înhăitase cu alții fără dor de muncă și parcă era hăituit. Nu se putea așa. Am stat de vorbă cu el, l-am ajutat, de la lucrări mai mici am trecut la cele mai complexe, băiatul a început să câștige, muncea cu tragere de inimă și a ajuns apoi un muncitor bun. Alesese calea muncii, pentru că în acel moment foarte important pentru el l-am ajutat noi”.

Și așa mai află că la nivelul fiecărei secții comunistii au format comisii de disciplină foarte eficiente, de vreme ce își arată roadele. Măi, omule, de ce vrei tu să ne faci de rușine? Ai necazuri cu familia, ce se întâmplă? Omul poate să priceapă. Dacă nu, intră, cum se spune, în discuția colectivului. Se scoală și Gheorghe, și Ilie și așa toți colegii lui și șansele celui judecat de a-și băga mințile în cap se măresc simțitor. Ba, mai mult, întreprinderea, de fapt colectivul din care făcea parte cel în cauză, trimitea scrisori la părinții băiatului. Sau plecau cu brigada de agitație la fața locului. Afla satul, afla comuna și au fost cazuri cînd plimbărețul îi ruga în genunchi pe tovarăși să nu mai scrie acasă la el că-l fac de ris și nu se mai însoară. În acest context cuvintele pe care bătrînul miner Stoica, tatăl secretarului de partid cu care stau azi de vorbă, apar și mai limpezi. „Eu am fost miner, spunea bătrînul, cînd am plecat de acasă, dar tu să știi bine trei lucruri: să fii om de



Gheorghe Stoica

omenie, să ai copii și să lași ceva urmașilor, că tu, așa cum te vezi în oglindă, te duci, că om ești. Rămii prin ce faci”. Și azi, Gheorghe Stoica înțelege prin democrație ca el să asculte și să învețe de la oameni. Să le dezvolte spiritul critic, curajul, să-i spună în față atunci cînd greșește. „De altfel, intervine rectificatorul Dumitru Boambeș, la ARO spirit critic a existat dintotdeauna. Poate mai aveau unii și rețineri, cînd vorbeau de cite un șef de-al lor, dar lucrurile s-au schimbat”. „Nu se poate altfel, adaugă sculerul specialist Tănase Eremia. Poate că în urmă cu vreo cincisprezece ani calificarea unora era mai slabă. N-avea omul curaj să-și spună părerea de teamă să nu spună vreo prostie. Azi lucrurile s-au schimbat. Și calitatea și nivelul tehnic al lucrărilor noastre. Avem un frezor „de aur”, avem un strungar „de argint”, primim scrisori de mulțumire din aproape toate colțurile lumii pentru calitatea mașinilor noastre. De fapt, mulțumiri pentru munca noastră. Cite ceva v-ar putea spune și Popescu...”

Ștefan Popescu este strungarul „de argint”, adică cel care în '73 a câștigat trofeul strungului de argint pe țară în finala ținută la Timișoara. Omul s-a întors proaspăt din R.D.G., de la specializare, unde, practic, i-a uluit pe toți specialiștii cu dibăcia și cunoștințele sale tehnice. S-a simțit teribil de mîndru atunci cînd a fost întrebat dacă în România toți sînt așa bine pregătiți, motiv pentru care țara lui Ștefan Popescu a făcut progresele pe care le-a făcut în ceea ce privește industria. „Și, pentru că mă întrebați, eu așa înțeleg democrația. O simt. Îmi iubesc meseria, așa cum m-a învățat nea Stoica, și sînt dator să-i învăț și eu pe alții. Acum avem un obiectiv nou, fabrica de matrițe. Am verificat toate strungurile și acum explic celor care vor lucra acolo cum să lucreze în continuare, cum să le întrețină, să-i fac să priceapă pe toți, că nu doar orice strung stricat ci orice strung nefolosit cum trebuie ne costă pe toți”.

Pe directorul general al întreprinderii, Erou al Muncii Socialiste, Victor Naghi, nu l-am întilnit decît cinci minute. Mai multe n-avea de unde să-mi dea, aglomerat pînă peste cap cu diverse treburi. Mi-a spus doar atât: „În urmă cu câteva zile, un reporter de la radio mă întrebese ceva în legătură cu titlul de Erou al Muncii Socialiste pe care îl am. I-am răspuns că titlul acesta îl datorez oamenilor cu care muncesc și care sînt eroi. Eu trebuie să-i ascult pe ei și o fac, și ne ascultăm unii pe alții, cu necazurile și bucuriile noastre, ale întreprinderii, care sînt tot ale noastre. Discut cu ei și despre respect, despre personalitate. Personalitate înseamnă demnitate, nu funcție, înseamnă cum te comporți, cum muncești, cum gîndești și cum se vede treaba aceasta în viața întreprinderii. Astfel aproape toți muncitorii noștri sînt o personalitate. Să fii director înseamnă să vii dimineața la șase și jumătate în uzină și să intri aici exact cum intri în casa ta. Să simți pasul muncitorului. Nu uit că m-am născut muncitor și nu director, deci e normal să primesc muncitorii în biroul meu cînd au realmente nevoie de mine, nu să-mi vină cu o chestie pe care și-o poate rezolva și singur dacă gîndește. Și mai este ceva, nu port șapca pe care o vezi din modestie, adică ea nu este un simbol, pentru că dacă bate vîntul, șapca îți zboară și s-a dus modestia. Modestia este cu totul altceva, mai profund, o calitate de comunist, una esențială, care nu se vede ci se simte”.

RĂZVAN BĂRBULESCU

## Tehnică și poezie

(Urmare din pag. 1)

omului, Heidegger se folosește de versurile lui Hölderlin din poemul Patmos. Tehnica cea mai avansată are nevoie vitală de poezie: nu întâmplător un fizician ca Heisenberg a crescut, s-a format ca personalitate în știință prin mijlocirea cuvîntului marilor poeți ai vieții sale.

Forța care învîrte sorii și stele din versurile care încheie Divina Comedie este o mașină uriașă căreia divinul Dante îi spune lubire; or, numai știința sufletului omenesc care este poezia poate și cite ceva despre această uriașă forță tănuită de fiecare suflet omenesc.

Avem averi mai multe sau mai puține în pămîntul nostru, din care trebuie să facem unelte, mașini ireproșabile prin geniul hărniciei noastre spre binele oamenilor, avem însă de asemenea averi uriașe tănuite în sufletele noastre pe care poezii noștri trebuie să le prelucereze întru

buna stare morală și spirituală a poporului nostru. Iată, din stejar se pot face diferite obiecte. Ce semnifică însă stejarul în bătaia vînturilor pe dealurile Transilvaniei, crescut uriaș dintr-o ghindă măruntă, desfășurat sub stele, sub fulgere și furtuni sute de ani, numai poetul poate spune. Ce semnifică el spiritual pentru om, numai cuvîntul care-i pătrunde taina de viațuire poate rosti pentru înobilirea oamenilor. Ca să nu se brutalizeze, să nu se barbarizeze, omul are nevoie de frumosul tănuit în poezie, în arte. Ca să devină mai blînd și mai îngăduitor, mai profund, mai bun tehnician, are nevoie de ceea ce nu-i poate da tehnica, oricît ar fi ea de avansată, pentru că nu stă în puterile ei totul.

Despre floarea-soarelui știința descriptivă, tehnică, poate să spună multe lucruri utile dar poezia poate spune ceva mai mult și mai adînc, acel gînd tainic și inefabil ce-i poate smulge lacrimi de bucurie ascultătorului. Poetul vede armonia tuturor făpturilor, aude muzica

ascunsă, tuturor aparatelor, acea bucurie izbăvitoare a bunei viețuirii laolaltă ce nu poate fi sesizată decît cu acest insondabil și fermecător invizibil suflet omenesc.

Cu cit vom pătrunde mai adînc în științe, cu atît vom avea mai vitală nevoie de poezie adevărată. Mașina înseamnă foarte mult pentru om numai în măsura în care o folosește ca mijloc întru eliberarea sa, spre cele mai profunde, spre întoarcerea sa din risipire și superficialitate în statornicie și rodnicie întru viață morală și spirituală, temelia de aur a omului în univers.

Nu imitînd munca omului de știință ca poeții facem o poezie de folos real omului de știință, tehnicianului din țara noastră astăzi, ci aprofundînd ceea ce ține de vocația noastră, ceea ce el nu poate să facă. Ce este mașina știe el mai bine, cum cîntă ciocirila poate asculta singur, dar ce semnifică atît mașina, cît și ciocirila, cît și el ca om știind și ascultînd, cade în grija cuvîntului inspirat al poetului.

Septembrie 1977



# Ape minerale pe apa sîmbetei

Ape minerale, bogății incalculabile ce dăruiesc țării o treime din potențialul balnear al Europei, se găsesc din belșug și în orașul petrolistilor moineșteni. Calitățile curative, debitul, condițiile climatice sînt elemente care ar putea duce oricînd la înscrierea localității în circuitul stațiunilor balneoclimaterice. Cum stau însă lucrurile la fața locului?

Tovarășul Tudor Tănase, primarul orașului, după ce ne vorbește de preocuparea constantă a factorilor locali pentru valorificarea superioară a acestei resurse imense de sănătate, ne oferă spre edificare un „Studiu privind folosirea apelor minerale din orașul Moinești”. Aflăm astfel că ele au fost descoperite în 1860, cînd prin săparea unui puț de țîci pînă la adîncimea de 300 m, s-a dat de apă minerală sulfuroasă, iodurată și feruginoasă. Folosirea lor începe, după cum menționează documentele vremii, încă din 1885—1890, pentru ca în 1895 dr. Ștefan Stîncă, unul din inițiatorii medicinei sociale de la noi, să trateze deja pacienții de reumatism la „spitalul centrului muncitoresc Moinești”.

În 1908 exista o instalație rudimentară de băi minerale. În 1909 Primăria comunei construiește o baracă cu cîteva cabine, ameliorînd condițiile de tratament. În 1910 cerințele au crescut și comuna a făcut cheltuieli care „au costat scump”: „...a făcut 10 cabine sistematice (!) înzestrîndu-le cu tot confortul necesar unei băi moderne (!)..., a instalat cîldare de încălzit apa, pompă pentru aducerea apei, s-a prînduit a ceea, s-au făcut colibe pentru stat publicul, s-a făcut analiza apei care s-a găsit proprie pentru băi”. La solicitarea populației nevoiașe, primarul a acordat gratuit un număr impresionant de băi, dar după 1920 (cînd comuna a fost declarată oraș) greutățile financiare au silit oficialitățile să subarrendeze băile unor cooperative sau particularilor. Cu toate acestea renumele apelor de aici crește an de an și sute de cetățeni de diverse profesii — de la muncitori la senatori și miniștri — vin la tratament.

Prin Decizia ministerială nr. 21192/5 iunie 1934 dese solicitări ale localnicilor sînt satisfăcute: Moinești este recunoscut ca localitate balneoclimaterică.

O bună bucată de vreme băile au fost lăsate în părăsire. Cabinele s-au ruinat, izvoarele au fost astupate cu mîl, țîci și reziduuri petrolifere de la sondele instalate chiar în incinta parcului de băi minerale. Abia în 1959 Sfatul popular orășenesc Moinești începe demersurile pentru repunerea în funcțiune a băilor. Ele sînt redeschise în 1963 în localul „băilor comunale”, clădire veche de 31 de ani, cu o singură procedură — băile la cadă.



De atunci și pînă în prezent, cu tot elanul moineștenilor, nu s-au petrecut prea multe schimbări, băile funcționînd cu o capacitate efectivă mult inferioară celei potențiale. Faima apelor minerale de aici ajunge totuși pe diverse căi la bolnavii din toate colțurile țării. Numai în perioada 15 mai — 1 octombrie a anului trecut la băile moineștene s-au tratat 1587 de cetățeni. Dintre aceștia doar 305 erau localnici. Cealalți veniseră îndeosebi din București, județele Vrancea și Buzău, dar și din foarte multe localități ale județelor Alba, Botoșani, Bihor, Brașov, Brăila, Constanța, Iași, Ilfov ș.a. Surprinzătoare este afluența pacienților din Transilvania și Banat, fapt mai puțin obișnuit în anii 1933—1934.

Înainte de a vă oferi cîteva date despre indicațiile balneo-terapeutice ale apelor, iată cîteva opinii ale pacienților. Maria A. Dumitru, 55 ani, comuna Poduri: „Cînd am venit prima oară abia mergeam. Nu puteam să rădic miinile, nu puteam să stau în pat mai mult de o oră. Am fost peste tot. Și la Iași am ajuns la control. Aici, după a treia baie am și simțit că mi-e mai bine. După 4 luni am început să fac din nou treabă. Acum sînt în al optulea an de cînd fac băi și mulțumesc, n-o due rău deloc”. Gheorghe C. Martin, 62 ani, Ardeani: „Nu puteam să ridic mîna dreaptă deasupra capului și după numai 7 băi lucrez mai ceva ca înainte de a fi

bolnav”. Aneta Postolache, Comănești: „Eu trebuia să fac o operație și după ce am făcut băi am renunțat la ea pentru că mă simțeam bine. Vin aici de 6 ani și zic că sînt ape foarte bune”. Șirul aprecierilor ar putea continua. Să vedem însă ce spun specialiștii.

Din studiul amintit, întocmit de dr. Mihai și Elena Ghițulescu, precum și din prospectele afișate ici-colo, prin cite un autobuz, aflăm că apele minerale din Moinești folosesc la: tratarea bolilor aparatului locomotor (reumatisme cronice și boli de nervi periferici) — artrite și poli-artrite cronice, artroze, spondilite și spondiloze, calusuri întîrziate sau dureroase, osteite și periosteite cronice, miozite și tendinite cronice, nevralgii și nevrite cronice; tratarea bolilor ginecologice — cervicite, metrite, perimetrite, parametrite, pelviperitonite cronice, insuficiențe funcționale sau organice, sechele postinflamatorii sau postoperatorii; tratarea dermatozelor cronice — psoriazis și neurodermite. Totodată, prin punerea în valoare a „izvorului de ochi” se vor putea trata afecțiuni oculare iritative, conjunctivite cronice, infecții cronice oculare.

Izvoarele moineștene sînt deci similare cu cele de la Olănești, Herculan, Călimănești, Căciulata, Pucioasa, Băltățești, și cu toate acestea anuarul Ministerului Sănătății din 1975 indică Moineștiul drept „localitate cu factori balneari”, în urma

unor localități cu cite un singur izvor declarat „stațiuni de importanță locală”. Or, aici sînt 10 izvoare cu un debit de peste 50 000 litri în 24 ore!

În comparație cu Slănicul, atît diversitatea compoziției chimice, cit și indicațiile de cură sînt mult mai mari. În plus, climatul moineștean este mai puțin umed. Iar dacă ar fi să ducem mai departe comparația, cele 3 surse nefolosite de la Lucăcești, bune pentru cura internă a afecțiunilor urinare, a bolilor de nutriție — diabet, a alergiilor și a afecțiunilor de căi biliare — dau ape de tipul Olănești 24, în timp ce izvorul nr. 5 Moinești, cu apă feruginoasă-miloasă, scoate la iveală „nămol sappropelic”, echivalent cu cel de la Techirghiol (!). Apreciați singuri cite bogății se duc pe apa sîmbetei, mai precis pe cea a Tazlăului Sărat.

Nu spunem că moineștenii rămîn impasibili la asemenea pierderi. Dimpotrivă, studiul efectuat conține măsuri serioase de valorificare, măsuri care au fost deja aduse la cunoștința Comitetului executiv al Consiliului popular județean și a Institutului pentru economia comerțului interior și a turismului, secția turism București. Pentru că în rezolvarea favorabilă a acestei probleme este implicat și O.J.T. Bacău, să vedem și părerea directorului instituției, tovarășul Gheorghe Manolache: „O să încercăm să facem ceva pentru că și noi sîntem interesați, dar demarăm încet. Pînă nu cunoaștem posibilitățile certe pentru a investi, nu ne hazardăm. Am comandat un studiu de marketing și peste trei luni vom avea rezultatele. O să facem propunerile respective la timpul potrivit”.

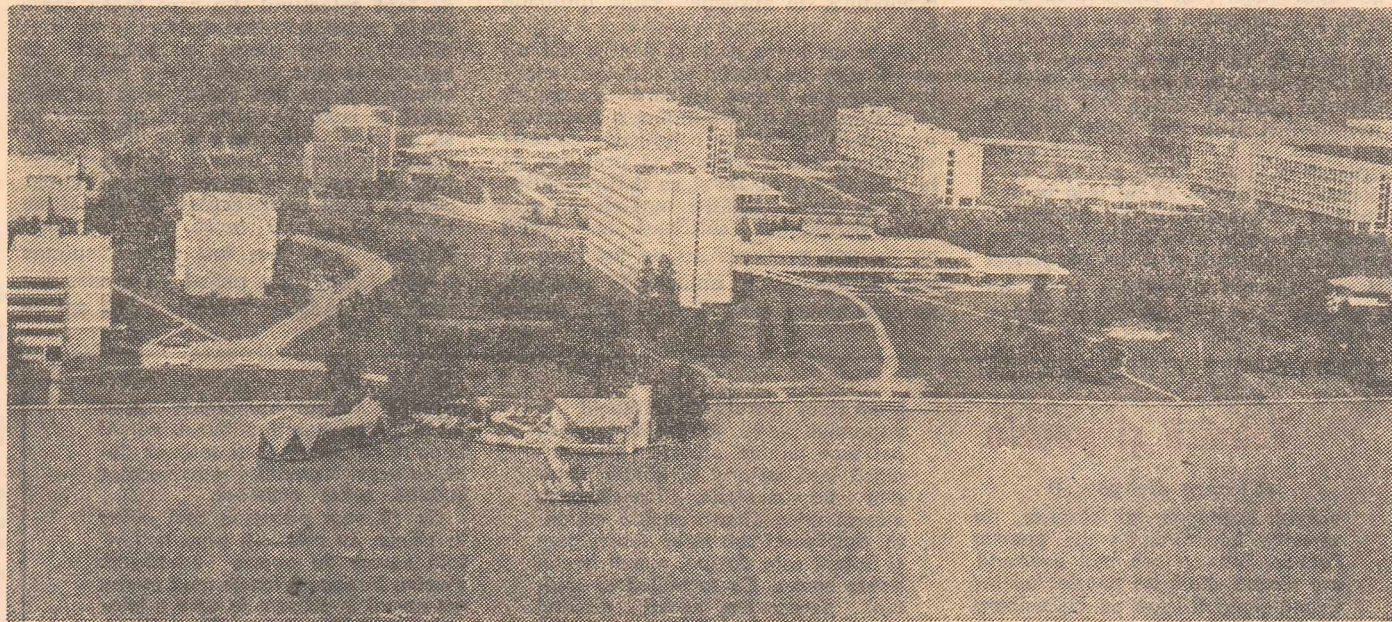
Vă dăm deplină crezare, tovarășe director. Știm că nu se pot investi niște fonduri dacă nu există o bază temeinică în acest sens. Nu credeți însă că se pot folosi, pînă la investirea unor sume, rezervele locale? Și aici ne referim la propunerea moineștenilor de a constitui un prim pavilion de tratament în clădirea unui cîmin, de nefamilisti. Oricum, pînă la primirea certificatelor, analizelor și altor rezultate, vă aducem la cunoștință că apele de Moinești au fost medaliate cu aur la un tîrg internațional, organizat cu ani în urmă în capitala Franței, că și în acest an, începînd din luna mai, data deschiderii băilor, la Moinești s-au tratat peste 1 000 de oameni, că mulți dintre ei au venit pentru a doua și a treia oară consecutiv din orașele (ca să ne oprim doar la ele) București, Tecuci, Buzău, Focșani, Ploiești, Panciu, Constanța, Tg. Mureș, Predeal, Roman, Rm. Sărat, Tirgoviște ș.a. pe care spațiul nu ne mai permite să le enumerăm.

CORNEL GALBEN ■

# NEPTUN — o stațiune pentru patru anotimpuri

Prezentînd, sub toate aspectele și în toate limbile de circulație ale globului, litoralul românesc, pliantele turistice se întrec în superlative la adresa Neptunului, scriind că el reprezintă „cea mai frumoasă, mai plăcută și mai solicitată stațiune din constelația de pe malul Mării Negre”. Obișnuite să laude, reclama continuînd să fie, nu-i așa, sufletul comerțului, pliantele exprimă de data aceasta adevărul, ba chiar rămîn în urma lui, nici o prezentare neputînd să cuprîndă exact farmecul și ospitalitatea stațiunii despre care este vorba, în numai un deceniu, cit s-a scurs de la inaugurarea sa, petrecută la 1 iunie 1967, Neptunul izbutînd să găzduiască și să cucerească zeci și zeci de mij de vilegiatură. Români și străini deopotrivă.

Firește, pliantele conțin o sumedenie de informații de tot felul, de la lungimea plajei la temperatura apei, de la capacitatea de cazare, numărînd în prezent, după creșterea anuală dintre cele mai spectaculoase, 16 931 de locuri în hoteluri, vile, căsuțe sau camping, la diferitele prestări de servicii către oamenii muncii sosiți la odihnă, fără însă ca ele să insiste asupra unui amănunt demn de luat în seamă. Anume asupra faptului că Neptunul reprezintă O STAȚIUNE PENTRU PATRU ANOTIMPURI. Ce ar vrea să însemne o asemenea afirmație se poate susține prin intermediul unei singure cifre, 3 000, cifră care reprezintă numărul locurilor încălzite, peste primăvară, peste toamnă și, bineînțeles, peste iarnă în diversele hoteluri ale stațiunii, clădiri cu o arhitectură modernă și funcțională, plăcută pentru privitor și confortabilă pentru turiști. Hotelurilor deschise tot timpul anului, a căror amplasare a fost minuțios gîndită și realizată, cu toate ferestrele și terasele orientate în căutarea soarelui, li se adaugă serviciile permanente a șase restaurante de mare capacitate, dotate cu săli multiple. Pe acest considerent și, firește, și din alte rațiuni, cum ar fi cele ale descongestionării traficului turistic din marile orașe ale țării sau al concentrării tuturor forțelor pe un teritoriu restrîns, Neptunul a devenit loc tradițional de organizare a unor manifestări din cele mai diferite, congrese, simpozioane, contractări dintre industrie și comerț, gospodării stațiunii căpătînd în acest sens o vastă experiență, tradusă prin reușita ma-



nifestărilor, prin scurtarea timpului lor de desfășurare, prin volumul considerabil al angajamentelor încheiate.

Recent, ca să dăm un exemplu, Neptunul s-a arătat gazdă ospitalieră pentru cei peste cinci sute de participanți ai celui de-al 8-lea Congres european de gerontologie clinică, desfășurat sub președinția savantei Ana Aslan, mărturiile invitaților străini prezenți la reuniunea științifică respectivă, autorități mondiale în materie, fiind unanim laudative deopotrivă la adresa nivelului întrunirii, cit și al minuțiozității și promptitudinii organizării. Ținînd seama de problema asigurării eficienței economice a stațiunii Neptun, în care ne găsim cu toții, în calitate de proprietari și beneficiari în același timp, implicați, e de așteptat ca diversele organisme, ministere sau centrale industriale, să-și îndrepte și mai mult atenția către Neptun, unde pot fi oferite, pe lungimea tuturor

celor patru anotimpuri, dar îndeosebi în extrasezon, condiții ideale pentru găzduirea unor manifestări de genul celor amintite, consfătuiri, contractări, congrese și așa mai departe.

Dar la mare, adică la Neptun, se poate veni iarna nu doar în interes, să-i zicem, de serviciu. O altă latură a serviciilor garantate aici ne determină la cîteva însemnări suplimentare, referitoare la tratamentul balnear și pe bază de Gerovital H3 asigurate de Complexul sanatorial „Doina”, foarte solicitat, pe durata întregului an, de oameni ai muncii din toată țara, veniți la cură sanatorială pentru tratarea afecțiunilor reumatismale. Turiști-pacienți întîmpinați la Neptun nu doar cu ospitalitatea devenită proverbială a stațiunii, ci și de un personal medico-sanitar cu aleasă calificare. Există la fața locului posibilități de exploatare a nămolului de turbă din balta Manga-

liei, singura turbă marină din țara noastră, de 10—15 ori mai bogată în substanțe minerale, îndeobște în acizi humici, decît turbele aligotrofe de tip Poiana Ștampeii. Administrarea nămolului de turbă se efectuează, la Complexul balnear „Doina”, în asociere cu apele mezotermale sulfuroase, ultimele primind din partea specialiștilor indicații terapeutice pentru combaterea, fie sub formă de cură externă, fie sub formă de cură internă, a numeroase maladii, cum ar fi rinitele cronice, afecțiunile ginecologice, dispepsiile gastrice, dischineziile biliare, parazitozele, diabetul, obezitatea etc.

Încheiem acest reportaj amintînd că toate serviciile enumerate mai sus sînt valabile 365 de zile pe an, cu excepția firească a anilor bisecți, în care Neptunul se află la dispoziția publicului cu o zi în plus.

L. OVIDIU ■

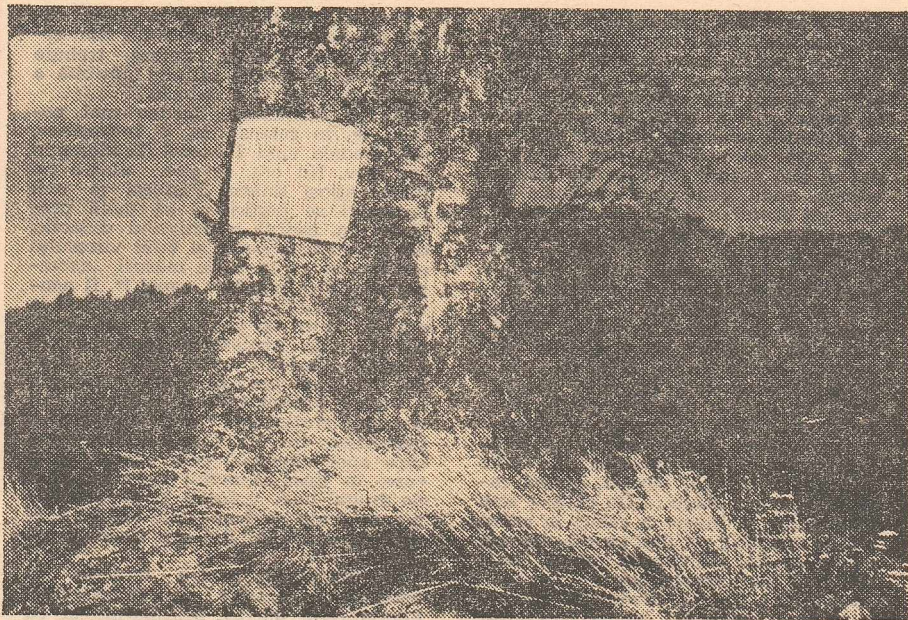


# Cine apără Lacul Sf. Ana?

Încă din septembrie, muntele a început să aurească: soarele coace frunza și o doboară. Urc. însoțit de inginerul Mihai Tudor, din București, spre Lacul Sf. Ana. E în pericol, ne informează citiva turiști. Vara, ca și iarna, lacul e un miraj: păduri de brazi curg în apele incremenite, se reflectă-n adânc. A fost declarat rezervă naturală. Dar, ca și în Delta Dunării, pe malurile lacului întâlnim aceeași dezolare: mușchi de hirtii, punji de plastic, resturi menajere, galoși, conserve de gulaș, sticle de toate felurile, sparte, aruncate pe mal, pe șosea sau în lac. Dacă te încumeti să intri în apă, te întorci la mal însingurat. Pe lac, navigația cu orice ambarcațiune e interzisă: se apără planctonul. Niște tineri au confecționat, din trunchiuri de brazi, o plută și se plimbă cu ea pe lac. Pe multe pancarte citim: „Nu aprindeți focul în pădure!” Literele sar în ochi, dar alt grup de tineri și tinere își frig slămina la un foc aprins chiar în marginea pădurii. Își spun numele greu: Imre Tampaș, muncitor, zice el, la întreprinderea de piese de schimb și tractoare, din Miercurea Ciuc; Ilona Tampaș, elevă, alte două eleve tac. „Știm că nu e voie să facem foc, dar noi avem grijă”. Cită grijă au însă unii turiști de pădure s-a văzut.

— Anul acesta, în iunie, declară Iuliu Gaspar, cabanier la cabana „Bixad-Olt”, un mare grup de studenți, din Brașov, conduși de un profesor, au venit în excursie cu circa 100 de pui. Au vrut să-i frigă în sobă. Un pui, doi se puteau frige. O sută nu! S-au dus în pădure, au aprins focul sub trei brazi, au fript pui și au plecat. După plecarea lor a luat foc pădurea. Noroc că am văzut incendiul la timp și n-au apucat să ardă decît citiva arbori.

Alții, aflăm, au furat șindrila de pe cabană și au pus-o pe foc. Au inversat semnele indicatoare de circulație! ? ! Rup crengi și împodobesc mașinile, smulg brăduții, îi pun în punji de plastic să-i ducă acasă. După o oră, două îi abandonează la cabană sau în Gara Tușnad. „În vara asta, cred, s-au ars atîtea lemne pe muntele ăsta, încît s-ar fi încălzit cu ele o comună cu 3 000 de locuitori. Sînt multe lemne în pădure, putrezesc degeaba. Forestierii ar trebui să le adune și să le vîndă cu bon chiar și turiștilor care vor să facă focul în locuri amenajate. S-ar curăța pădurea de uscătură, s-ar cruta în același timp”. Într-adevăr, drumul spre Lacul Sf. Ana e baricadat în multe locuri de arbori doborîți de vînt. În multe locuri am văzut grămizi de lemne, fasonate, putrede. De ce se ignoră o astfel de valoare? Un turist cu părul alb trece pe lângă noi purtînd în mînă un trunchi de brăduț cioplit: și-a făcut un baston de care, se vede, nu are nevoie. Peste o sută de metri sau pînă la mașină îl va abandona. Pădurea a sărăcit însă cu un arbore. O pădure ajunge la maturitate în 80—100 de ani.



Unde lipsește conștiința, unde se lăfăie ignoranța, nepăsarea păgubitoare, trebuie folosită credem constrîngerea. Din cînd în cînd, mai vin pe aici lucrătorii Miliției din Tușnad. Au aplicat chiar și amenzi, în conformitate cu Decizia nr. 18 a Comitetului executiv al Consiliului popular orășenesc Tușnad. Locotenentul major Ștefan Butnaru, șeful Miliției oraș, ne spunea că numai în vara asta au amendat 25 de turiști care au încălcat actele normative ce apără această rezervă naturală, care și-au instalat corturile în locuri nepermise, ori au adus pagube patrimoniului silvic: Iulian Crețu, strada Școlilor, bloc C.1 (Brăila), Ion Năstase, sector 4 (București), Ion Badea din Pitești, bulev. Eroilor bloc 2A, Aurel Nănian, din Alexandria, Ioan Pîrvulescu, strada Miron Constantinescu nr. 7, București, sînt numai citiva. Amenzi sînt uneori destul de severe: Schoppel Gînter, din comuna Hărman, strada Ecaterina Teodoroiu nr. 70 (Brașov), a fost sancționat cu amendă de 1 000 lei pentru distrugerea pădurii: a tăiat patru brazi tineri!

Majoritatea aceluia cu care am stat de vorbă sînt de părere că O.J.T.-ul ar trebui să angajeze aici doi oameni care să îngrijească locurile de parcare, să încaseze taxa cuvenită și în același timp să supravegheze. Pentru că am dat decizii, am declarat lacul rezervă naturală, dar nu este suficient numai atît. Cînd sînt încălcate, și am văzut că sînt, prevederile deciziilor trebuie aplicate. Deocamdată nu are cine, decît în rarele cazuri lucrătorii

Miliției. Supravegherea se impune cu atît mai mult, cu cît alături de Lacul Sf. Ana se află un alt monument al naturii — Turbăria Mogoș, zonă postvulcanică, unică în țară și se pare în tot sud-estul Europei. Aici cresc două dintre plantele foarte rare din era glaciară: roua cerului și mesteacănul pitic. Sînt amenințate, strivite de roțile de mașini, arse de vetrele de foc, tăiate din neglijență sau cu intenție și instalate corturi. Supravegherea se mai impune și pentru faptul că se înregistrează un aflux de turiști nemaiîntîlnit vreodată: sînt zile, ni se spune, cînd pe muntele Ciucas parchează și 2 000 (două mii) de mașini! Un calcul sumar ne spune că dacă într-o mașină vin în medie patru persoane, numărul acestora ajunge la 8 000 (opt mii!). Pe jos mai urcă, pe puțin, 2 000. Cam 10 000 (zece mii!) de oameni într-o zi! Cît e muntele de munte, cifra impresionează, amenință aproape. Unii dintre aceștia au, față de tot ce ating, o comportare vitregă, de-a dreptul vandalică. Nu gîndesc altfel, decît: „după noi potopul!”.

— Pe muntele din fața cabanei, declară Iuliu Gaspar, erau vreo 30 de arbori. Acum, vedeți și dumneavoastră, nu mai e nici unul. Tot acolo a fost o cabană. Niște tineri au smuls ușa și au făcut-o plută cu care se plimbă pe lac.

Observăm, muntele e întors pe dos. Peciuginea de la lac se amplifică aici. În afară de hirtii, sticle, conserve de toate felurile, resturi menajere, muntele a mai suferit o schimbare: pe o suprafață de

cîteva zeci de hectare, poate sute, au fost săpate un fel de tranșee. Ne-am interesat și am aflat că acolo au fost instalate corturi. Așadar, dintr-un munte cu pajiste verde, muntele a ajuns un teren accidentat, arbori bătrîni au fost transformați în coșuri de gunoi. Iosif Cărăbus, proprietarul „Daciei” cu nr. 1-AG-5282, a parcat în camping: „acolo sînt gropi de depozitare a gunoierii, mai sînt și niște butoaie”. În camping, într-un cort, îi cunoșc pe temerarii plutasi de pe lac. Stau alături cu un morman de resturi menajere. Vă place? îi întreb. „Nu ne place, dar gunoiul e de la cei care au plecat”. Așa spune fiecare. Tinerii sînt, zic ei, elevi la Liceul nr. 1 din Miercurea Ciuc. Se numesc: Bella Kirmoer, Atilla Covaci, Bela Ionovici, Galfi Ladislau. Ne apropiem de alt cort, lângă care stă autoturismul 2-B-8710. Proprietar Petre Păuna: „Am venit de trei ori în zece ani, zice; așa ceva n-am văzut niciodată. Ați văzut lacul?” mă întrebă. L-am văzut, îi răspund. „Lipsește conștiința, educația despre felul în care trebuie să apărăm muntele”. Lîngă cort observ însă o grămăjoară de ciuperci. Le consumați? întreb. „Nu, sînt otrăvitoare!” Pentru ce le-o mai fi cules atunci? Numai să sporească muntele de gunoi?

Ștefan Tudor, din Cluj, proprietarul „Daciei” 2-CJ-3887 sau 2-CJ-8990, e critic, dar la obiect: „Nu e nimic organizat: un coș de gunoi, apă, instalații sanitare. E foarte murdar. Am stat o noapte și plecăm. La fel fac foarte mulți. Păcat, lacul acesta era așa de frumos cîndva!”

— Măsurile luate de noi pînă acum s-au dovedit insuficiente — ne mărturisește Bicsak Carol, directorul O.J.T. Miercurea Ciuc. Am adus pînă și Televiziunea să filmeze, să atragă atenția oamenilor, să nu degradeze muntele. Se pare că mijloacele n-au fost convingătoare. Pentru anul viitor vom lua alte măsuri. Și de educare, dar și de constrîngere. Totodată, trebuie să organizăm acolo un camping serios. De ani de zile solicităm ajutorul material de la forul nostru tutelar, să organizăm acest camping. Nu ne-a venit rîndul. Dacă sînt mijloace, se poate gospodări altfel totul. Dealtfel noi avem o probă: campingul „Vacanța” Tușnad. E bine organizat, turistul se simte bine. După afluența mare de anul acesta, va trebui, împreună cu Ministerul Turismului, să studiem posibilitățile de extindere a cabanei, a terenului pentru corturi, să găsim metode pentru investiții mici, dar absolut necesare. Va trebui să oprim circulația autoturismelor în zonă. Odată pentru totdeauna va trebui să facem ordine, să păstrăm cele două puncte de interes turistic, monumente ale naturii, să apărăm pădurea — o avere națională foarte mare. Am avut două incendii acolo. Nu se mai poate!

N. GRIGORE

Strălucit exemplu de gîndire dialectică și revoluționară, de atitudine militantă și intransigență combativă, de grijă pentru destinele națiunii noastre socialiste, pentru formarea cadrelor, a omului nou, constructor competent și devotat al noii orîndiri, Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., remarcabilă contribuție la întărirea organizatorică a partidului și a statului nostru, la continua îmbogățire a vieții noastre materiale și spirituale, atrage cu tărie atenția asupra faptului că „Îngîmfarea, automulțumirea sînt străine spiritului revoluționar, comunist; ele constituie un pericol grav pentru activiști, pentru partidul nostru, dacă nu le combatem cu toată fermitatea și nu le lichidăm la timp”. Principiile acestei înalte pilde de pedagogie comunistă, izvorite dintr-un fierbinte patriotism socialist, din proverbiala omenie românească, din cunoașterea nemijlocită și profundă a celor ce muncesc, ilustrează încă o dată grija permanentă a secretarului general al partidului pentru respectarea cu strictețe a moralei comuniste, a principiilor eticii și echității socialiste. Expresie pilduitoare a moralei comuniste, cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu a fost citită și recitată cu recunoștință și admirație de întregul nostru popor care-și regăsește în ea propriile sale gînduri și sentimente. Îngîmfarea, automulțumirea, egoismul, indisciplina au fost dintotdeauna vestejite, criticate, luate în deridare de literatura paremiologică a poporului român care orede, în proverbele sale, ca și istoricul grec Tucidide că lenea și neștiința dau naștere la **înfumurare**, iar știința și munca la **modestie**. Poporul român știe că „cine nu face nimic învață să facă rău”, că „inactivitatea îl învață pe oameni să se poarte urît”, că „odihna îndelungată înlesnește ivirea vicilor”, că numai munca poate fi părintele gloriei și al fericirii, că „cine nu soamănă nu culege”, că „pămîntul rodește unde mina

munceste”. Românul a disprețuit întotdeauna pe chiulangii și pe trîndavii fuduli care obosesc alergînd după odihnă, pentru că el știe că „lucrul face **sănătate**, trîndăvia tot **păcate**”, trîndăvia fiind „muma tuturor răutăților” oboseste mai mult decît munca. Înțelepciunea și experiența populară, la care se cade să fim mereu atenți, așa cum este secretarul nostru general, ne-au învățat, din mosi-strămoși, că ordinea și disciplina sînt temelile tuturor lucrurilor bune. Ordinea e ciștig

conduc spre păcătoasa automulțumire, spre îngîmfare, căci o minte oricît de goală și de strîmtă are totuși suficient loc pentru orgoliu, pentru atitudinea fanfaroană, pentru izolare și distanțarea de masele producătoare de bunuri materiale și spirituale. Numai munca îi asigură omului seriozitatea, echilibrul, cumpătarea și modestia, atribute morale care-i dau omului frumusețe și distincție și care au caracterizat dintotdeauna clasa noastră muncitoare, poporul român. Dar ase-

mea plin de modestie, de bun-simț și de o nobilă demnitate, care i-a sfidat pe trufași și pe îngîmfați, care — de ce n-am spune — nu lipsesc nici din rîndurile literaților, cu capul în nori, cu nasul pe sus și cu picioarele pe lîngă drum. Tipul fudul, îngîmfat și acru ca un boier e incompatibil cu un cadru de conducere, ceea ce nu înseamnă însă lipsă de exigență, cocoloșirea greșelilor pe bază de cumetrie, nepotisme și lipsă de principialitate. „În educarea și făurirea cadrelor noastre de partid — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — este necesar să dezvoltăm spiritul de răspundere, disciplina, modestia, spiritul de tovarășie, de colectivitate — caracteristice de bază ale oricărui activist de partid și de stat”.

Iată de ce cred că asemenea principii exprimă fondul moral de aur al poporului român, al clasei noastre muncitoare, al Partidului Comunist Român, al atîtor și atîtor activiști, patrioți pricepuți și modesti, temeinic pregătiți politic și profesional, care n-au precupețit și nu precupețesc nimic pentru triumful socialismului în România, pentru fericirea oamenilor de pe aceste pămînturi. De la înălțimea unor asemenea realități pozitive, exigențele fiecăruia față de el însuși trebuie să sporească în lumina principiilor exprimate de secretarul general al partidului, în recenta Cuvîntare, cu valoare de document istoric, cu al cărui spirit de omenie revoluționară, ca activiști de partid, ne simțim solidari, fiind hotărîți să facem totul pentru traducerea lui în viață. Fiecare va trebui să muncească, să activeze în așa fel încît să aibă sentimentul că îl privește neconștient peste 40 de milioane de ochi și-i cer socoteală de ceea ce face, că de el — chiar de ar fi cel mai simplu activist — depinde destinul producției pe o întreagă ramură, liniștea și fericirea oamenilor.

ION DODU BALAN

## Fondul nostru de aur

de timp, disciplina un semn de bun-simț și o sursă de împliniri în muncă. Înțelepciunea populară a ris și ride de omul îngîmfat, socotindu-l prost pentru că acestuia „nu-i stă bine dacă nu poartă și tichie de mîrgăritar”, adică dacă nu se umflă ca păunul în pene. Poporul român a înfierat egoismul, individualismul meschin cu spiritul său de căpătuială și a cultivat prietenia, tovarășia și solidaritatea umană pentru că „unu ca nici unu, doi ca douăzeci” și „cînd sînt doi puterea crește”, iar „sfoara întreită mai mullă vreme ține”. Cît de pătrunzător a exprimat romancierul Liviu Rebreanu rădăcinile acestei înțelepciuni populare cînd scria că „numai colectivitatea organizată devine o forță constructivă. Singularizat omul se pierde, pe cînd într-o colectivitate orice sfortare își găsește locul ei și toate împreună contribuie la înălțarea fiecărui individ”. Tocirea spiritului combativ, revoluționar, lipsa de preocupare pentru continua lărgire și îmbogățire a orizontului de cunoaștere, ignorarea experienței colective sînt vicii care

menea virtuți nu se transmit ereditar. Ele se cîștigă în procesul muncii, în activitatea social-politică și prin efortul susținut al omului de a se depăși pe sine și a se perfecționa neconștient. Din păcate, unii mai cred însă, spre blamul lor și nefericirea celorlalți, că un anume post sau un anume fotoliu împrumută automat și calitățile morale și intelectuale necesare, instalîndu-se comod și sigur într-o automulțumire desăvîrșită și extrem de nocivă. Suficiența și recunoașterea sînt surse generoase de automulțumire și îngîmfare, vicii pe care s-ar cădea să le combată și literatura și arta noastră socialistă, cel puțin cu același curaj cu care au operat unele brigăzi de agitație în cadrul amplului Festival național „Cîntarea României”.

E nevoie de o sinceritate principială, francă, pentru înlăturarea unor vicii care cresc încă uneori, ca niște licheni, pe ființa spirituală a unor oameni. Sîntem un popor inzebrat cu un excepțional simț moral, care, nefiind niciodată umil, a fost toată vre-



## Dragostea, ca datorie...

A venit toamna, și lumina rece, cam distantă, care cade prin frunzișul pomilor ce despart fereastra mea de poarta școlii celei mai apropiate îmi aduce aminte de nostalgia trecere a lui Anatole France, copil — cu ghiozdanul burdușit de cărți și cu inima plină de regrete după zilele verii — prin Jardin du Luxembourg.

Reminiscențe, desigur, ale unor lecturi făcute într-o vreme când pagina autobiografică a unui scriitor celebru vibra în același ton cu realitatea imediată a unei alte experiențe de viață, a unei situații proprii. Așa se face că dimineață după dimineață, de la cincisprezecelele acestui septembrie cam umbros, urechea mea înregistrează cu plăcere ciricalii de glasuri care zvonesc încercate de optimismul molipsitor al școlărilor din ultima suburbie — a douăsprezece — a Bucureștiului. Chiar și aici, la margine de Capitală, copiii noștri — în general frumoși, bine îmbrăcați, bine hrăniți și lipsiți nu numai de melancolile micului Anatole, dar și de grijile care i-au măcinat la anii învățării pe alții alți copii, eroi ai altor scriitori francezi, pășesc treptele școlii cu o încredere demnă de invidiat, din partea noastră, a celor maturi.

Au tot ceea ce le trebuie: timpul de azi și de mâine este al lor.

Și totuși, privindu-i cu duioșia proprie unui părinte, mă gândesc că o re-subliniere a nevoii de a fi întâmpinați, urmăriți și îndrumați — fiecare în parte și în fiecare școală — cu multă dragoste și înțelegere din partea educatorilor lor nu va fi niciodată de prisos.

Știu că nu-i ușor: ei, cei mai mici și cei mai mari, sînt laolaltă vreo cinci milioane. Știu că, deseori, ei înșiși, copiii, creează acele probleme care pe un profesor al academicianului Iorgu Jordan îl îndreptăteau, încă acum câteva decenii, să declare: „Fe-

cine a vrut să-l pedepsească, Dumnezeu l-a făcut pedagog!” Dar nobletea acestei profesii, luminoasele ei carate vin — așa cum s-a mai spus de atâtea ori — tocmai din includerea în esența ei, poate greu de notat în regulamente, a iubirii pentru generațiile noi.

Și poate că niciodată nu mi-a fost dat să aud despre un exemplu de mai adîncă, mai generoasă dragoste pe care un dascăl a dovedit-o față de un tînar, elev al său, decît aceea memorabilă decizie luată de celebrul istoric, profesorul A. D. Xenopol, atunci cînd judeca ocuparea catedrei de Istoria universală a Universității din București, avînd de ales între un om în vîrstă, Georgian, mai slab ca pregătire, dar pedagog desăvîrșit, și Nicolae Iorga, proaspăt absolvent, excelent pregătit științific, dar cu mai mică experiență pedagogică. Comisia inclinase pentru Georgian care „avea calul mai slab, dar era un călăreț excelent”. La care Xenopol a replicat superb, optînd categoric pentru Iorga: „Un călăreț slab poate ușor să învețe a călări în cîțiva ani de exerciții, pe cînd un cal obișnuit nu va deveni cu vremea unul bun, eventual unul foarte bun”.

Fantastică logică, favorabilă progresului pe care îl pot aduce generațiile noi.

Privindu-l pe tînar — asta cred că vrea să ne zică exemplul citat din recentul volum de „Memorii” al academicianului Iorgu Jordan — trebuie să te uiți la el nu numai ca la un „caz” al prezentului, bun sau mai puțin bun, ci ca într-o oglindă a viitorului. Dumneata, profesorul, trebuie să ai grija — și încrederea trebuincioasă! — pentru a lăsa să se consume timpul necesar și a pune la antrenamentele obligatorii mințile ca niște minți încă neformați și nestruniți încă ale celor tineri, și a face din ele roibii care să poarte mai repede carele de foc ale înaintărilor noastre de mâine.

Pentru aceasta, dragostea larg cuprinzătoare, dragostea soasă din copilul oricărui fel de umbră trebuie să fie nu numai o calitate posibilă a dascălului, dar și o datorie.

Tot academicianul Iordan mai povestește, în cartea sa, o întâmplare, din vremea cînd Păstorel Teodoreanu era elev. Nu era, se știe, dintre cei foarte sfinși tînarul Păstorel și unii profesori se hotărîseră să pună problema în cadrul colectivului didactic, din care făcea parte și tatăl viitorului scriitor, și să ia niște măsuri „exemplare”. „Și-a pierdut capul!”, îl acuza el în fața părintelui, încîntîndu-l la a fi de acord cu poziția lor „categorică”. La care profesorul Teodoreanu a răspuns, aparent, naiv: „Cum să piardă, domnilor, ceva ce n-are?” Umorul a învins, replica tatălui fiind, desigur, o simplă stratagemă pentru temperarea pornirilor, fie ele foarte îndreptățite, care apar citeodată prin cancelarii și rare, în lipsa calmului necesar, riscă de dragul unei judecăți în numele clipei prezente să scape din vedere tocmai viitorul copilului sau tînarului cu pricina.

Nu, nu pledez pentru trecerea cu vederea a actelor de indisciplină (dimpotrivă, uneori, aflîndu-mă și eu prin cîte o școală, mi se pare chiar că se discută insuficient în această privință). Dar dragostea — ca datorie sacră a profesorului — față de toți elevii săi este o cu totul altă poveste, copiii și tinerii urmîndu-i tocmai pe aceia care-i iubesc și care, prin tact și pricepere, le întrezăresc posibilitățile și conduc formarea chipului lor viitor.

„Numai cu ochii inimii poți vedea cu adevărat...”, spunea Saint-Exupery, și cred că nu există profesie în care această maximă să se potrivească mai bine decît educației, pedagogiei...

EUGEN FLORESCU ■



Atelierul școlii poate și trebuie să devină o anexă a unei întreprinderi, de exemplu electrotehnice, anexă cu sarcini de producție bine stabilite

## Un om, pe nume Gheorghe Mocanu, de fapt și de vocație profesor

În primele zile ale fiecărui an școlar, profesorul Gheorghe Mocanu îi invită pe noii săi elevi și pe părinții acestora să răspundă, în scris, la cîteva întrebări. El face, prin urmare, un test ca să știe ce gînduri au părinții cu odraslele lor și cît își cunosc cei mici familia. Copilul dumneavoastră este nervos sau are momente cînd este nervos, emotiv, revoltat, ascuns, depresiv?, întrebă profesorul. Ce-i produce aceste stări? Ce credeți despre posibilitățile lui fizice și intelectuale? (Poate și vrea, vrea și nu poate, poate și nu vrea, nu poate și nici nu vrea). Ce munci face în gospodărie (cu amănunte)? Știe cînd este ziua dumneavoastră de naștere? Vă felicită? Vă face surprize? Comentează treburile pe care i le încredințați spre rezolvare? Îi cunoașteți prietenii? (Dați cîteva nume.) Spre ce domeniu profesional vă îndrumați copilul? De ce? Ce recomandări faceți profesorului diriginte?

Aceste întrebări precum și altele invită la sinceritate, la adevăr, chiar dacă adevărul nu e întotdeauna foarte confortabil. Din răspunsurile copiilor și din compararea celor două fișe ale testului, profesorul află o seamă de lucruri importante pentru bunul mers al instrucției și educației.

Sigur, într-un fel sau altul, cei mai mulți profesori ai școlilor generale procedează la cunoașterea elevilor și a familiilor lor. Dacă scriem acum de profesorul Gheorghe Mocanu este pentru că metoda lui pedagogică se arată nu numai complexă și temeinică, dar și originală.

Gheorghe Mocanu predă la Școala generală nr. 5 din municipiul Gheorghiu-Dej și e cunoscut — dacă nu chiar foarte cunoscut — pentru succesele obținute, în țară și peste hotare, cu desenele cercului „Ion Diaconescu”, pe care l-a format și îl conduce din anul 1966. Este deci profesor de desen, iar cei care au scris pînă acum de dînsul, în cîteva zeci de articole, răspîndite prin tot felul de publicații, au notat cu multă laudă și conștiinciozitate premiile dobîndite de membrii cercului de desen. Se întîmplă și așa, viața curge destul de bizar uneori. Copiii sînt buni, frumoși și au sîmînța geniului în tot ce întreprind, ei uimesc lumea cu talentul lor, iau premii naționale, iau premiul I și intră în Muzeul de artă al copiilor lumii din Avignon, primesc un Mare premiu internațional la Paris, un altul la Festivalul mondial al tinerețului la Berlin, fac expoziții la New York, în Japonia, în Olanda, în India,



lucrările lor decorează interiorul Palatului Națiunilor din Geneva, numărul distincțiilor sporite cu fiecare an, în țară lucrările copiilor din municipiul Gheorghiu-Dej sînt prețuite cu Marele premiu, Diploma specială și Premiul special al juriului la concursul revistei Cutezătorii, dar despre gîndirea, despre motivele metodei pedagogice a profesorului Gheorghe Mocanu abia se aminteste.

Trebuie să spunem din capul locului că profesorul e cîștit cum se cuvine în urbea sa, că primăria și școala îl ajută cum se cuvine ca să-și poată susține ideea, succesele cercului de desen frîngîndu-se în chip firesc asupra tuturor celor care au stăruit în sprijinirea lui.

La testul de care aminteam la început, Gheorghe Mocanu adaugă o seamă de inițiative care dau realmente originalitate vocației lui de dascăl. Primele lecții de desen, bunăoară, decurg astfel: profesorul stă, ca orice elev, în bancă, iar la catedră se află un magnetofon. Pe bandă e înregistrată o poveste — în care rolurile sînt susținute de copii din anii mai mari — poveste cu muzică și cu efecte sonore. Personaje sînt culorile și istorisirea nu e, pînă la urmă, decît o lecție de culoare ori de compoziție. În timp ce-și zice banda de magnetofon basmul, copiii desenează, astfel orientați în abstractele chestiuni ale armoniei cromatice.

„Cel mai important lucru, spune profesorul Mocanu, este să te implicîi în mișcarea sufletului copilului. Mulți din ei țin jurnale intime. O fac pentru că

vor să spună cuiva gîndurile care-i frămîntă și nu găsesc cui. Am trăit o mare bucurie cînd unui copil mi-au încredințat jurnalele lor. O fetiță, de exemplu, îmi dă, pe măsură ce scrie, foile unui caiet. Aici ea comentează întâmplările clasei și întâmplările inimii ei curate și sensibile. Este un text de tot interesul. Mulți părinți nu-și cunosc copiii, nu fac eforturi reale, inteligente să-i cunoască. De aceea, copilul i se adresează profesorului. Sînt situații în care un lucru fără importanță în ochii celor mari ajunge să aibă o importanță copleșitoare pentru copil. Tu, profesorul, trebuie să fii foarte atent la scara de valori a copilăriei, care nu este deloc o scară a nimicirilor. Un băiat a început să scrie un jurnal după ce taică-său, beat, l-a bătut cumplit. Băiatul rămăsese repetent de două ori. Copilul nu era prost, numai că era atît de înfricoșat, de terorizat de orice autoritate încît atunci cînd era ridicat în picioare la lecție, nu putea să rostească un cuvînt. Și profesorii își pierduseră răbdarea cu el. Deși n-avea pic de violență în el, băiatul a pornit un soi de război total cu lumea. Avea un fel foarte personal de a șicana, de a scoate omul din răbdări. La 13 ani era un revoltat! Ajunsese ca el, cel care nu putea să deschidă gura la lecții, să le spună colegilor și profesorilor niște adevăruri tare crude. Și nu așa, în general, ci la nuanță. Taică-său insistă să fie trimis la o școală de reeducare. Într-o zi, nu știu cum a venit vorba de porumbel și chipul băiatului s-a luminat. Avea o pasiune: porumbelii. Sigur, celor mari pasiunea asta s-ar putea să nu le zică nimic. Băiatul afla în ceasurile petrecute cu păsărețul lui un dram de mulțumire, de pace sufletească. L-am luat la mine în clasă. Dealtfel, într-o clasă de 28 de copii am luat 12 repetenți. Marian, așa îl chema pe copil, a plecat de acasă și a dormit o vreme în camera cercului de desen. Acolo a început să-și scrie jurnalul. În scris spunea totul. Am băgat de seamă că e priceput la matematică și l-am ajutat. A început să învețe cu disperare. Desena și el, laolaltă cu ceilalți. Deși nu arăta prea mult har la desen, i-am expus selecția a cercului, una din acuarele. Și acum, cînd e mare, cu meseria și cu familia lui, își aminteste de ziua în care a văzut în expoziție un lucru ieșit din mîna sa. Din toți repetenții aceia, unul singur mi-a scăpat printre degete. Era un băiat dintr-o familie dezbinată. Taică-său l-a bătut odată într-un asemenea hal că avea capul

numai umflături. Nu era un băiat rău. Toți copiii țineau la el, dar era sperios. Am cerut o anchetă socială, ca să-l scot de sub tutela familiei și nu am obținut-o. Dacă eram ajutat mai mult, nu ajungea unde a ajuns. Din cauza lui taică-său a fugit de acasă și s-a lipit de niște hoți de buzunare. Și cu ei și datorită lor a ajuns, nu o dată, la închisoare. Jurnalele, se înțelege, sînt și ele o idee, dar educația în colectiv e mama tuturor lucrurilor. La cercul de desen activează cam 120 de elevi din toate clasele. Nu avem un sediu anume. Desenul e o activitate permanentă, e un mod al copilăriei. La mine acasă vin zilnic cinci, șase copii. Apoi, o treabă minunată fac instructorii, selecția din membrii activi și cu vechime în cerc. Grupul de instructori numără vreo cincisprezece persoane. Unii sînt absolvenți ai liceului, muncitori pe platforma industrială, alții sînt funcționari în oraș, alții încă elevi. Desenul îl înțelegem ca pe o lecție activă față de realitate. Copiii iubesc mult istoria, legendele și poveștile, viața de familie; desenul înseamnă învățătură, poezie. Pentru nici un copil desenul nu e distracție. E o activitate. Expozițiile sînt o recompensă cu un efect excepțional asupra caracterului. În lucrarea pentru gradul I, pe care urmează să o susțin, tratez problemele educației în școală prin prisma orolilor de desen. În chip firesc, deși lucrarea are un conținut specific, multe capitole tratează despre climatul afectiv și legătura școlii cu familia, despre rostul de prieten al profesorului, despre necesitatea implicării dascălului în viața copilului și despre consecințele acestei implicări”.

Sigur, multe din cele scrise pînă aici vor părea lucruri cunoscute și destui profesori vor obiecta că, de fapt, metoda lui Gheorghe Mocanu nu e chiar atît de originală. Nici noi nu vom susține contrariul. Atîta doar că rezultatele ei sînt elocvente și că, indiferent de metodă, pînă la urmă doar efectul contează. Iar efectul este că acești copii din municipiul Gheorghiu-Dej cîștigă mari premii UNICEF, că numele urbei ajunge cunoscut în lume, că cetățenii își fac un titlu de mîndrie din munca Școlii generale nr. 5 și că părinții au mare încredere în profesorii copiilor lor. Iar din încredere se naște întotdeauna dorința de a colabora.

MATEI GEORGESCU ■



# Critica unor erori din manualele școlare și erorile criticii

Colectivul redacțional al revistei „Flacăra” are frumoasă inițiativă de a deschide o dezbateră asupra unor manuale școlare care se adresează școlărilor mici. O asemenea acțiune reprezintă mai mult decât un fapt obișnuit, constituind — mai degrabă — o invitație la îndeplinirea unei datorii față de școală, față de acțiunea complexă a educării și instruirii tineretului școlar.

Manualul școlar, în special cel de citire, este un instrument principal de lucru în mina școlărilor, care le deschide calea cunoașterii prin folosirea independentă a cărții.

Articolul „Mari erori pentru cei mici”, apărut în nr. 35 (1 septembrie 1977) al revistei „Flacăra”, semnat de Tudor Octavian, cuprinde, așa cum sugerează chiar titlul, o enumerare de așa-zise erori, întâlnite în manualele de citire, începând cu Abecedarul. Nu mi-am propus, în rândurile de față, să consemnez decât în parte dacă cele semnate sunt sau nu sunt erori și nici cât de mari sau cât de mici sunt aceste erori. În calitate de coautor al unuia din manualele de citire în dezbateră (cel al clasei a III-a) intenționez doar să-mi exprim unele puncte de vedere în legătură cu felul în care consider că trebuie făcută „critica” unor cărți școlare care se adresează copiilor din ciclul primar.

1. O dezbateră constructivă, care să ducă într-adevăr la dezvoltarea unor reale resurse menite să asigure perfecționarea continuă a nivelului cărții școlare, nu poate fi asigurată numai prin simpla însușire a unor erori. Aceasta cu atât mai mult cu cât, așa cum ne-o arată Tudor Octavian, o mare parte din „erorile” pe care le semnaleză dovedesc o regretabilă lipsă de probitate. Făcând această afirmație, nu este cituși de puțin în intenția noastră să solicităm neapărat aprecieri laudative la adresa manualelor în dezbateră. Dar, pornind de la dezvoltarea convingătoare, argumentată, în deplină cunoștință de cauză a lipsurilor, a erorilor — ca să mă exprim în termenii autorului citat — ne-ar interesa, cel puțin în aceeași măsură, și eventualele calități ale manualelor. Avem în vedere că, întocmai ca și în alte domenii ale activității, progresul în perfecționarea continuă a nivelului cărții școlare se realizează atât prin dezvoltarea lipsurilor, cât și prin dezvoltarea a ceea ce au ele valoros. Am spune chiar că experiența pozitivă acumulată de-a lungul a mulți ani de cei care, într-un fel sau altul, sînt aproape de munca migăloasă de elaborare a unor cărți care au cel mai mare număr de cititori, ar merita să fie studiată și generalizată, pentru ca, în cele din urmă, concluziile ce vor fi formulate să-i orienteze, să-i ajute pe cei care se vor încumeta să-și pună numele pe o asemenea carte. Oare își închipuie Tudor Octavian că simplele corecturi ale erorilor semnate de domnia-sa sînt suficiente pentru a asigura calitatea pe care o dorim manualelor școlare?

2. Preferința autorului articolului la care ne referim pentru culegerea erorilor din cărțile școlare, pentru a alcătui „liste cu toate cusururile lor”, ar putea fi totuși justificată, dacă acest lucru ar fi realizat în deplină cunoștință de cauză, la subiect, cu manualele respective deschise și cu alte materiale auxiliare necesare documentării sale în față. Din păcate, însă, Tudor Octavian lasă impresia că multe din erorile pe care le semnaleză nu le-a constat personal și nici măcar nu le-a verificat. Ceea ce ni se pare de-a dreptul de neînțeles este ușurința cu care a pus cap la cap aceste consemnări, fără a asigura măcar o sistematizare și o succesiune firească a lor și — mai ales — fără a recurge, dacă nu la niște manuale de psihologia copilului, măcar la dicționarele limbii române, pentru a se edifică asupra sensului unor termeni pe care domnia-sa îi consideră ca fiind explicați eronat, drept care marchează acest lucru cu trei semne ale exclamării (!!!). Lucru pe care-l facem și noi la adresa sa. (!!!)

3. Cum se știe, conținutul unui manual școlar este orientat de programele școlare. În cazul unei cărți de citire, programa formulează doar unele cerințe generale precum și tematica, fără a preciza cu exactitate textele pe care să le cuprindă sau autorii respectivi, lucru care rămâne de competența autorilor manualelor. Sarcina acestora este de a „acoperi” prevederile programei în privința conținutului lor tematic, de a oferi texte cu multiple valențe: artistice, educative, informative etc. în concordanță cu particularitățile psihologice ale copiilor fiecărei clase. Chiar dacă programa școlară nu recomandă nume de scriitori, clasici sau contemporani, autorii manualelor recurg de obicei — mai ales la clasele a III-a și a IV-a — la creațiile unor cunoscuți scriitori, din motive lesne de înțeles. Cum numai unele din creațiile marilor noștri minutori ai condeiului sînt adresate direct copiilor de vîrstă școlară mică și cum altele — chiar dacă fac acest lucru — sînt de dimensiuni inaccesibile unuia manual, apare în mod firesc necesară intervenția autorilor manualului respectiv. Asemenea intervenții se rezumă, de obicei, la selecționarea fragmentelor, a pasajelor respec-

tive, eventual la eliminarea sau înlocuirea unor termeni inaccesibili copiilor sau, cel mult, la formularea unei introduceri sau încheieri, care să asigure unitatea textului respectiv în cartea de citire. În nici un caz nu este vorba, cum se exprimă Tudor Octavian, că „scrierea originală a fost reasezată în formă nouă și că, în multe cazuri, de la autorul respectiv nu s-a mai păstrat decât linia narațiunii”. Dacă ar fi confruntat textele respective cu originalul s-ar fi convins și domnia-sa de acest adevăr. Pentru a ilustra acest lucru vom face apel doar la două texte din manualul clasei a III-a. Textul „Visul împlinit” este extras din „Hronicul și cîntecul vîrstelor”, cunoscuta scriere postumă a lui Lucian Blaga, lucrare care, firește, nu se adresează copiilor, iar textul „Iarna” este un mic fragment din „Sultă-nica” de B. Șt. Delavrancea. Ambelor texte li s-a asigurat, în manual, unitatea necesară, fără ca scrierea originală să fie „reasezată în formă nouă” și a păstra doar „linia narațiunii”. De fapt, multe din aceste texte nu sînt narațiuni. Sîntem într-un tot de acord cu punctul de vedere al lui Tudor Octavian că „marii noștri scriitori au fost și sînt mari minutori și creatori de limbă”. Numai că pentru a-i face pe micii școlari să înțeleagă aceste mari creații se impune o anumită „prelucrare” a lor, pe care, dacă nu o face manualul, o va face totuși învățătorul. Copiii vor trebui conduși spre a înțelege pe Sadoveanu, Agărbiceanu, Hogas, Delavrancea ori Marin Preda ș.a., ale căror nume figurează la sfîrșitul multor texte din cartea de citire, în așa fel încît, în

## ● Puncte de vedere

cele din urmă, ei să se poată orienta în mod independent în creațiile acestor îndrăgii scriitori.

Tudor Octavian face, în legătură cu autorii textelor, o evidență întru care se prea poate să fi cercetat sumarele manualelor de citire. Surprinde faptul însă că domnia-sa a identificat doar pe cei 10 (zece) „autori ocazionali care își publică producția de cuvinte goale în cărțile de citire”, pe care-i nominalizează (trebuie făcută precizarea că cei 10 (fără etc. sau ș.a.) sînt extrași nu dintr-un singur manual, ci din toate) dar nu a reținut că cele mai multe texte aparțin unor scriitori clasici sau contemporani consacrați. Bunăoară, în manualul de citire al clasei a III-a, din cele 81 de texte un număr de 45 (deci peste jumătate) sînt semnate de scriitori binecunoscuți, care au intrat în patrimoniul literaturii noastre și care figurează în programele școlare ale ciclurilor gimnazial sau liceal. La aceste texte se adaugă cele ale autorilor anonimi, culese din folclor, rămînînd doar un număr neînsemnat de texte care aparțin unor autori pe care Tudor Octavian îi consideră, într-o manieră jignitoare, „autori ocazionali”. E bine să se știe că acești așa-zisi autori ocazionali nu sînt totuși de ocazie și nu au scris special pentru manualele școlare, că nu a existat nici un fel de înțelegere între ei și autorii de manuale. Cele mai multe din aceste texte au apărut, inițial, în diferite publicații sau culgeri, de unde au fost selecționate pentru manuale, fără măcar a se cere conștientizarea autorilor lor. Făcînd însă abstracție de autori, considerăm că valoarea unui text este dată nu de numele celui ce-l semnează, ci de măsura în care răspunde sarcinilor educației copiilor de vîrstă școlară mică. Ilustrările, cu totul izolate, pe care le încarcă autorul articolului din „Flacăra” și mai ales maniera în care face analiza unor texte, recurînd la citate trunchiate, scoase din contextul în care se află, nu pot fi concludente și nu ajută cu nimic.

Față de situația înfățișată mai sus, în care majoritatea covârșitoare a textelor aparține unor cunoscuți scriitori ne punem firesca întrebare: în ce scop afirmă Tudor Octavian că manualele de citire „în ce ne privește avem în vedere în special pe cel de la clasa a III-a”, „ignorează” cu totul literatura (sublinierea noastră) în general, și literatura pentru copii a unor scriitori cu merite artistice reale și importante din toate generațiile? Ne-ar putea oferi domnia-sa o listă cu asemenea scriitori și creații literare accesibile copiilor din ciclul primar, valoroase din punct de vedere artistic și adevărate cerințelor formulate de programele școlare? Am primi-o cu mare plăcere. Oricum, așteptăm de la intervențiile ce se vor face, în continuare, mai ales, asemenea propuneri. Aceasta cu atât mai mult cu cât există texte în manuale — care, fără îndoială, nu răspund decât în mică măsură cerințelor amintite mai sus.

4. Un auxiliar important al textelor din manualele de citire îl reprezintă explicarea unor cuvinte noi pentru copii. Această operație urmărește, pe de o parte, familiarizarea elevilor cu sensul unor asemenea cuvinte, iar pe de altă parte introducerea lor în tehnica muncii cu vocabularul, cu folosirea dicționarului. De fapt, acest al doilea obiectiv ni se pare mai

important decât primul, de vreme ce, oricum, explicarea cuvintelor este o componentă de bază a lecțiilor de citire conduse de învățător și, în nici un caz, ea nu se poate limita la ceea ce oferă manualul. Este pe deplin întemeiată observația că unele cuvinte, termeni, expresii nu sînt explicate complet sau chiar precis. Uneori, ca în cadrul unor termeni la care se referă și Tudor Octavian, în manual se dă doar sensul pe care-l au cuvintele în textul respectiv, ceea ce chiar dacă ajută la înțelegerea mesajului cuprins în text nu este suficient. Mai mult chiar, poate deruta copiii atunci cînd ei întîlnesc asemenea termeni în contexte noi. Pentru explicarea cuvintelor s-a recurs, de cele mai multe ori, la sistemul sinonimelor (ca în dicționare), ceea ce ni se pare insuficient pentru școlărilor mici. De aceea este necesară, după părerea noastră, o explicație a cuvintelor noi de așa natură încît să-i pună pe copii în situația de a opera cu noile achiziții lexicale în contexte noi, pentru a le putea desprinde sensul lor corect. Asemenea preocupări ar trebui să fie, după părerea noastră, mai insistente, atît la autorii manualelor, cît și în activitatea directă cu elevii la clasă.

Activitatea cu vocabularul ridică, printre altele, și problema numărului de cuvinte noi întîlnite în texte, lucru pe care îl sesizează și Tudor Octavian. După părerea noastră sînt necesare încă intervenții în manuale, în sensul de a se diminua numărul unor astfel de termeni, chiar dacă aceasta se face și în cazul unor texte semnate de cunoscuți scriitori. Credem însă că se exagerează atunci cînd se consideră că accesibilitatea unui text este dată de numărul termenilor noi, cînd se consideră că școlărilor mici dispun de o capacitate redusă de înțelegere a unor cuvinte și expresii cu valoare stilistică. Nu putem fi de acord cu acei care dau verdictul asupra valorii și caracterului accesibil al unui text în funcție de lungimea listei cu asemenea cuvinte. O cunoaștere mai atentă a particularităților de vîrstă ale școlărilor mici atrage atenția că ei dispun de mari resurse din acest punct de vedere, că nu evită folosirea unor termeni noi, a unor figuri de stil, în special a metaforelor. Este bine cunoscut faptul că școlărilor mici sînt, ei înșiși, creatori de metafore. „Copilul e nevoit, din sărăcie de cuvinte, să se exprime la fiecare pas prin metafore”, spunea Lucian Blaga într-un eseu intitulat „Arta copiilor”, publicat încă în 1925. Înțelegerea sensului figurat al unor cuvinte și expresii nu se poate confunda cu însușirea unor noțiuni științifice. Pentru micul școlar este mai ușor să explice o noțiune științifică, în parte inaccesibilă lui, recurînd la metafore. Ceața, bunăoară, este pentru el „un întuneric luminos”, scînteia „un pușcoar de flăcără”, apa îngheață „ca să se odihnească”, iar riul curge „să nu moară”. (A se vedea în acest sens: Al. Stark: De ce nu cade soarele? Ed. Ion Creangă, 1975.)

Problemele de vocabular, așa cum ar trebui ele rezolvate în manualele școlare, sînt foarte complexe și nu pot fi elucidate, firește, într-o intervenție ca cea a lui Tudor Octavian sau ca cea a subsemnatului. De aceea vor fi binevenite sugestiile din partea celor care sînt interesați de perfecționarea activității de instrucție și educație a copiilor. Cu toate dificultățile pe care le presupun, aceste probleme nu sînt totuși de neînvinș, chiar dacă Tudor Octavian consideră că autorii manualelor „se descurcă greu, cînd trebuie să le dea (cuvintelor noi — n.n.) un înțeles prin cuvintele uzuale”. Mai ales că există la îndemîna oricui o multitudine de dicționare la care se poate apela în caz de dificultate. Lucru pe care l-am făcut și noi, atunci cînd am explicat cuvinte precum: „se năpusteam”, „smerit”, „a se înmădăia”, „ghiaur” ș.a., care sînt considerate de autorul articolului la care ne referim ca fiind explicate greșit. Ceea ce e de-a dreptul trist e că domnia-sa face acest lucru în termeni cit se poate de categorici, de felul: „nici mai mult nici mai puțin...”, „autorii cred că...” etc. Și totuși, stimate Tudor Octavian, multe din explicațiile date unor cuvinte pe care le reproduceți în articolul dumneavoastră sînt exacte sau aproape exacte, în măsura în care și dicționarele în uz le explică la fel. Noi ne-am orientat după „Dicționarul limbii române moderne”, după „Dicționarul de sinonime”, după „Dicționarul școlar”. Dumneavoastră după ce v-ați orientat? Oricum, rămîne, și pentru unii și pentru alții, să ne mai punem la punct cu aceste probleme, pentru că, după cum spuneam, mai apar totuși unele neclarități atît în manualele „noastre”, cît și în intervențiile dumneavoastră.

În încheiere, ne exprimăm speranța că invitația făcută de colectivul redacțional al revistei „Flacăra” va găsi ecoul dorit și cei care se ocupă direct de realizarea manualelor școlare, începînd cu autorii și continuînd cu redactorii, tehnoredactorii, graficienii, ilustratorii, tipograful etc. vor primi, pe această cale, sprijinul pe care numai inteligența colectivă îl poate oferi.

ION ȘERDEAN ■

O carte de căpătii —

manualul școlar

## Despre concursuri și rosturile lor

Problema manualelor școlare preocupă de ani și ani nu numai cadrele didactice și părinții copiilor, ci și o seamă de scriitori, fără să se fi găsit totuși cea mai bună cale de rezolvare; căci, evident, concursurilor le-a lipsit ceva de n-au reușit pînă acum să fie eficiente.

Referitor la chestiunile ridicate de revista Flacăra, în numărul său din 1 septembrie a.c., lată punctul nostru de vedere. În ce privește propozițiile din Abecedar de tipul „Ana are ouă” poate că obiectivele sînt îndreptățite, dar în general unele licențe didactice sînt utile (ca și licențele poetice). Ca în cazul unei posibile propoziții, de tipul: Maria are meri cu mere mari. Nici unui copil nu-i va trece prin gînd că merii sînt încorporați Mariei precum ouăle găinii. Un abecedar bun este o operă laborioasă de ani de zile, este, într-un fel, o poezie a metodico-didacticii ce trebuie să aibă răsunset în sufletul și înțelegerea copilului de 6—7 ani. De altfel, țara noastră așteaptă, cam de mulți ani, un Abecedar modern de concepție românească, pe care probabil îl va avea ca rezultat al concursului ce s-a încheiat la 1 septembrie a.c.

Nu este rezonabil a se atribui referenților de manuale o mare responsabilitate privind defectele unor manuale școlare, deoarece aceștia, deși sînt aleși dintre cadre bine pregătite profesional, au puteri limitate: a) fiind luați „pe nepusă masă”, nu au timpul necesar să studieze bibliografia problemei, pentru a cunoaște ce s-a realizat, în materia respectivă, pe plan național și internațional — din care fapt decurge valoarea redusă a referatului; b) prerogativa comisei de a nu ține totuși seama de opinia referenților, nici de eventuale contestații.

În ce privește ideea de a chema universitarii să elaboreze manuale pentru cl. I—IV, fie de citire, fie de geografie etc., ea nu ni se pare deloc fericită pentru că:

1. Experiența istorică din anii '60, cînd mai toate manualele de cl. I—IV aveau în frunte profesori universitari, a dovedit că faptul acesta n-a împiedicat ca atît citirile cît și geografiele pe regiuni să conțină greșeli, chiar unele greșeli științifice pe care a trebuit să le îndrepte învățătorii, în munca lor practică la clasă.

2. Profesorii noștri universitari, sîntem siguri, au de lucru pînă peste cap în domeniul respectiv de activitate — și ar fi o greșală să fie sustrași de la aceasta.

Problema manualelor școlare rămîne deci deschisă în continuare; iar pentru a se ajunge la rezultate mai bune — chiar foarte bune — cred că nu există decât două posibilități care ar întruni sufragiul tuturor:

1. Toți concurenții înscriși la un concurs, pentru un anumit manual școlar, să fie chemați într-o consfătuire de lucru, pentru a elabora, în comun, varianta unică cea mai bună, a manualului respectiv. Cu alte cuvinte, să se abandoneze sistemul vechi de a impune unul dintre proiectele prezentate în concurs. Ar fi o modalitate nouă, revoluționară, pe care școala românească n-a experimentat-o niciodată. Eficacitatea acestei modalități nu poate fi contestată.

2. A doua posibilitate ar fi editarea unor manuale alcătuite de autori diferiți, lăsînd profesorilor de la catedră să-l aleagă pe cel mai bun. Această modalitate există în tradiția școlii românești și și-a dovedit eficiența la timpul său.

ION D. UNGUREANU ■  
Învățător — Arad



0 declarație emoționantă, epocală, întemeiată pe marea descoperire a unui savant român:

# „Inamicul nr. 1 al omenirii, cancerul, va fi învins!”

În revista „Flacăra” nr. 23, din 10 iunie 1976, publicăm un articol („Priorități românești”) prin care atrăgeam atenția asupra faptului că cercetătorul român, inginer farmacist N. Ionescu-Dimbovița afirmase, înaintea unei echipe de savanți francezi, condusă de profesorul François Jacob, laureat al Premiului Nobel, că la baza apariției cancerului stă o substanță cancerigenă unică (toxina), căreia îi cunoaște atât structura cât și compoziția chimică.

Prezent în 1972 la colochiul oncologic internațional desfășurat la Wiesbaden, Republica Federală Germania, omul de știință român N. Ionescu-Dimbovița susținea teoria sa proprie despre originea, evoluția și terapia cancerului. Se spunea printre altele că boala este cauza unui proces de sufocare a vieții, cuprinsă în celula evoluată, printr-o aptitudine canceroasă moștenită de aceasta de la origine. Cu timpul, predispoziția canceroasă a celulei s-a atenuat, dar a continuat să se transmită prin informațiile genetice. Astăzi, prin influența factorilor poluanți, numeroși, se formează în celulă o toxină, care, dacă ajunge la o anumită concentrație limită, îi trezește celulei predispoziția canceroasă.

Când doza limită a toxinei s-a format, în celula cea mai vulnerabilă se produce o dereglare a metabolismului mineral electrolitic celular: celula nu mai funcționează normal, conform legii reversibilității și funcția ei devine ireversibilă. Odată cancerizată, celula bolnavă devine un lăcaș energetic activ și se dezvoltă în lanț, distrugând autoapărarea organismului. Această teorie a fost publicată în ziarul german „Bild am Sonntag”, din 21/22 mai 1972.

Încă de pe atunci, unii oncologi, ca de pildă profesorul german E. Grundmann, au fost nevoiți să recunoască o bună parte din afirmațiile inginerului farmacist român N. Ionescu-Dimbovița. Recent, însă, o altă revistă germană de specialitate, „Biologische Medizin” nr. 2, din 1 aprilie 1976 și apoi în nr. 6, din decembrie 1976, publică alte aspecte ale teoriei omului de știință român.

Dezbaterea științifică asupra acestei descoperiri prioritare românești, de cea mai mare importanță în oncologie, a demonstrat în Congresul internațional de homotoxicologie ținut la Baden-Baden, la 24 octombrie 1976, că, se poate, cu ajutorul unei singure substanțe antidot, reuși împiedicarea formării tumorilor metastaze asupra animalelor

de experiență ori a pacienților umani afectați de forme de tumori primare.

Nu ne propunem aici să cităm întregul material științific apărut în cele două reviste de specialitate. Surprinzător ni se pare faptul că cercetătorul român susține, în urma a numeroase experiențe pe animale, păsări și chiar oameni, că a reușit să identifice această substanță care face celula canceroasă vulnerabilă și, în plus, îi cunoaște compoziția și structura. Pe baza acestei descoperiri, el susține că a conceput o metodă **Fito-Fizio-Hipertermică**, cu ajutorul căreia, poate să salveze în procent de 100% pacienții în primele două stadii ale maladiilor canceroase. Bineînțeles, metoda respectivă poate fi apli-

metoda „dublului orb”, cea mai serioasă metodă de testare, pe plan mondial, a eficienței unui medicament. Dar rezultatele au fost de fiecare dată fără nici o greșală. Cităm din rezumatul unui astfel de referat: „Rezultatele comunicate în urma investigațiilor efectuate prin metoda științifică a „dublului orb” confirmă în procent de 100% diagnosticul serologic al cancerului efectuat după metoda sa personală de inginerul chimist N. Ionescu-Dimbovița. Apreciem că aceste rezultate îndreptăcesc încrederea în adevărul și posibilitățile acestei metode și considerăm foarte necesară crearea condițiilor pentru dezvoltarea și aprofundarea acestei cercetări”. Semnează membrii

revelații: „Diareea îmi făcea ravagii printre găini; aveam cindva vreo 400. Mă temeam să nu se agraveze boala și să se declanșeze o holeră. Ie-am administrat betanaftol în hrană. Necazul a devenit și mai mare: găinile mi s-au îmbolnăvit de cancer. La unele am constatat tumori și chiar tumori cu metastaze”. A fost momentul crucial, știința care l-a legat pentru totdeauna de înfrânta speranță a lumii: descoperirea unui antidot care să vindece cancerul! După alte numeroase experiențe a reușit să producă, prin inoculare, tumori maligne. Faptul i-a cristalizat și întărit convingerea că boala, cancerul, este unul dintre cele mai reușite artificii, de calcul din natură.

Astăzi, poziția științifică a cercetătorului român N. Ionescu-Dimbovița se bucură de tot mai mult interes, devine tot mai cunoscută în lume. Printre multele hirtii care îi populează masa de lucru, memorii, cereri, o bogată corespondență, înținem și această invitație pe care o cităm în întregime: „Iubite Domnule Coleg Ionescu-Dimbovița, Cunoscând lucrările Dv. deschizătoare de drumuri noi pe tărîmul cercetării cancerului, îmi permit — ca președinte al Congresului anual al Asociației germane pentru terapia medicală a tumorilor, din Baden-Baden — să vă invit oficial ca participant și referent la ședințele noastre.

Ședințele vor avea loc — după cum știți — la Baden-Baden între 4.11.77—6.11.77, și îmi permit a vă ruga să vă notați tema: „Noile forme de terapie”. Cu salutări cordiale, al Dv. prof. dr. H. Denk. Viena, 12 sept. 1977”.

Omul de știință român, inginerul farmacist N. Ionescu-Dimbovița a ținut să ne declare în final: „Prin aplicarea metodelor noastre, de diagnosticare și de tratare a cazurilor incipiente de cancer, absolut originale, ușor de suportat de orice fel de pacient, inamicul nr. 1 al omenirii poate fi învins”. O declarație emoționantă, unică în felul ei! Și ne bucură faptul că organele noastre competente, și în primul rând Ministerul Sănătății, au început să manifeste interesul convenit pentru punerea în aplicare a acestei descoperiri epocale.

Vom reveni, într-un alt număr, cu noi precizări despre ceea ce s-a întreprins pentru valorificarea imediată a marii descoperiri care aparține unui om de știință, patriot român.

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

● Senzaționale descoperiri românești anticancer: o metodă de diagnosticare, în stadiul cit mai incipient, a cancerului ● Identificarea substanței oncogene care provoacă orice fel de maladie canceroasă ● O metodă originală, pur românească, de vindecare a cancerului

cată și la cazuri mai avansate de cancer, dar nu cu procente de vindecare atât de mari.

Intrucât toți specialiștii recunosc faptul că depistarea cancerului în stare incipientă duce la tratarea sa definitivă, cercetătorul român N. Ionescu-Dimbovița ne-a declarat cu îndrăzneală, dar și cu responsabilitatea implicată de acest act, că, după mulți ani de trudă, căutări și încercări, a elaborat o metodă eficientă de diagnosticare serologică a cazurilor canceroase. Testul constă în recoltarea a cinci centimetri cubi de sânge venos, ori a 3—5 cm cubi de țesut bolnav, mostre recoltate fără suferințe de la bolnavi. Asupra probei se aplică, numai în câteva minute, metoda sa biochimică, spectrocolorimetrică. Faptul devine într-adevăr spectaculos și îl transcriem cu emoție. Aplicată în masă, ca orice altă analiză, virtualii bolnavi sau bolnavii ar putea fi depistați și supuși tratamentului. Când redactăm aceste rânduri, avem în față referatele a două comisii medicale care atestă, fără vreo putere de tăgadă, eficiența de 100% a acestei metode de testare și rapiditatea ei extremă. Probele la care a fost supus omul de știință român au fost severe, printre altele a fost folosită, de pildă,

comisiei, medici recunoscuți și de competență neindoielnică.

Rezultatele cercetării omului de știință român N. Ionescu-Dimbovița devin cu atât mai temeinice, cu cât ele n-au apărut peste noapte, ci în urma unui îndelungat studiu de peste 25 de ani, în care timp a avut de înfruntat piedici grele. Posesor al unei îndelungate experiențe de laborator, al unor cunoștințe avansate de biochimie, electrochimie, biologie, anatomo-patologie și al altor științe care converg spre aprofundarea histologiei și citologiei, el a putut să pătrundă cit mai intim în tainele organismului uman, să-l cunoască. Astfel, a ajuns la concluzia că schimbarea provocată în metabolismul întim celular, având drept efect cancerul, se datorește unui factor biochimic pe care, așa cum am văzut, îl numește „toxină”. Printr-un proces biochimic toxina respectivă dereglează metabolismul acizilor, nucleici, prin modificarea bazelor azotate din componența lor, astfel încât, mergând pînă la alterarea proteinelor, declanșează mecanismul cancerizării. Are convingerea, deci, că teoria proliferării anarhice, foarte rapide a celulelor bolnave asupra celulelor sau țesuturilor normale este depășită. Iată ce ne relatea, printre altele, despre începuturile acestei mari

## Electronografia în reflexoterapie

S-au încheiat, zilele trecute, în localitatea italiană Riva del Garda, lucrările unui prestigios congres internațional medical, „Noi frontiere în reflexoterapie”, organizat sub patronajul forului italian de specialitate și al Societății Internaționale de Acupunctură. Punînd în discuție modalitățile de introducere în terapeutică a descoperirilor științifice medicale de ultimă oră, între care și electronografia doctorului român Ioan Florin Dumitrescu, congresul s-a bucurat de prezența a peste patru sute de cercetători și practicieni din douăzeci de țări ale lumii, precum și de președinția unei autorități de prim rang, renumitul profesor torinez Luciano Rocca.

În cadrul reuniunii, Ioan Florin Dumitrescu a expus principiile și eficiența electronografiei în stabilirea unor diagnostice precoce, însoțind prezentarea pe pelicula color realizată pe tema respectivă de Francisc Patafalvi, în cadrul studioului „Alexandru Sahia”. Atît expunerea, cît și filmul, ale cărui copii au fost imediat solicitate în mai multe țări, s-au bucurat de un deosebit interes, incitînd la prelungi și laudative luări de cuvînt, determinîndu-l totodată pe profesorul Rocca să sublinieze, în discursul de închidere al congresului, pe care am avut ocazia să-l ascultăm înregistrat pe bandă de magnetofon, „contribuția de excepțională importanță a specialiștilor români care au deschis, prin intermediul electronografiei, un drum ce merită continuat cu toate eforturile”. În acest punct se cade să precizăm că, în cadrul aceleiași reuniuni, doctorul Dumitru Cămîrzan a prezen-



tat comunicarea „Rezultate ale aplicării electronografiei în medicina muncii”, remarcabilă prin noutatea cercetării și, mai ales, prin amploarea cazuisticii folosite. Ales în preziul de onoare al congresului la ședința inaugurală, Ioan Florin Dumitrescu a avut satisfacția de a primi numeroase invitații de a conferența în cadrul mai multor universități și școli de medicină din Italia, onorînd-o imediat pe cea a Primăriei din Sulmona, la organizarea căreia a contribuit și „Academia di Romania” din Roma, specialistul român participînd la o masă rotundă care a dezbătut probleme legate de electronografie. Solicitări similare au fost înaintate de universitățile din Padova și Torino, nu doar în

sensul susținerii unor prelegeri informative, ci și în acela al introducerii neîntîrziate a metodelor originale românești electrografice în diagnosticarea precoce, prin evidențierea punctelor electrodermice. Totodată, Congresul de la Riva del Garda a hotărît înființarea unei societăți internaționale de reflexoterapie și reflexodiagnostic, cu o secție specială dedicată electronografiei, în conducerea căreia a fost propus medicul bucureștean.

Scriind despre activitatea lui Ioan Florin Dumitrescu, merită să amintim că, în urmă cu câteva zile, a apărut în librării cea de a doua carte a numelui cercetător, urmînd, la mai puțin de un an, primul volum, „Om și mediul electric”. Editura științifică, 1976. Noua apariție editorială, intitulată „Acupunctură științifică modernă”, reprezintă rodul colaborării dintre Ioan Florin Dumitrescu și un alt distins specialist, medicul Dumitru Constantin (despre munca și realizările căruia revista „Flacăra” a scris în urmă cu puțin timp), cartea căutînd și găsînd explicații științifice pentru toate fenomenele legate de acupunctură. Acupunctura, susțin și probează autorii, nu constituie atît o metodă de tratament cu rezultate spectaculare, cît o concepție despre interacțiunile funcționale dintre structurile de înveliș și cele interne, somatice și viscerele, în general, o concepție despre relațiile permanente ale organismului viu cu mediul inconjurător.

În sens strict, acupunctura înseamnă înțepare, după o accepțiune convențională ea referindu-se la acțiunea acului, privit ca agent terapeutic, asupra unor

puncte determinate pe suprafața învelișului cutant. Această denumire, opun autorii un punct de vedere nou, revoluționar, nu exprimă nici sensul istoric, nici cel contemporan, al unei adevărate discipline științifice. Agentul terapeutic care este acul ținde să devină anacronic, prin raportare la arsenalul modern al procedeelor de stimulare recunoscute de medicină, dar punctul, tratat de doctorii Dumitrescu și Constantin ca organ receptor în actul terapeutic, reprezintă „o realitate anatomo-funcțională care se manifestă totodată și ca un organ efector în reflectarea fenomenelor funcționale și patologice din interiorul organismului”.

Împărțită în două capitole fundamentale, „Bazele fiziologice ale acupuncturii” și „Clinica acupuncturii”, însoțită de mai scurte referiri privitoare la aparatura folosită în domeniu, precum și la psihologia bolnavului tratat prin acupunctură (în colaborare cu C. Bolintineanu și, respectiv, P.I. Vasilescu), dotată cu o bibliografie dintre cele mai pretențioase, cartea, cu cele aproape patru sute de pagini ale sale, constituie o trecere în revistă a problemelor mai vechi și mai noi ridicate de acupunctură, aducînd în același timp o sumedenie de puncte de vedere inedite, întemeiate pe o activitate și o cercetare ale căror succese au depășit și depășesc, după cum am încercat să demonstrăm mai sus, granițele țării, participînd cu dovezi incontestabile la consolidarea prestigiului de care se bucură știința românească pe toate meridianele globului.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■



## O metodă românească, unică în lume, de restaurare a vocilor cîntate și vorbite

Numită exact „Procedeu pedagogico-terapeutic pentru voci cîntate și vorbite”, metoda asupra căreia vom insista în cele ce urmează, fără a intra, firește, în amănunte legate de datele ei strict tehnice, s-a născut din experiența de peste treizeci de ani a maestrului Mihai Vasilo-pol, fost solist al Operei din Constanța, muzicolog, compozitor și, într-o vreme, secretar literar la A.R.I.A., precum și din colaborarea acestuia cu defuncta lui soție, Anna Vasilo-pol, cîndva una din cîntărețele de renume ale Operei din Budapesta. Este vorba, în esență, despre o metodologie complexă de exerciții, vocalize sau foneme, elaborate pentru reactivarea, recuperarea și energizarea sistemului neuromuscular al aparatului fonor-respirator, metoda Vasilo-pol putînd fi folosită cu rezultate la fel de remarcabile și în domeniul vocii de canto și în acela al vocii vorbite, ca un semn de superioritate (după cum vom detalia) asupra metodelor tradiționale, utilizate fie într-un perime-tru, fie în celălalt. În vreme ce metodele tradiționale de canto și de fonor-audiologie se adresează exclusiv mezo-faringelui, socotindu-l pe acesta ca singura zonă a conductului faringian capabilă să producă și să găzduiască sunete, metodologia lui Mihai Vasilo-pol ia în considerație și su-netele rino sau epi-faringiene, respingînd concepția clasică în virtutea căreia epi-faringele nu reprezintă decît un teritoriu pentru respirație. Cum spuneam, nu vom intra în detalii, dar se cade să amintim că asupra metodei Vasilo-pol, din păcate prea puțin folosită la noi pînă în prezent, dar aflată în plină revitalizare, grație inter-susului și sprijinului plener al C.N.S.T., s-au pronunțat o sumedenie de iluștri cîntăreți de operă și numeroși foniatri, români și străini, toate aprecierile fiind laudative fără rezerve, subliniind excepționa-lă importanță a metodei în restaurarea unor voci declasate sau compromise. Astfel, în urma colaborării dintre autor și Centrul de fonor-audiologie și chirurgie funcțională O.R.L. din București, condus de reputatul specialist Dan Hociotă, doctorul C. Bogdan a întocmit o lucrare științifică intitulată „Restaurarea vocilor de canto prin metoda românească M.V.”, publicată în numărul 1 din 1975 al revistei „Oto-rino-laringologia”, în care se explică pe larg mecanismele intime ale metodei, pe temeiul unei cauzistici concrete, concluzionîndu-se că „rezultatele obținute pînă acum, ca și aprecierile unor specialiști de peste hotare, ne îndreptă-țesc să considerăm această metodă românească drept O METODĂ COMPLET NOUĂ, REVOLUȚIONARĂ” (subl. n., pag. 10). Cităm în continuare: „În prezent, este unica metodă existentă în lume de restaurare a vocilor de canto celebre, fapt care îi conferă o valoare deosebită. Prin-cipiile metodei pot fi utilizate cu același succes și pentru restaurarea și reeduca-rea vocii vorbite. O altă problemă de imensă importanță actuală” etc. etc.

Strălucite confirmări a primit, chiar în acest an, metoda Vasilo-pol de refacere a vocilor cîntate din Italia, precum și din Belgia, S.U.A., Israel și U.R.S.S., televi-

ziunea sovietică transmițînd, încă la 6 octombrie 1974, o emisiune dedicată me-todei, fragmente de arii din opere in-terpretate de elevi cu voci restaurate sau educate, precum și interviuri cu aceștia, aducînd elogii la adresa rezultatelor a-plicării metodei. Ecourile șederii maestru-lui Vasilo-pol în Italia, urmînd nu doar demonstrațiilor practice sau conferin-țelor ținute, ci, mai ales, lucrului cu cîntăreți de renume, între care solista de muzică ușoară Nada și soprana de colora-tură Antonetta Stella, pot fi adunate în-tr-o adevărată „carte de onoare”, dar ne vom mulțumi să spicuiim cîteva aprecieri, venite din partea unor celebriități în ma-terie. „Această metodă științifică posedă bazele necesare educării vocilor tinere și reeducării vocilor profesioniștilor, cu mari rezultate pentru arta lirică”, scria Antonetta Stella, în vreme ce Gianna Pederzini, profesor de canto la Santa Cecilia di Roma, era de părere că „me-toda este foarte interesantă”. Un alt dascăl al celebrei școli de canto pomenită mai sus, Saturno Meletti, considera că „aplicarea metodei lui Vasilo-pol poate aduce teatrului liric noi voci și noi suc-cese”, opinie împărtășită și de renumita cîntăreță italiană de origine română Vir-ginia Zeani: „E o metodă nouă, entuzi-asmantă”. Cel doi tenori de superclasă ai cantoului italian contemporan, Mario del Monaco și Giuseppe di Stefano, s-au ară-tat interesați de metodologia românului Va-silo-pol, despre care del Monaco a scris, în urma unei îndelungi convorbiri, punc-tată cu demonstrații practice, că reprezintă — urmează sublinierea noastră — „UN FONIATRU DE EXCEPȚIONALĂ EXPERIENȚĂ ȘI REPARATOR DE VOCI PIERDUTE”. Dealtfel, în urma unui ri-guros examen susținut de Mihai Vasilo-pol în fața membrilor Comitetului de experți al Comisiei centrale pentru muzică din ministerul turismului și spectacolelor, ministrul Dario Antonozzi s-a adresat, la 23 martie 1977, conducerei Teatrului „La Scala” din Milano, recomandînd testarea metodei în cadrul amintitei instituții de cultură, cea mai reprezentativă scenă lirică a lumii, pe considerentul că „s-a recuno-scute metodei seriozitate și credibilitate în domeniul educației profesionale a vo-cilor și în domeniul recuperării vocilor vătămate de bătrînete sau boală... Metoda trebuie să fie încurajată în vederea răs-pîndirii și experimentării ulterioare în Italia”.

După răspunsul, din 1 iulie, al Primăriei din Milano, forul care tutelează „La Scala”, „certificăm valabilitatea studiilor (lui Mihai Vasilo-pol n.n.) și a metodei foniatrice, ce și-au găsit o aplicare exactă la teatrul nostru”, ministrul italian al turismului și spectacolelor a ordonat, cu începere de la 1 octombrie a.c., încercarea și utilizarea metodei originale românești la alte trei prestigioase teatre lirice din peninsula, mai exact la Parma, Veneția și Torino, precum și în cadrul Institutului național de studii verdiene.

Înceind relatarea privitoare la fosi-rea metodei Vasilo-pol în restaurarea vo-cilor cîntate, vom găzdui în continuare

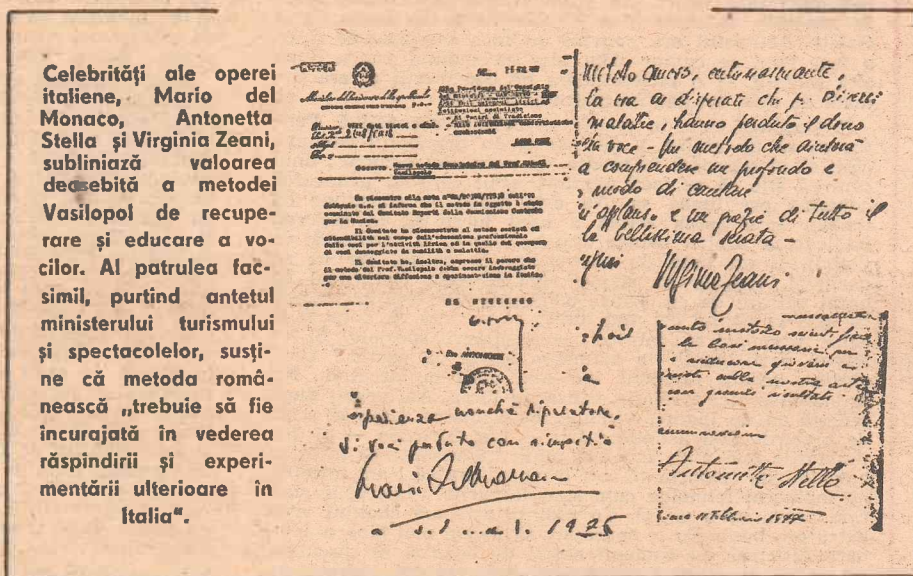
opinia unui specialist în domeniul, pro-fesorul moscovit Leonid Borisovici Dmi-triev, foniatru de autoritate mondială, presedintele filialei din Moscova a So-cietății Unionale de Foniatrie, care soco-țește metoda drept „extrem de prețioasă, cu rezultate bune. Vocile cîntăreților vîrstnici sună penetrant, adolescentin, iar vocile tinerilor se remarcă printr-un timbru frumos. Deosebit de importante mi se par rezistența crescută și lipsa oboselii la vocile educate după această metodă” (după un interviu radiodifuzat — n.n.).

Cum aminteam, metoda Vasilo-pol este singura cu aplicații paralele în educarea vocii cîntate, ceea ce am inventariat mai devreme, și a celeia vorbite, ultimul capitol referindu-se la activitatea de vin-decare sau ameliorare a disfuncțiilor de vorbire, a anumitor tulburări, începînd cu biblia și terminînd cu laringectomia, boală dintre cele mai grave, cu minime șanse de refacere, căreia foniatru român „i-ar putea fi util prin experimentarea aprofundată a metodologiei” (citat din referatul Asociației italiene a laringecto-mizaților către Ministerul Sănătății). În acest domeniu, metoda maestru-lui român a fost testată în mai multe clinici italiene de stat și par-ticular, aprecierile arătîndu-se dintre cele mai alese, un punct de vedere com-un, exprimat de directorul general al Direcției generale a serviciilor de medicină socială din cadrul Ministerului Sănă-tății, L. S. Ambrogio, sintetizînd că „prime-le rezultate obținute prin aplicarea metodei Vasilo-pol în tratamentul tulbură-rilor limbajului și în intervenții asupra persoanelor laringectomizate apar drept încurajatoare și sugerează continuarea și aprofundarea experimentării”. Fragmentul citat a fost redactat pe temeiul unor re-ferate de specialitate primite de la mai multe clinici și asociații medicale italiene, care au luat cunoștință și aplicat, cu re-zultate favorabile, metoda românească. Astfel, Asociația națională de logopedie a notat „ameliorări importante” la subiec-ții tratați. Grupul de studii și cercetări audio-fono-logopedice, cu sediul la Roma, s-a declarat „interesat pentru o colabora-

re cât mai apropiată”. Renumiții profesori Luciano Zeneri și Mario Cherubino, de la Spitalul de copii handicapați „Umberto I” din Brescia și, respectiv, de la Univer-sitatea din Pavia, s-au arătat entuziasmați de noutatea și eficiența metodei Vasi-lo-pol, propunînd noi investigații și cerce-tări. O cazistică dintre cele mai ample formează conținutul unui dosar cu care Mihai Vasilo-pol s-a înfățișat, zilele tre-cute, la redacție, fericit că, după ani și ani de zadarnică așteptare, metoda sa a fost readusă în discuție, mai ales prin intervenția energică a Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie, la adresa căreia sîntem, iarăși, datorii cu vorbe de laudă și recunoștință. Din cele cîteva zeci de cazuri prezentate nouă, cel mai spec-taculos ni s-a părut cel al medicului italian Donato Cioli din Roma care, în urma unui accident rutier, își pierduse complet stăpînirea vocii. A încercat, fi-rește, toate căile posibile de refacere, în-tre care o intervenție chirurgicală la Massachusetts General Hospital din Bos-ton, dar eforturile sale și ale me-dicilor curanți n-au condus la nici o ameliorare. După cincizeci de ședințe cu Mihai Vasilo-pol, doctorul Cioli a constatat, după cum scrie el însuși, „o ameliorare hotărîtă în capacitatea mea de a emite sunete... Acum pot produce, e drept cu un anumit efort, sunete pe care nu eram în stare să le emit înainte de tera-pia românească”.

Subliniind că toate consultațiile, testele și colaborările maestrului român în Italia, ca și cele din Belgia, Austria etc., s-au efectuat gratuit, în numele solidarității umane și al garanției sănătății or-amenilor, indiferent de naționalitatea lor, punem punct acestei relatări, exprimîndu-ne speranța că metoda lui Mihai Va-silo-pol, validată de girul unor personali-tăți artistice și medicale de prim ordin, își va găsi o extindere rapidă și o înțe-leaptă aplicare și în țară, ca o nouă și semnificativă dovadă a inteligenței româ-nești în acțiune.

VIDIU IOANIȚOIA ■



Dacă în urmă cu vreo cinci ani am fi publicat un articol al cărui titlu, să zicem, ar fi fost: „De ce nu sînt acceptate produsele SECOM?”, iar în finalul aceluia presupus articol am fi ajuns la concluzia că produsele SECOM (schele, eșafodaje și cofraje metalice) sînt refuzate pentru că au un mare defect, acela că sînt mult prea noi, ei bine, în urmă cu cinci ani deci, prea puțini oameni ne-ar fi dat crezare, iar inginerii constructori ar fi zîmbit cu o oarecare îngăduință. În orice caz, cert este faptul că în urmă cu patru sau cinci ani foarte puțini ingineri, șefi ai șantierelor de construcții industriale sau civile, au acceptat să încerce să lucreze cu produsele SECOM. Un argument? În 1973, de exemplu, I.C.M.P., adică întreprinderea de construcții metalice și prefabricate din București, prin secția sa de construcții metalice de la Popești-Leordeni avea o producție anuală de aproape 2000 de tone de schele, eșafodaje și cofraje metalice, deși programul SECOM împlinise vîrsta de aproape cinci ani. Se pornise în 1969 cu o producție de 200 de tone, o nimica toată, și se ajunseser în 1973 la 2000 de tone, cantitate pentru care cu foarte mare greutate se găsea cîte un client. Astăzi, o producție anuală de peste 10000 de tone se arată cu totul și cu totul insuficientă, adică, în lumea șantierelor de construcții există la ora actuală o adevărată foame de produse SECOM.

Am început astfel această prezentare a unei realizări tehnice românești de anvergură, competitivă la toți parametrii cu cele mai recente soluții de acest gen din întreaga lume, tocmai pentru a puncta, o dată în plus, drumul lung și sinuos al noului care, ca întotdeauna și pretutindeni, are de înfruntat și obstacole, dar pînă la urmă învinge, se impune. Pentru că nu ne-am propus decît o prezentare a acestei realizări

tehnice și nicidecum o amănunțită anchetă privind refuzul de acum cîțiva ani al produselor SECOM, iată doar cîteva din argumentele acestor produse care au dinamizat pur și simplu ritmul construcțiilor. Dar, înainte de a transcrie dialogul nostru cu inginerul Cornel Munteanu, șeful serviciului producție, și inginerul tehnolog Gheorghe Văduva, am notat spusele inginerului Florea Ștefănescu, directorul tehnic al I.C.M.P., care avea să ne introducă, dacă se poate spune așa, în istoria programului SECOM: „Față de acum

## Programul „SECOM” —

### o realizare de anvergură a tehnicii românești

cîțiva ani, într-adevăr, SECOM-urile noastre au o căutare pe care personal n-am sperat-o decît în momentele mele de incertitudine sau euforie, pentru că, trebuie să o mărturisesc, au fost și astfel de momente. Dacă aș fi întrebat de ce nu producem 100000 de tone de SECOM-uri, pentru că la ora actuală există, cantitativ vorbind, o cerere așa de mare, aș răspunde astfel: în primul rînd întreprinderea noastră nu-și limitează activitatea numai la atît, adică mai avem și alte sarcini, iar în al doilea rînd, peste o anumită perioadă cererea va fi mai mică, întrucît vor fi acoperite pe parcurs multe din gurile actuale. De ce au o atît de mare căutare? Iată o întrebare la care inginerii Munteanu și Văduva ar putea să vă ofere, cel puțin teoretic, un răspuns clar și documentat, întrucît de cîțiva ani acești doi oameni și-au contopit viața cu programul SECOM”.

„Început în anul 1969, programul a cuprins o primă etapă, cînd am produs schele metalice tip Bacău, platformele autoridicătoare și cofrajele universale pentru stîlpi, pereți și grinzi. Etapa a doua, începută în anul 1973, este caracterizată prin diversificarea gamei de cofraje cum ar fi cofrajul metalic greu pentru pereți și planșee, sau cofrajul păsitor tip CP-100, completat cu alte două tipuri, CP-200 și CP-300, sau cofrajul pentru turnurile cu aceeași secțiune pe înălțime, mai exact spus, turnuri sau coșuri indus-

triale. Marile avantaje în folosirea acestor schele și cofraje ar fi următoarele: elimină lemnul în proporție de 95 la sută, mărește productivitatea de aproape 3 ori, realizează o turnare aproape perfectă a betonului, astfel încît lucrările de finisare sînt minime. Comparîndu-l cu clasicul cofraj de lemn, cofrajul metalic asigură o viteză de lucru de trei ori mai mare, adică la un cofraj de lemn se turna 1 metru patrat de beton într-un timp de 3,44 ore, în timp ce cu cofrajul metalic pentru stîlpi această operație durează doar 1,09 ore. După 20—25 de refolosiri, cofrajul de lemn devine inutilizabil, pe cînd un cofraj metalic poate fi refolosit de 300 de ori, ba chiar și mai mult, practic pînă îl mîncîcă rugina. Iar dacă lăcătușii care l-ar exploata ar lucra cu atenție, fără să-l izbească, dacă l-ar curăța de mortar imediat după fo-losire, dacă l-ar unge și, într-un cuvînt,

dacă l-ar întreține cu grijă, cofrajul metalic ar putea ajunge chiar și la 500 de refolosiri” (inginer Cornel Munteanu).

„Adevărul este că produsele SECOM sînt atît de avantajoase atunci cînd vorbim despre calitate sau despre productivitatea muncii, încît nici nu mai pot fi comparate cu clasicele schele și eșafodaje de lemn. SECOM-urile nu pot fi comparate decît cu produsele similare din alte țări, din care punct de vedere sînt egale cu cele mai bine cotate astfel de instalații. Între alte calități, SECOM-urile noastre mai au și următoarele avantaje: siguranță în exploatare, depozitare fără amenajări speciale, greutate foarte mică în comparație cu pădurea de schele din lemn, economie în manoperă, o adaptabilitate și o permanentă recompunere a elementelor care se assemblează ca și elementele unui joc de cuburi, astfel încît SECOM-urile se pretează pentru orice fel de cofrare pe suprafețe plane. Un amănunt care nu ar trebui să lipsească, SECOM-urile au eliminat, în parte, meseria de dulgher, favorizînd-o, în schimb, pe cea de lăcătuș, sau, dacă vrei, manevrarea lor cere chiar o meserie nouă, aceea de secomist. Dar pentru a înțelege pe deplin nu doar aceste avantaje, ci mai ales rezultatele folosirii produselor noastre, ar fi interesant să consemnăm diferența dintre productivitatea muncii unui șantier care folosește din plin SECOM-urile și cea dintr-un șantier clasic, cu eșafodaje de lemn” (inginer Gheorghe Văduva).

În ceea ce ne privește, dincolo de succinta prezentare a acestei spectaculoase utilizări tehnice românești, vom da curs, la timpul potrivit, respectivelor sugestii.

VICTOR NIȚĂ ■



# VIAȚA DE FIECARE ZI ACOPERĂ ÎN ADEVĂRURILE PARTIDULUI NOSTRU DESCO DE TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU, C

## Realitatea — cea din ședințe și cea din realitate

Una din adunările de partid ținute în vara aceasta pe platforma unui combinat siderurgic avea pe ordinea de zi discuția a o seamă de probleme ce priveau lansarea în producție a patru mărci noi de oțeluri speciale.

Omul care munceste la fabricarea oțelului își schimbă odată cu însușirea unei tehnologii noi și deprinderile. Un produs nu intră în fabricație doar când toți și-au însușit perfect tehnologia. Se întâmplă ca oamenii să lucreze bine pentru nou chiar fără să fi prins toate subtilitățile momentului de trecere. Sint, prin urmare, fel de fel de probleme ce pot fi lămurite, fiindcă și oamenii sint fel de fel. Pînă la urmă trebuie să găsești acea soluție care să-i pună pe toți în situația de a nu greși. Pare un chip cam anapoda de a trata lucrurile, dar nu este. Asta se cheamă „a crea condițiile”. Deci, la adunarea aceea, un activist de partid aflat în prezidiu vorbea de importanța asimilării tehnologiilor, de condițiile ce trebuie create pentru ca oțelurile să fie asimilate repede, de faptul că tara are nevoie de aceste oțeluri. Deși problema era nou-nouță și cit se poate de particulară, cuvintele rostite spre rezolvarea ei erau cit se poate de generale, valabile și la Hunedoara, și la Reșița, și la Galați. Activistul era convins că face propagandă și că o face cum se cuvine. Mai ales că ședința venea după altă ședință, la o întreprindere de construcții și era urmată de alta, de analiză a primelor două.

Propaganda este, în esența ei, comunicare activă. Pentru ca să fie activă, e necesar ca în momentul comunicării să se găsească în relație cel puțin doi oameni: unul care să știe să se facă ascultat, altul care să primească noutatea pre limba sa. Nu este numai o chestiune de limbaj. Înțelegerea activă a unui lucru și, în general, înțelegerea dintre oameni nu e numai o problemă de limbaj. E un mod de participare la cauză. Iar ca să participi, trebuie să cunoști îndeaproape cauza, să fii puțin pătruns de ea. Cauza oamenilor din sală era oțelul. Și asta în chipul cel mai direct cu putință. A doua zi ei chiar trebuiau să fabrice acele oțeluri speciale. Și ce făceau participanții la adunarea aceea de partid? Unul vorbea, ceilalți ascultau, dar mai mult nu ascultau. Nu se stabilise nici o relație, cauza nu lucra. Am vorbit după ședință cu un inginer vîrstnic. Eu venisem acolo să scriu de oțelurile nou asimilate sau — mai bine zis — de întimplările mai mult sau mai puțin interesante ce însoțesc o schimbare importantă într-o uzină, așa că l-am întrebant pe inginerul tehnolog cum stau lucrurile. „Lucrurile stau cam prost, mi-a zis el. Cu ședința asta am cheltuit vreo patru ore bune. Eu le spuseseam să facem mai bine o adunare restrînsă cu oamenii noștri de bază și să discutăm cu ei ce și cum. Puteam să-i spunem tot ședința de partid, puteam s-o numim oricum. Tehnologiile oțelurilor speciale sint foarte precise. Cutare ardere durează numai patru minute. Eu asta aș fi vrut să discutăm: cum să-i convingem pe muncitorii noștri să fie cu ochii pe ceas”. „Bine, am zis, să vorbim atunci despre cum ați fi condus dumneavoastră ședința”. „Înainte de orice, a răspuns tovarășul inginer vîrstnic, om cu mare experiență în oțel și la oameni, vechi membru de partid și, prin urmare, propagandist al partidului, propagandist al lucrurilor reale, așa cum sint ele și cum se fac ele de către oameni, înainte de orice eu aș fi adresat sălii următoarea întrebare: citi din dumneavoastră aveți ceas la mînă? Eu știu că nu toți muncitorii poartă ceas acolo, la topitorii. Ceasul e o sculă gingașă. Se strică ușor. Și nici în hală nu avem ceas. Tovarăși, aș fi spus, principala problemă a ședinței noastre este asta: cum să facem ca, învingînd toate chițibușurile administrative, să ne instalăm pînă mîine dimineață un ceas mare în secție. Ce vreau să spun: că orice ședință este un mod al propagandei de partid. Propagandă nu înseamnă să repeți de la o tribună niște teze. Un propagandist bun este acela care-și pune mîntea la contribuție ca să afle o cale prin care teza să devină fapt. Să facă să lucreze și mîntea omului căruia i se adresează”.

Am notat, firește, ideile nu cuvintele inginerului. Am discutat mai mult despre toate acestea, acolo, în secție. Fac precizarea deoarece activistul care pusese atîta corectitudine în exprimarea unor teze nu cunoștea, în combinat, prea multe drumuri afară de drumul spre biroul Comitetului de partid. „Trebuie să înțelegem — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R. — că activitatea partidului nostru nu se desfășoară undeva, în afara societății, ci se află în cea mai strînsă legătură cu masele, cu poporul”. Trebuie să înțelegem acest adevăr important al vieții noastre de azi că producția, activitatea productivă, cele opt ore de muncă sint probleme sociale și ca orice probleme sociale trebuie trăite, cercetate, rezolvate, în cunoaștere de azi că producția, activitatea productivă, cele scrise și al vorbei bună pretutindeni și la tot omul. Un activist de partid nu e obligat să se priceapă la toate, dar la treburile în care vine să spună și să îndrume trebuie neapărat să fie cunoașcător. Cel puțin tot atît cit cei cărora li se adresează.

TUDOR OCTAVIAN ■

## Călător prin viață

Cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea de lucru de la C.C. al P.C.R., desfășurată între 21—23 septembrie, este de natură să ridice probleme de conștiință, mari probleme de conștiință, fiecărui om cinstit și corect, fiecărui revoluționar a cărui dimensiune fundamentală este construirea unei vieți libere și fericite în România socialistă. Este o cuvîntare măreață. Atunci cînd de la cea mai înaltă tribună a țării se spune tuturor lucrurilor pe nume înseamnă, desigur printre altele, că există și lucruri de rezolvat și oameni cu identități concrete capabili și obligați să le facă. Spun acest lucru nu de dragul unui joc de cuvinte, ci pentru că unii dintre noi — de ce să ne ferim s-o spunem? — vîd mai peste tot numai probleme. Din cauza problemelor în sine unii nu mai vîd omul.

Ca scriitor și absolvent al Facultății de filosofie sint recunoscător tovarășului Nicolae Ceaușescu pentru faptul că a rostit cuvinte importante, grave despre pregătirea politică și ideologică a cadrelor, despre faptul, deloc neglijabil, că inși aceia chemați s-o facă n-au mai trecut demult prin viață. Există asigurate condiții materiale excelente, există un cadru generos de pregătire, există desigur și rezultate bune și foarte bune, dar din păcate, sint și lipsuri. Unii dintre noi am ajuns chiar în situația să ne mindrim că avem și lipsuri, să ne facem un titlu de glorie din faptul că posedăm ceea ce de fapt nu există. Adică, lipsa.

Și ce important este să călătorești în viață, s-o cunoști și, atunci cînd trebuie, s-o învingi. Iată! În septembrie 1973, într-o luni, citiva oameni din redacție ne-am dus la Casa de cultură de pe strada Slatineanu copleșiți de gînduri bune și emoții — avea să aibă loc prima întîlnire a Cenaclului Flacăra cu... Chiar așa, cu cine? Propriu-zis cu oameni de artă și cultură, cu personalități ale vieții care au avut generozitatea să creadă în demersul revoluționar al unor tineri dornici să facă nu atît artă, ci artă nouă și tînără. Ne gîndeam cu emoție cum vom reuși să ne creăm un public, cum vom reuși să formăm UN public. Asta pentru că se încerca pătrunderea în cit mai multe conștiințe a poeziei politice și sociale prin excelență, a cîntecului angajat ferm. Se propunea publicului și niște valori noi, niște oameni talentați desigur dar deloc băgați în seamă de alții. Cenaclul, revendicat direct din ideile secretarului general al partidului, sprijinit nemijlocit de înalta domniei-sale autoritate, a devenit în timp Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar și împreună cu mînații activiști de la C.C. al U.T.C. am colindat întreaga țară audiați fiind de sute de mii de oameni. În momentul de față poeziile și cîntecele cenaclului și-au părăsit autorii și interpreții, ele devenind, cum se spune, bunuri de masă. Este greu de conceput astăzi o sîrbătoare a celor tineri fără „Trăiască Libertatea! Trăiască România!”, „Cîntec între apele țării”, „Cuvîntul lui Roată către Divan”, „Pămîntul, deocamdată”, „Un punct de vedere”, „Om bun” și aș putea cita multe alte cîntece și poezii. Recitate sau cîntate în chiar fața celor pentru care au fost create, muncitori, țărani, elevi, studenți, intelectuali, aceste bucăți au căpătat valoare socială, au devenit puternice și penetrante. Iată deci cit de importantă și necesară este călătoria în viață! Vreau să spun că, trecut prin concretețea vieții, prin liniile ei nu întotdeauna simple și nici ușoare, un lucru, fie el alevărat, se întregesc, devine convingător. Mărturisesc că activitatea mea de ziarist la „Flacăra” este cea mai frumoasă perioadă a vieții mele. Plecat mai tot timpul prin țară cu misiunea de a căuta oameni, de a scrie despre ei, am putut astfel în numai să-mi îmbogățesc experiența dar m-am și descoperit ca om. Cartea mea „Eternitate locală” — pe care am avut fericirea s-o citească în fața celorlași cărora de fapt le este destinată, adică — este de fapt o pledoarie aspră pentru puritatea vieții. Dar pentru ca să pledezi pentru viață trebuie să o cunoști. Există o imensă bibliotecă cu extraordinar de multe cărți. S-o căutăm, s-o cercetăm necontenit! Este Viața!

EUGEN SECELEANU ■

## Să ne gîndim și la ceilalți

Să mai uităm fiecare de sine și să ne gîndim și, mai ales, să înfăptuim pentru ceilalți. Egoism, mai mult sau mai puțin, se găsește mai pe la tot omul, prin ogradă conștiinței mai fiecăruia dintre noi — nu asta-i problema, nu la capitolul asta amenință penuria. Lucrurile devin discutabile cînd ne punem pe cîntar altruismul, generozitatea, sentimentul responsabilității pentru grijile, pentru problemele, pentru cauza, pentru prezentul și viitorul întregii obști, începînd cu fiecare în parte — oricare — dintre cei care ne sint tovarăși în obștea familiei, în obștea unității în care muncim, în obștea localității în care trăim, în obștea națiunii căreia îi aparținem. Cu alte cuvinte, nu reușim să trăim, toți și tot timpul, cu maximum de responsabilitate. Conștiința noastră mai are și rebuturi. Responsabilitatea noastră o mai ia și la fugă.

Fuga de răspundere nu-i întotdeauna evidentă, stridentă, grosolană. Ea are și nuanțe care-o ajută să ajungă într-atît de ocultă, încît chiar și cei cărora le aparține, care pur și simplu o practică, nu-s conștienți de fuga aceea a lor, ci, dimpotrivă, dorm liniștiți, au conștiința împăcată și se simt oameni ai datoriei împlinite. E o fugă de răspundere odios de perfidă pentru că, așa nevăzută, produce pagube, dureri la fel de profunde ca o fugă zgomotoasă. Îmi voi îngădui un exemplu, pentru a-mi face gîndurile mai lesnicios și

mai precis înțelese. Un exemplu din viață. O poveste în care toată lumea, toți participanții sint morali și care prin cursul ei — încă neîntrerupt! — dezvăluie cinismul cu care poate opera fuga de răspundere. Ceea ce urmează e subiectul unei crincene drame, dar nu de piesă de teatru ci de viață.

Personajele! Doi contemporani de-ai noștri, un bărbat și-o femeie. Istoria lor! S-au cunoscut, s-au îndrăgostiți, s-au căsătorit, au trăit bucuria nașterii a doi copii, și-au înjghebat o casă, un cămin, o viață de familie cu rosturi și bucurii comune: pînă aici, minunat de banal, minunat de frumos, minunat de bine. Apoi, însă, a urmat neprevăzutul: un accident, bărbatul e internat într-un spital, viața îi este salvată, însă mîntea îi rămîne cu o sănătate care are perioade de oboseală. Perioade în care devine suspicios, obsedat grotesc de ideea infidelității soției și-n care e agresiv. A trebuit, repetat, să fie izolat într-un spital de specialitate. Căsnicia din frumoasă a devenit un coșmar. Medicii, ținînd seama de ideea, de obsesia pe care s-a fixat boala soțului, recomandă îndepărtarea sa de soție, evitarea contactului lui cu familia; și, prin hotărîri judecătorești, pe de o parte căsătoria celor doi a fost desființată, iar pe de altă parte bărbatul i se îngăduie ieșirea din spital, după ce o soră de-a lui își asumă responsabilitatea de a-l purta de grijă, de a-l supraveghea. Bărbatul, pensionar de boală, locuia provizoriu într-o garsonieră. Se petrece tragedia din seara de patru martie și el, trebuind să renunțe la garsonieră în beneficiul unor sinistritați de pe urma cutremurului, își ia lucrurile și se mută într-o boxă-magazie din subsolul tehnic al blocului în care locuiește fosta lui soție împreună cu cei doi copii — unul de nouă, altul de zece ani — incredințați ei spre creștere și educare. Și coșmarul reîncepe. El vrea să intre în casa, în apartamentul în care socotește că-i este locul, vrea să trăiască iar cu ai lui. Și — doar sentimental — are dreptatea lui. Concret însă se comportă tot agresiv. Ea și copiii nu mai ies și nu mai intră în apartament decît însoțiți de vecini, pe care-i roagă să nu-i lase singuri. E terorizată de prezența lui permanentă în apropiere și — față de manifestările lui antecedente și față de insistența permanentă și cu fel de fel de chipuri, de la cele amenințătoare, la cele duioș rugătoare — nu știe ce să mai facă să-l îndepărteze, ca să-i găsească liniștea necesară unei femei care are serviciu, face și gospodărie, își crește și copiii. Deci și ea are și răs-

## 7 MĂRTURISIRI DE ȘO SECRETARULUI GENERAL AL PA

are dreptatea ei. Și-acum ceilalți, cei la care s-a apelat pentru rezolvarea acestei, să-i spunem, probleme de viață, acestei blestemate dileme. Reprezentantii militiei și procuraturii au făcut cercetări și formele pentru reinternarea în spital a bărbatului (care a și fost internat și externat, repetat, pentru că boala sa are perioade bune și rele, periculoase și nepericuloase). Medicii au opinat cînd pentru internarea sa, cînd pentru externarea sa, pentru că nici nu poți face nedreptatea să îi internat un om în răstimpuri în care are un comportament normal. Pompierii, de asemenea, au făcut cercetări; au constatat că folosirea ca locuință a unei boxe e periculoasă pentru că face posibilă declanșarea unui incendiu. Asociația locatarilor s-a raliat cererii ei, a fostei soții, de evacuare a lui, pentru că, printre altele, nici măcar nu există norme potrivit cărora să-l pui pe un locatar la plata contribuției la cheltuielile de întreținere, cînd s-a acuat într-o boxă. Judecătorii au respins acțiunea de evacuare, pentru că — formal — femeia nu ar calitatea de a cere evacuarea cuiva dintr-o încăpere asupra căreia nu are drepturi nici de proprietate, nici de folosință. Deci — în limitele responsabilităților lor legale — absolviți au fost corecți, și-au dus treaba pînă la capăt, nu se poate reproșa nici pe departe nimic. Și totuși drama femeii care le-a cerut o mînă de ajutor continuă. Cu alte cuvinte, responsabilitatea legală a fost deplină, dar ce morală s-a lovit — fie de bariere organizatorice, fie de limite ale conștiinței nu de funcționar, ci de om. Responsabilitatea aceea pe care o numim „de comunist”, responsabilitatea aceea despre care vorbim cu entuziasm, iată că uneori, o trăim — concret, direct, continuu, eficient — car parțial.

A trecut atîta timp și oamenii, ocupați cu atîtea lucruri importante, numai la cei doi, de fapt la cei patru, nu s-a mai gîndit. Dar, oare, e drept?

Faptele se petrec în București, în sectorul patru. Numele celor care trăiesc, fiecare în felul său, drama istorisită al în linii foarte, foarte mari, nu le-am scris pentru că trisetea lor nu are nevoie de publicitate și pentru că — acare ar putea face, înălțîndu-se deasupra procedurilor și prinse în norme organizatorice, tot ce omeneste e posibil pentru scoaterea din impas a unor oameni, știu despre cit este vorba.

Fuga de răspundere poate căpăta și-un chip diafan-nevovant: acela al acceptării neputinței, al acceptării lui „dă aici incolo problema mă depășește”. Partidul însă are al pretenții de la noi. Partidul, prin secretarul său general, cere să ne dezvoltăm spiritul de răspundere, spiritul de tovarășie, de colectivitate, spiritul comunist de combativitate; ne cere nu doar să constatăm, ci chiar să soluționăm problemele. Știu, aceea despre care am scris aceste rînduri este cumpulit de complexă, de dilematică dar dacă pentru patru oameni s-ar face o masă rotundă ad-hoc ori s-ar schimba niște păreri la telefon, lucrurile putea fi schimbate.

De fapt, îmi adresez monologul nu doar comunistilor de sectorul patru și l-am dat tiparului nu doar pentru rezolvarea cazului care s-a întimplat în sectorul patru. În ce ce mă privește, locuiesc în sectorul șapte, lucrez în sector unu și, la urma urmei, nici bucureștean nu prea sint. E nevoie de omenie, mercu!

NELU IONESCU



# URUL ARGUMENTELOR ȘI FAPTELOR ERITE CURAJOS ȘI FORMULATE VIZIONAR MACIUL DESTINULUI NOSTRU NAȚIONAL

## Omul unei fapte întregi

Întind cuvântarea secretarului general al partidului, toșul Nicolae Ceaușescu, la Consfătuirea de lucru de la P.C.R. consacrată dezbaterii problemelor organizării și conducerii activității de partid, a tuturor domeniilor economice-sociale, m-am gândit la lungul drum treptat spre lumină, al adevărului spre adevăr, al cuvântului spre libertate. I-au trebuit cuvântului spre a se înălța, așa cum astăzi el poate fi rostit de cea mai însoțită, jertfa și efortul a generației de luptători.

Cuvântul desemnează o realitate. Cel care se teme de libertate și o falsifică, se teme de cuvânt. Cuvintele trebuie să poarte o încălțătură reală, nu trebuie să umbrească a dar nici s-o întrecă. A te așeza într-o lumină adevărată înseamnă a nu-i întuneca pe alții.

Ar unora frica de a greși este mai mare decât teama a nu face nimic. Hotărâri importante, luate în sfatul, străbătute de un înalt spirit vizionar sint citite de unii literă cu literă dar cu neputința de a le încheia. Cuvântul înseamnă a fi înțeles, a fi înțeles de alții, să vorbim pe niciodată nimic. Întinzându-ne, ei se vor stinge. Împins de treburi, chemat de nădejdi, dai buzdar până la urmă deschizi ușa încet — e voie, nu-i și de la capătul unui covor o voce pluşată îți spune „Încă nu-i momentul”, că „e bine să mai vedem”, că se mai întâmplă ceva”. „De ce noi? Sint și alții”. În același moment, momentul trecut. Apărându-și mai mult patru picioare de scaun decât interesele unei fi, același om, covârșit de probleme, va răspunde că pe „șia” lui curge lapte și miere. Dar ce este un post de conducere dacă nu chiar locul din care trebuie să răzîi în fața celor care te-au numit și în fața celor cu care lucrezi și așteaptă acest răspuns în lumina lui cea adevărată?

Deosebi în istorie, libertatea cuvântului a însemnat un j. Și iată că documente de adîncă semnificație ne

## TOR LA CUVÎNTAREA LUI DIN 23 SEPTEMBRIE 1977

amână către acest curaj. Cine are curajul să spună că zi n-a înfăptuit decât o jumătate de faptă, miine are a de a fi omul unei fapte întregi. Libertatea cuvântului și a vorbi despre sine iar această libertate nu poate dulcegărie, ci este aspră ca orice libertate pe pămînt. Cuvîntarea secretarului general al partidului se relevă că „Am ajuns într-o asemenea etapă de dezvoltare omico-socială încît numai efortul fizic nu este suficient. Trebuie să înțelegem că, acum, pentru a îndeplini nile complexe din toate domeniile de activitate, se un efort, mult mai mare, acela al gândirii”. A aplica hotărârile de partid, fără spirit de inițiativă — t revoluționar — și fără dăruire de sine, înseamnă sărăci conținutul, a-ți sărăci viața. Schema unei conții nu trebuie să înăbușe însăși construcția. Căci ea e vie, din necesitate și libertate. Iată la ce emoțioe fapte ne cheamă autoritatea cea mai înaltă a țării și tîdului nostru.

ADI CUSIN ■

## A fi comunist înseamnă a trăi într-o ipostază eroică

ca ce supără în viața de toate zilele, ceea ce ne doare iei contemporani, este indiferența, absența din coti-fuga de luciditate și de starea de veghe. Sint încă ni care trăiesc în virtutea unor interese minore, unor urj de talcioc, oameni care nu văd orizontul, care nu i ochii din pămînt, grăbiți să nu calce în ploaie, să murdărescă manșetele de la pantaloni, incapabili ndească mai departe de serialul de simbătă seara. E t și revoltător în același timp, cum pot unii să se are, să dispară cînd ne e lumea mai dragă, lăsînd eauna pe umerii altora răspunderea viitoare pentru ce ei fac din candoare, din plictiseală, din refuz. Omenia străduiește, de-a lungul unor milenii de zbucium, să-și jizeze o concepție despre viață, despre lume, despre rs, cit mai aproape de dimensiunile realității, să pă-ă sensurile istoriei și să înțeleagă mersul ei, dar e noi trăiesc unii contemporani care, din acest punct dere, se complac într-un trist și insalubru, obscurns. Ei își demonstrează că viața lor îi privește strict onsal, își îngrădesc colțul de iarbă din fața casei cu ghimpată, se închid în apartament, ca în evul me-și vopsesc pereții în culori cit mai frumoase ca să pară viața interesantă, preocupîndu-se numai de tu-ăstiv și de carburantul limuzinei proprietate perso- Ei cred că liniștea aceasta în care se îngrașă li se e. Dau chiar impresia că au făcut prea multe sacri-și e timpul să se întindă cu voluptate în hamacuri, imiți de ei înșiși ca de o enormă glumă a istoriei. rea aceasta pasivă de retragere tiptilă din cotidian,

de volatilizare, de fugă de răspundere sintetizează de fapt tot ceea ce e mai retrograd în esența omului. Împotriva ei trebuie să luptăm, împotriva ei trebuie să lucrăm cu mijloacele convingătoare și mobilizatoare ale propagandei comuniste.

Pentru că starea noastră de a fi, e starea de revoluție! Ceas de ceas, clipă de clipă în epicentrul evenimentelor și întâmplărilor curente, prezenți acolo unde sintem strigați pe nume și este nevoie de noi, să punem umărul, să punem mîntea la contribuție, să facem tot ce e omeneste posibil pentru propășirea patriei. „A fi comunist, spune tovarășul Nicolae Ceaușescu, înseamnă a lucra mereu mai bine și mai conștiincios pentru interesele oamenilor muncii, ale întregului popor, a servi cauza partidului, a socialismului, a patriei, în orice împrejurări. Trebuie să se înțeleagă bine că intrarea în partid nu reprezintă o simplă formalitate și mai ales nu aduce după sine beneficii deosebite; comunistul trebuie să fie un exemplu de cinste, de onestitate, de spirit de răspundere în îndeplinirea sarcinilor la locul său de muncă”.

Deci a fi comunist înseamnă a respinge comoditatea, inerția și falsul idilism al unei vieți de periferie, înseamnă a intra în rezonanță, zi de zi, cu oamenii de alături, a lucra la frumusețea timpurilor care vin, a trăi din plin istoria, fără menajamente, fără rezerve. A fi comunist înseamnă a trăi într-o ipostază eroică.

A. DOHOTARU ■

## Despre oameni și pentru oameni

Gheorghe și Victoria D. din Moeciu, județul Brașov, după 13 ani de gestiune a Magazinului alimentară, neavînd nici o lipsă, nici o sancțiune, se trezesc, iată, de curînd, retrogradați și mutați — în locul lor fiind angajate persoane care nu aveau nici în clin, nici în mîncă cu profesia respectivă — și asta pentru că refuzaseră, prin luna mai a.c., să preia pentru magazin o cantitate de alimente adusă de o persoană fără forme legale. Au refuzat, așadar, să încalce legalitatea și cineva n-a găsit altceva mai bun de făcut decât să se irite și să-i sancționeze. Este în caz.

Sau: Mircea P., din Suceava. În scrisoarea publicată în revistă la rubrica „semnale critice”, se specifica un neajuns ce i se făcuse printr-o imputație făcută, lui, în mod abuziv. Drept urmare, organele în drept au cercetat și constatat eroarea, cititorul nostru reintrînd în posesia drepturilor ce i se cuveneau pe drept. Ne-a mulțumit, de asemenea, în scris, și ne-am bucurat odată cu dînsul că lucrurile au fost astfel lămurite.

Și iată și un altfel de caz: Nicolae M., din Deva, suferînd, în urma unei complicate operații nu se mai poate hrăni decât cu ajutorul unui tub special din plastic de fabricație străină; tubul e într-o înaintată fază de uzură, iar Nicolae M. ne roagă să-l sprijinim, sau să-i dăm un sfat, cui să se adreseze. Redacția se adresează întreprinderii de mase plastice București și la un interval surprinzător de scurt Nicolae M. intră în posesia tubului solicitat, realizat de un grup condus de un pasionat — și adevărat OM — aș zice — inginer al întreprinderii. Nu mai este cazul să reproduc mulțumirile fierbinți transmise de Nicolae M. atît redacției, cit și inimosului colectiv al celor de la mase plastice.

Mi-am amintit aceste trei — dintre altele altele — cazuri, citînd cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, ținută la Consfătuirea de lucru consacrată dezbaterii problemelor organizării și conducerii activității de partid, a tuturor domeniilor economice. Amplă imagine a României contemporane, a realizărilor obținute de oamenii muncii sub conducerea partidului, cuvîntarea prilejuiește în același timp, un profund motiv de meditație, de analiză — pe care sintem datori să ne-o facem cu toții — asupra felului în care muncim, împotriva automulțumirii, pentru permanentă creștere a eficienței muncii noastre. „Desigur, succesul este legat — repet — și de spiritul de răspundere al fiecăruia la locul său de muncă. Trebuie să punem în fiecare sector oameni care au pregătirea necesară din toate punctele de vedere, precum și capacitatea organizatorică, politică, profesională de a soluționa în mod corespunzător problemele, fără a aștepta să vină alții să le facă munca” — spune la un moment dat președintele țării. Să nu așteptăm să vină alții să ne facă munca! — iată o idee, un gând și o dorită realitate.

Din impresionanta mulțime de cazuri, de fapte, aflate într-o redacție — multe, poate că și cele mai multe chiar, aflate din scrisorile cititorilor, cei fără de care o redacție nici nu-și are rostul — o concluzie se impune de la sine. Aceea că dacă în majoritatea acestor cazuri cei în drept acționează, în spiritul legalității și pentru a sprijini doleanțele oamenilor, cînd au dreptate, firește, nu întoldeauna măsurile ce se impun sint duse pînă la capăt. Cită deosebire între situația unui om aflat la ne-caz, căruia i se recunoaște dreptatea, dar nu i se dă ajutorul solicitat, și minunata faptă de omenie, de pildă, a aceluia colectiv improvizat ad-hoc, gata să execute un obiect în premieră pe țară, fără nici un proces verbal, stampilă sau cerere oficială și asta numai pentru a ajuta concret și superb o situație individuală dramatică și aparent fără nici o ieșire!

Despre oameni — și pentru oameni — acesta este unul dintre cele mai tulburătoare sensuri ale recente cuvîntări a secretarului general al partidului nostru, președintele Republicii Socialiste România.

HORIA PATRAȘCU ■

## Eterna nemulțumire

Cristaline, precise, sintetizînd magistral ceea ce am putea denumi starea de revoluție sau exigențele revoluției, adică însăși condiția existenței și devenirii noastre, aceste cuvinte rostite de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al partidului, la recenta Consfătuire de lucru de la C.C. al P.C.R.:

„Avem, desigur, tot dreptul să privim cu încredere, chiar cu mindrie, la ceea ce am realizat. Nu trebuie să scăpăm însă nici un moment din vedere neajunsurile, greșelile, lipsurile care se mai manifestă. Nu avem dreptul să alunecăm pe panta automulțumirii de sine, să minimalizăm sau chiar să ignorăm greșelile și neajunsurile serioase care mai există. Atitudinea de îngîmfare, de automulțumire constituie un pericol foarte mare pentru orice partid revoluționar, pentru orice organizație de partid, pentru orice membru al partidului comunist”.

A fi comunist, a fi revoluționar, a fi purtător și promotor al noului, a privi lumea și devenirea ei nu prin ochelari de cal ai orizontului limitat, îngust, care seacă și nivelează viața, ci sub incidența lor pluriformă, complexă, observînd că în aceeași imaterială rază albă de soare ce ne trezește din somn diminețile se cuprind atîtea culori, atîtea nuanțe, atîtea noi și inedite străluciri, deci atîtea posibilități de creștere, de înflorire a vieții, a lumii, a timpului, înseamnă a fi un nemulțumit, un mare și un veșnic nemulțumit. A fi comunist, a fi revoluționar, înseamnă a fi doritor — și apt — să vezi mai departe decît ziua de azi, decît dimineața de azi, decît timpul, cert sau probabil, al succesului rămas în ieri, decît cucerirea prezentului, decît pragul a ceea ce este, a ceea ce sintem, năzuind cu ardoare, cu pasiune, cu nedormire, cu îndrăzneală, spre ceea ce putem și trebuie să fim.

Este, desigur, un sentiment incomod această nemulțumire, această veșnică sete de mai mult, de mai bine, de depășire continuă a pragurilor atinse, de războaie necrutătoare cu lipsurile, cu greutățile și cu erorile, de perfecționare continuă, de ascensiune continuă. Dar ea, această nemulțumire, este marea, suprema condiție a înaintării, cea care a făcut să înflorească, în acești ani, cele mai pozitive însușiri ale neamului, însușirile creatoare, ofensive, dinamice și eroice ce au clădit structura de azi a României contemporane.

A fi comunist, a fi revoluționar, înseamnă a fi doritor — și apt — să corodezi cu ferăstrăul acestei nemulțumiri creatoare toate prejudecățile ce te țin pe loc, să-ți pronunți răspicat protestul împotriva tiraniei prejudecăților care spun „am făcut destul”, împotriva solidarității blajine, prin împăcare cu cîștigul mărunt (sau cu eroarea!), împotriva contagiunii paralizante a automulțumirii de sine. A fi comunist, a fi revoluționar, a fi un fiu credincios al patriei tale și un fervent al celor mai înalte idei ale timpului înseamnă a nu-ți ascunde — nici ție, nici altora — că urcușul spre culmi e greu, că fiecare nouă felie de vreme abia începută, în fiecare dimineață a vieții tale, este abruptă, radicală, severă și lunecoasă ca un perete montan.

Dar trebuie să urcăm. Și urcăm. Urcăm după cei mai îndrăzneți, după cei mai nemulțumiți de cota atînsă, după cei care bat, undeva, sus, bornele, care fixează corzile, care ne trimit îndemnuri, care ne asigură, de fiecare dată, că numai începutul e greu. E greu, desigur, e greu, mai ales după relaxările prelungite, cînd ești ispitit să te uiți înapoi, deși ți-e teamă să nu ametești. Trebuie deci să ne articulăm perfect eforturile, deci nemulțumirile creatoare, să le sincronizăm, să le unificăm, să le topim — cum spune un poet — ca pe undele unui riu care ar curge vertical. Fiindcă acesta e urcușul nostru: un riu ce curge vertical. Un riu ce n-are voie să se transforme în fîntină arteziană. Un riu ce trebuie să urce sus, foarte sus, într-un punct ideal, unde trebuie să se aprindă o scînteie, un soare sau o hidrocentrală. Nici un strop nu trebuie să se piardă, nici o picătură de efort. Trebuie să înfrîngem tot ce ne ține pe loc, ca să punem mai sus niște borne, ca să impunem cit mai sus niște idei.

Este deci limpede — și cuvintele secretarului general ne-au reamintit-o — că nimeni din cei antrenați în acest urcuș spre piscurile zilei de mîine, spre piscurile civilizației și progresului României socialiste și comuniste, nu mai poate da înapoi, că nimeni nu poate rămîne pe loc cățărînd în frînghii, că înapoi sau pe loc nu există, că întregul urcuș e o chestiune de solidaritate și responsabilitate, de pasiune și de încredere, de dragoste pentru țară și abnegație în slujirea ei, că întreg și parte sint una, confundăți cu acest perete al timpului, pe care îl zidim, depunîndu-ne calciul și făcîndu-l să crească.

Contemplat de undeva, din lături sau de jos, acest perete trebuie să arate splendid. Trebuie să fie ca un uriaș basorelieu, ca o vastă tapiserie vie de trupuri, într-o mișcare michelangielică, într-o creștere care își poartă contrastele, culorile, nuanțele, strălucirile, mereu mai sus, tot mai sus, și regret că, uneori, omul de lingă mine, căruia i-a picat un strop de var în ochi (ca și lui Michelangelo cînd picta Sixtina), nu vede și nu poate înțelege, strivînd fiind sub o aripă celestă, splendoarea plastică în care este atît de adînc, atît de strict implicat. O splendoare ce ne oferă, mie și lui, dacă privim peretele, marea de punct, de punct ideal sau de punct de sprijin.

Din care se vede, dincolo de ziua de azi — de eforturile, contrastele, greutățile, luptele ei — cerul înalt al viitorului.

ILIE PURCARU ■



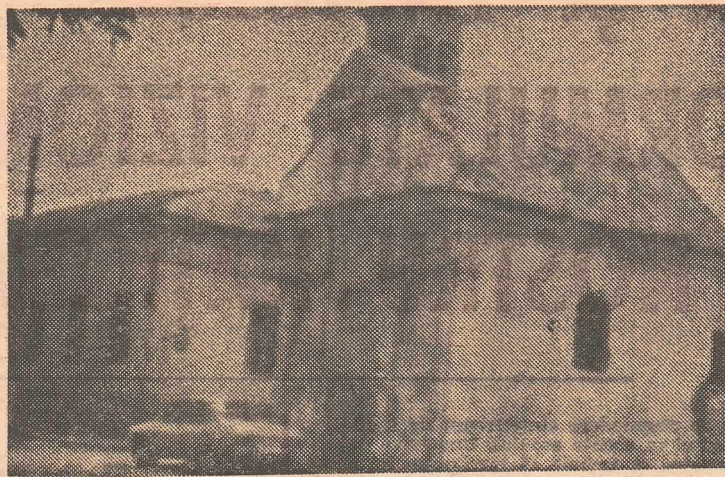
Vă rugăm a ne ajuta în rezolvarea problemei lifturilor și a diferendului pe care-l avem cu întreprinderea „Ascensorul” din București, Calea Rahovei nr. 54: blocul nostru de 14 etaje este prevăzut de proiectant cu două lifturi, un lift de patru persoane și altul de șase persoane și materiale. Liftul de materiale nu a funcționat de la darea în funcțiune a blocului — luna mai 1976 — niciodată mai mult de trei-patru ore de la plecarea echipei de întreținere; în schimb a stat nemișcat săptămâni și luni de zile până la noua repunere în funcțiune. În tot acest timp întreprinderea „Ascensorul” București a încasat suma de 357.50 lei lunar pentru întreținerea acestui lift. La nenumăratele noastre cereri această întreprindere nu a luat măsuri nici pentru remedierea liftului, nici pentru sistarea sumei de plată a întreținerii, situație pe care o considerăm cu totul nefirească. (Asociația civilă a proprietarilor, bloc 11 D, str. Fundeni nr. 2, sector 3, București)

În urmă cu circa 15 ani, în frumosul nostru oraș a fost amenajat prin muncă voluntară un parc la stadionul ce se construia; parcul a fost amenajat pe niște foste gropi de aruncat gunoaiele orașului. Eram mai tînăr atunci, și am avut plăcerea să particip și eu la munca desfășurată aici. Când a fost gata parcul era o frumusețe; pomi sădiți, vegetație alei, trotoare, bănci, iluminare adecvată — totul făcându-l să rivalizeze cu orice parc din oraș. S-a construit chiar și o fântână monumentală, în trepte, o minunăție. Au trecut însă anii, nimeni nu s-a mai îngrijit de întreținerea lui și azi arată jalnic: aleile nu mai există, porțile de fier s-au degradat, gunoaie peste tot, nimic nu mai atrage pe nimeni să stea în acest parc. Dealtfel la fel de jalnic arată tot stadionul. Ce or fi zicind cei ce vin la stadion, turiști sau străini, nu știu, dar ceva plăcut cred că nu. Mă gândesc că din încasările destul de frumoase care se fac la fiecare meci s-ar putea repartiza o parte și pentru acoperirea cheltuielilor necesare reparațiilor, amenajării, curățeniei și — de ce nu? — pazii necesare a locului. (Ion Govoreanu, Constanța)

Recent, Corul de cameră „Emil Montia” al Casei de cultură a municipiului Arad, sub bagheta talentatului și perseverentului dirijor Gheorghe Fluieraș, a înscris în palmaresul său două succese de prestigiu în cadrul Concursului polifonic internațional „Guido D'Arezzo” din Italia, un adevărat maraton al muzicii polifonice, la care au participat 29 de formații corale de cameră din 11 țări. Pe scena teatrului „Petrucci” din „Arezzo corul nostru a obținut în cadrul primei categorii — coruri mixte — locul al treilea, iar la categoria pieselor inspirate din muzica populară românească, locul patru. Odată cu aceasta formația obținând cel de-al șaptelea mare premiu care se adaugă în salba sa de trofee, deși durată ei în cadrul mișcărilor artistice de amatori din municipiul Arad numără numai șapte ani de existență. (Prof. Corneliu Crișan, director al Casei de cultură a municipiului Arad)

Pe strada Complexului — de fapt o scurtă străduță derivind din strada Dristor — din București, există patru blocuri mari, însumând câteva sute bune de familii. Între ele s-au păstrat însă și câteva cocioabe, greu puțin de a fi numite locuințe, împrejmuite de maidane pline de gunoi pe care posesorii de autoturisme își parchează mașinile, le spală și le repară. Nu există în această mică perimetră și nici în această zonă un spațiu verde, o bancă unde noi sau părinții noștri să ne putem odihni și respira puțin aer curat. Pe unul din aceste maidane s-au adus câteva aparate de joacă pentru copiii noștri, care oricum ar fi joaca tot pe un maidan are loc. Buruienile de tot felul reprezintă aspectul dominant al acestei străduțe. Lăsînd la o parte aspectul estetic, cel sanitar reprezintă o problemă la fel de acută. (Scrisoarea este semnată de șase locatari din zona indicată).

Mă numesc Marin Florea Macamele și sînt din satul Coval, comuna Afumați, județul Dolj. Vă aduc la cunoștință prin



Vă citez din cartea „Arad — ghid turistic al județului”, autori: E. Glück, A. Roz, M. Toacsen. Editura pentru turism, București 1974, pagina 52: „La capătul străzii (Cealkovski, n.n.) se ridică capela romano-catolică Sf. Florian datînd din anii 1751—1753. Cu ocazia refaceerii din 1810 i se adaugă turnul de lemn și se imbracă actualul stil baroc, menținut și cu ocazia restaurării din ultimii ani” (subl. n.). Cit de „restaurată” e această veche clădire-monument, se vede din imaginile pe care vi le trimitem. (Iuliu Lucaciu, Arad)



aceste rînduri că activitatea cultural-sportivă din localitatea noastră lasă mult de dorit. Avem un cămin cultural modern, construit cu puțini ani în urmă. În clădirea acestuia se află o bibliotecă, un club — o sală unde se poate juca tenis de masă, unde se pot organiza seri de dans — și o sală de cinematograful. Biblioteca n-a mai fost deschisă de aproape un an. Ca să mergi la club să joci tenis sau să dansezi trebuie să plătești biletul de film, ca să mergi la film pe timp răcoros trebuie să-ți pui două cojoace în spinare. O situație asemănătoare există și în domeniul activității sportive, unde puținii tineri rămași în localitate au destulă pasiune și dorință de a obține posibile rezultate, dar întîmpină o totală nepăsare din partea forurilor în drept.

Am fost pacienta doctorului Mihai Iubu în 1975 la spitalul din Turda și am fost operată personal de domnia-sa de rinită alergică, boală de care sufream de peste 15 ani, fără ca pînă la acesta, cu toată alergătura mea în acest timp la toate policlinicele ce le-am solicitat din Capitală și provincie, să-mi pot găsi alinarea suferințelor. Din 1975, de cînd am fost operată de mina de aur a doctorului Mihai Iubu, nu mai știu ce înseamnă suferința, pentru care voi purta toată viața întreaga recunoștință acestui om. În numele miilor de bolnavi vindecați radical de doctorul Mihai Iubu, îmi exprim întregul dezechord, mă declar împotriva ușurinței cu care se caută îndepărtarea din activitate a acestui doctor prin pensionarea sa. (Maria V. Dragomir, Piatra Neamț)

Întreprinderea de transporturi auto Ilfov ne scrie, ca urmare a articolului „Ce s-a întîmplat cu mașinile, mai precis cu șoferii lor, care umblau brambura” apărut în „Flacăra” nr. 35 a.c. — a dispus efectuarea unei anchete amănunțite asupra celor întîmplate la data de 30 iulie. Șoferul care s-a abătut de pe traseu întîrziînd în mod nejustificat circa două ore a fost sancționat cu diminuarea retribuției tarifare imputîndu-i-se totodată pagubele produse întreprinderii. În ceea ce privește lipsa de operativitate a conducerii Autobazei 6 Filaret, această a fost sever atenționată pentru o mai atentă supraveghere a autovehiculelor și pentru o crescută receptivitate față de sesizări.

Mă numesc Matei Sărăcuț și locuiesc în comuna Săcălaz, județul Timiș. Trăiesc într-o localitate frumoasă, cu oameni harnici, pot să vă mai spun că

sîntem mîndri de localitatea noastră, avem un magazin universal în care găsim de toate, sîntem la circa 8 kilometri de orasul Timișoara, într-un cuvînt ne bucurăm de toate binefacerea unei civilizații în adevăratul sens al cuvîntului. Avem totuși un necaz: la fiecare început de an ni se tot promite că se va construi și la noi o brutărie nouă, dar apoi nimeni nu mai mișcă nici un deget. Actuala brutărie este improvizată la un cetățean în casă, vă dați seama cît de puțină pâine se poate face. Iar atunci cînd se coace obținerea unei piini devine un adevărat tur de forță. Sîntem destul de oameni care putem să dăm o mîină de ajutor voluntar la ridicarea edificiului promis în repetate rînduri.

Petre Corceanu din Constanța, strada Unirii nr. 25 A, și Ion Poenaru din strada Unirii nr. 56, vă scriem următoarele: în repetate rînduri ne-am adresat Consiliului popular municipal cerînd sprijin în rezolvarea situației create de vecinul nostru Ion Coman din strada Unirii nr. 25, proprietar al unui salon ce-l închiriază pentru organizarea nunților, botezurilor și altor petreceri, tulburînd liniștea noastră, a celor din jurul său. Ne-am adresat încă din anul 1973, cînd Ion Coman începuse construcția acestui salon fără a avea autorizație, ne-am adresat în continuare, am fost în audiențe, am primit răspunsurile oficiale — vă trimitem copii de pe acestea — din care reiese în mod clar că avem dreptate, recent am fost personal în audiență la tovarășul comandant al miliției oras Constanța, acesta a rămas uimit de cele pe care i le relatase, dînsul personal îi comunicase lui Ion Coman că nu mai are voie să închiriază, și totuși de atunci, săptămîni în sir, zilele de sîmbătă și duminică devin zile de chin pentru familiile noastre deoarece practic în aceste seri nu se poate dormi. Și nu sîntem numai noi obligați să înghitim întreg vârcarmul sonor, bătăia tobei sau gălăgia făcută de cei veniți să petreacă, ci toți din jur.

Întreprinderea utilaj transport București ne scrie: urmare articolului intitulat „Week-end...” etc. apărut în „Flacăra” nr. 31 a.c. în care este prelucrat și cazul soferului Ion Serban, vă comunicăm că soferul în cauză a fost sancționat conform HCM 2507/1969, imputîndu-i-se contravaloarea cursei efectuate ilegal, două care s-a luat măsura prelucrării cazului cu întregul efectiv de anajati aparținînd I.U.T., în vederea prevenirii săvîrsirii unor abateri asemănătoare. De asemenea, I.U.T. a luat măsura intensificării controalelor și în zilele de duminică, pentru depistarea altor posibili contravenienți.

Sînt învățătoarea pensionară Natalia Gheorghiu din satul Pîperesti, comuna Tutova, județul Iași. Acum șase ani locuitorii acestui sat au suferit din cauza alunecărilor de teren, s-au distrus locuințe, grădini, livezi. Rînille s-au cicatrizat în timp, astăzi avem însă un alt necaz. Drumul ce pleacă de la șoseaua principală Iași — Tutova și traversează acest sat este complet distrus. Are o lungime de trei kilometri și nu mai poate fi circulat, santurile se revarsă de ape, noroiul ajunge pînă la genunchi. Un alt inconvenient este acela că prin mijlocul satului există o ripă — podul este definitiv degradat — astfel că locuitorii trebuie să facă un ocol de cinci kilometri ca să ajungă cu căruțele la șoseaua principală. Am sesizat organele în drept în mai multe rînduri însă fără nici un rezultat, continuînd a se menține această situație grea pentru noi, locuitorii acestui sat, exemplu de muncitori în C.A.P.

Sînt student în anul IV la Institutul politehnic București. Părinții mei din satul Ionești, comuna Petrești, județul Dimbovița mi-au scris că prin înștiințarea nr. 1665/1977 emisă de Consiliul popular al comunei suburbane Petrești, sînt obligat să execut Eza de noapte pe raza acestei comune în zilele de 25 septembrie, 29 octombrie, 3 decembrie 1977, în caz că nu voi face acest lucru fiind pasibil de pedeapsă conform legilor în vigoare. Pur și simplu nu știu ce răspuns să dau părinților mei în urma acestei înștiințări. (Ion St. Ilie, București)

Pînă la 5 iulie a.c. la noi în Focșani buteliile cu gaze lichefiate se livrau la domiciliu pe bază de comandă telefonică, butelia fiind racordată la aragaz de către lucrătorul de specialitate. De atunci s-a introdus un alt sistem pe care-l socotim cît se poate de bizar: s-au înființat centre volante în aer liber la cite un colț de stradă pentru mai multe străzi, livrîndu-se 50 de butelii o dată, de două ori sau de trei ori pe săptămîna, la același preț ca și înainte, dar noi întîmpinînd o serie de greutăți în plus: timpul pierdut cu așteptarea, transportul buteliei la domiciliu, riscul unei instalări incompetente, posibilitatea ivirii unor accidente. Uneori sîntem nevoiți să așteptăm ceasuri întregi. Acum cel puțin mai e soare, ce va fi însă cînd încep ploile și va veni iarna? În plus — cum ar fi de pildă la centrul de pe strada Măgura — buteliile se distribuie numai miercuri între orele 10—11; ce vor face însă acele familii compuse numai din soț și soție, ambii fiind în acest timp la serviciu? (Ileana Raileanu, Focșani)

Asociația civilă a proprietarilor din blocul Cl 2 strada Emil Bodnăraș nr. 73, sector 7, București vă aduce la cunoștință: blocul nostru a fost dat în folosință la data de 29 decembrie 1975, în conformitate cu procesul verbal de predare-primire încheiat între reprezentantul I.C.V.L. și administratorul Titu Solomon, delegat neoficial al locatarilor. Condițiile în care a

fost predat blocul: fațada neterminată, peste 50 la sută din suprafața pereților exteriori neplacați cu BCA, balcoanele nefinisate, canalul colector înfundat cu moloz etc. Au trecut de atunci doi ani, și contrar promisiunilor făcute blocul nu arată ca o casă de locuit ci ca o construcție lăsată în părăsire. Apa se infiltrază în multe apartamente, pereții holurilor sînt impuscați datorită slabei calități a tencuiei, mozaicul este crăpat etc.

În „Flacăra” din 28 iulie a.c. mi s-a publicat o scrisoare în care arătam că pînă la acea dată încă nu fusesem încadrat pe un post la Cooperativa de consum Polovragi, deși pentru ocuparea celui post s-a dat, la U.J.C.C. Gorj, un concurs, iar primul clasat în cadrul aceluia concurs fusesem chiar eu. În urma scrisorii publicate, conducerea cooperativei nu a dat nici un răspuns. Situația, așadar, se menține aceeași, și anume că pe postul pentru care candidasem și eu se află o angajată care — la concurs — a ieșit pe locul cinci! (Nicolae Moacă, Polovragi — Gorj)

Pînă la 1 august a.c. nu am avut nici o nemulțumire în privința creșterii din municipiul nostru, dar începînd cu această dată s-a schimbat orarul de funcționare: de la 5—20 și, sîmbăta, 5—17, cum a fost, la 5—17 și 5—15 în prezent. Necazul e că părinții sînt nevoiți astfel să se invoiască de la serviciu pentru ca la ora 17 să fie la creșă și să-și poată lua copiii pentru a-i duce acasă. Dar așa procedează cine poate; cine nu, se roagă de vecini să le facă acest serviciu... (Sandru Nicolae, Turda)

Cu cîva timp în urmă am cumpărat un aparat de radio produs de „Tehnoton” Iași. L-am dus de patru ori cite cinci zile la o unitate de reparații, dar funcționează cu totul necorespunzător. Consider că am fost înșelat cu suma de 1450 lei, fiindcă atît m-a costat aparatul. Ar fi posibil ca eu să nu produc nimic și să încasez acești bani fără muncă? Eu la unitatea de reparații nu mai transport aparatul, fiindcă m-am plictisit de atîtea drumuri. Îți deci la dispoziția întreprinderii care l-a făcut. În caz că nu se va rezolva problema într-un timp rezonabil, mă voi adresa justiției. (Corneliu Pană, strada Salciei nr. 7, Craiova)

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10—13 iar luni, marți și miercuri între orele 10—17.

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cite mai conșcis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ Aurelian Marinescu — București. Conform instrucțiunilor Ministerului Muncii privind trimiterea la băi a pensionarilor, aceasta se face o dată într-un an calendaristic. De aceea cererea dv. pentru obținerea unui al doilea bilet de tratament în acest an nu a fost soluționată favorabil.

■ Gabriel Iamandi — Brăila. Cu privire la temeinicia și legalitatea hotărîrilor judecătorești, aveți posibilitatea să vă adresați Procuraturii Generale, singurul organ care poate aprecia dacă este sau nu cazul de a se promova recurs extraordinar la Tribunalul Suprem.

■ Nicolae Stupariu — com. Siliștea (Alba). Am fost informat că dv. nu ați prestat muncă în C.A.P. și de aceea, în mod legal, vi s-a stabilit plan de producție pe suprafața de 0.15 ha, revenindu-vă (planul de producție calculat la nivelul realizărilor C.A.P. pe anul 1976) să predați unității produse în valoare de 546 lei.

■ Ștefan Marton — Arad. Dacă îndepliniți condițiile legale pentru stabilirea domiciliului în municipiul Arad, adresați-vă consiliului popular municipal.

■ Hariclea Pappa — București. Adresa dr. Ioan Neagu este: Ploiești, str. Teiuș nr. 3 A, cod 2000.

■ Nicolae Ștefănescu — București. Memoriul dv. a fost înaintat Procuraturii Generale de la care așteptăm răspuns.

MARGA NEDELEA



Ați observat, desigur, că la intrarea și ieșirea din tunel, trenurilor personale, accelerate și rapide li se dau onorale de către un soldat. Pentru ei, pentru soldații care păzesc și apără tunelul, se cheamă că trenul defilează. Nu se întrebuințează cuvântul „trece”, fapt de natură să emoționeze, să trezească în sufletul unui reporter dorința de a-i cunoaște bine pe acei care apără și păzesc un tunel. La întrebările noastre, un fel de extemporal dat cu aprobarea maiorului Andronache Ion, secretar adjunct cu probleme de propagandă, dintr-o unitate militară care are ca atribut și păzirea și apărarea tunelului, am primit răspunsuri frumoase, tinerești, unele poate naive, din care spicim următoarele. Dar mai întâi întrebările: 1) De cât timp sînteți la tunel? 2) Cum vi se pare locul înconjurător tunelului? 3) La ce vă gândiți cînd defilează trenul? 4) Ce lucru rău nu ați dori să se întîmple aici? 5) Cum vi se pare viața în armată? Și, cum afirmam, o parte dintre răspunsuri: 1) Soldatul Știrbei Ioan este din octombrie 1976 la tunel. 2) Cel mai frumos este aici peisajul. Este o atmosferă extraordinară de plăcută deoarece aerul ne vine de la Predeal. 3) Cînd defilează trenul cu persoane eu sînt mîndru că sînt văzut de multă populație fără deosebire de naționalitate. 4) Eu nu vreau să se întîmple nici un deranjament pe linie. 5) Viața în armată îmi pare altfel: în primul rînd nu ducem lipsă de nimic, partidul creîndu-ne condiții foarte bune. La nevoie, după lăsarea la vatră, voi fi gata să-mi apăr patria. (Soldat Știrbu Ioan, originar din județul Prahova, de meserie sudor în viața civilă); 1) Sînt la tunel din 12 XI 1976. 2) Sincer să fiu, sînt mîndru de misiunea primită de a apăra un tunel atît de frumos și important. Al doilea lucru, să nu uităm că localitatea Predeal este și o zonă turistică. În viața civilă am plătit să stau 10 zile iar acum am bucuria să-mi satisfac aici stagiul militar. 3) Cînd defilează trenul mă gîndesc că printre acei călători pot fi părinții sau frații mei. Și știu cu cîtă mîndrie mă privesc cînd sînt acasă! Deci toți călătorii au cîte un zîmbet pe buze cînd

ne văd, unii chiar fac din mină. 4) De fapt nimeni nu vrea să se întîmple ceva rău dar este posibilă, din neatenție, și o catastrofă. Să nu fie încălcat consemnul general și particular. Să nu fie cazuri de uz de armă căci noi știm s-o minim foarte bine. 5) În armată duci o viață organizată, înveți să respecti și să fii respectat. În armată am făcut lucruri pe care le credeam imposibile auzindu-le de la alții. Mă bucur că sînt militar de frunte, cum sînt dealtfel și unitatea și

Sîntem, ne spune sergentul major Oniga Victor, comandant de pluton, o subunitate care păzește și apără tunelul situat pe magistrala București — Brașov. Propriu-zis acest tunel face leagătura între Muntenia și Transilvania. Aflăm că orice cale ferată se compune din suprastructură (șina), infrastructură (tot ceea ce leagă șina de pămînt) și lucrări de artă — poduri, tuneluri și viaducte. Deci Muntenia este legată de Transilvania printr-o lucrare de artă.

## Viața la tunel sau despre faptul că Muntenia este legată de Transilvania printr-o lucrare de artă

subunitatea. (Soldat Anolan Marcel, de loc din județul Vaslui, lăcătuș mecanic în viața civilă); 1) Eu am venit la tunelul Predeal din anul 1976, data 23 IX 1976, am deci un an. 2) Aici îmi plac aerul curat și proaspăt, diminețile cînd cîntă păsărelele. Adică, toate diminețile. 3) Eu indiferent unde mă aflu cînd defilează trenul sînt dragostea cu care mă privesc toți călătorii. 4) Nu vreau să se întîmple absolut nimic rău aici. 5) Viața în armată înseamnă pentru mine faptul că sînt om întreg, că țara are bază în mine. Și doresc țării noastre să fie tot timpul în libertate. (Soldat Baltag Gheorghe, din județul Vaslui, de profesie lăcătuș montator); 1) Sînt la tunel din ziua cutremurului — 4 martie 1977. 2) Îmi place orașul Predeal, atunci cînd îl văd. 3) Cînd trec trenurile de persoane mă gîndesc la aceia care călătoresc și de ce. Oare ei își dau seama de importanța mea stînd cu arma la spate la o gură de tunel? 4) Să decurgă totul ca în Mersul trenurilor. 5) În armată viața este lipsită de multe griji. Există doar una dar foarte importantă — să respect întocmai și la timp regulamentele. (Soldat Cirstea Constantin, din Valea Dof-tanei, de profesie strungar).

Grație modului exemplar în care subunitatea păzește și apără tunelul a primit în luna iulie, diploma de subunitate de frunte. Dealtfel, unitatea din care face parte este, de asemenea, unitate de frunte, fiind prima dintre unitățile de căi ferate care a primit o asemenea distincție. Sigur că întrebarea „De ce un tunel este considerat lucrare de artă?” s-a născut în mod legitim. Ni s-a răspuns că este extrem de prețioasă, că puțini arhitecți și ingineri se încumetă s-o facă. Un nou tunel se face atunci cînd se proiectează o nouă cale ferată sau cînd cele vechi se dublează. Și de fapt și în aceste cazuri cînd nu există altă variantă de a ocoli muntele sau dealul. Aflăm că atunci cînd s-a dublat linia ferată Brașov-Telșu s-a construit tunelul de la Beia. Deși are circa 800 de metri, construcția lui a durat 2 ani, ceea ce trimite cu gîndul la „lucrare de artă”.

Tunelul lingă care ne aflăm a fost construit înaintea primului război mondial. Propriu-zis sînt două tuneluri — printr-unul urcă trenul, prin celălalt coboară.

Prin acest tunel, așezat în locul unde în urmă cu ani era granița între Imperiul austro-ungar și România, defi-

lează zilnic peste 50 de trenuri. Datorită vigilenței și corectitudinii evenimentelor deosebite n-au fost. Deosebit, într-un sens, poate fi considerat faptul că fără a se plinge de muncă și izolare, acești militari își înfrumusețează cum pot mai bine viața. Iată ce ne mărturisește sergentul-major Oniga Victor: „Anul acesta, în perioada mai-iunie m-am hotărît să fac un bazin pentru pești. O echipă de civili care a lucrat pe aici ne-a înțeles dorința și ne-a dăruit cîteva saci de ciment. În munte fiind, piatră am avut destulă. Cu bani din solda mea am cumpărat 10 păstrăvi de la Azuga. Soldatul Cirstea Constantin a cumpărat și el 10, dar din păcate 6 i-au murit pe drum. Avem acum 14 și ne bucurăm sufletul zilnic prin salturile lor îndeminate și jucăușe. Dar, vă raportează, iertați-mă, vă relatez, că avem și iepuri de casă. Pe lingă Sfîntu Gheorghe o subunitate a avut ideea să rețină cîteva exemplare. Cînd s-au înmulțit și la propunerea comandantului s-au dat cîte doi fiecărei subunități din zonă. Din păcate, pe unul l-a mîncat un cîine particular. Vreau să spun că nu era cîinele plutonului. Dar soldatul Șchiopu Vasile a găsit soluția care ne-a făcut fericiți pe toți — a scris bunicii sale din Jegălia să vină să-l viziteze avînd asupra dînșii alt iepure. O așteptăm cu toții în cursul lunii octombrie”.

Privațiuni există desigur și nu puține, chiar dacă a păzi un tunel pare un lucru banal, insipid. Deși la 26 kilometri de Brașov, unde-i sînt tînăra soție și copiii, sergentul-major Oniga merge în familie 3 zile la două săptămîni. Este destul de ironic, ca să ne limităm la acest aspect, ca să mergi atît de rar la Brașov, urmînd și o crotind bunul mers al tuturor trenurilor care ajung la Brașov.

Să le facem deci din trenurile vieții noastre semne pline de căldură acestor băieți care se călesc și se maturizează în armata noastră populară, armată de tip nou, armată în care principalul regulament este, totuși, sufletul omenesc și adîncă lui înțelegere.

E. SAVU ■

# Soldații cînd nu trag cu pușca

Cine poate uita, dintre aceia care au făcut armata, de figura atît de necesară a plutonierului de companie, de acela care asigură hrană, îmbrăcăminte, lenjerie și tot ceea ce este nevoie pentru ca anii petrecuți departe de casă să treacă multumitor și util? Acest reportaj se vrea o pledoarie sentimentală pentru un astfel de om, o recunoaștere a meritelor sale în procesul de instruire și pregătire politică.

Sînt la Timișul de Sus, departe propriu-zis de localitate, undeva între Predeal și Brașov. Din trenuri personale, accelerate sau rapide mai mulți dintre noi au văzut o cazarmă avînd ceva și dintr-o cabană, au văzut flori, terenuri de sport și chiar un indemn făcut din pietre vopsite în alb zilnic: „HAI STEAUA”. Povestea aceasta are un farmec de necontestat și o voi reproduce așa cum mi-a fost relata-tă de plutonierul adjutant Constantinescu Traian: „Sînt în armată de 25 de ani așa că a ține cu clubul nostru, fostul C.C.A., în prezent Steaua, mi se pare în afara oricărui discutii. Anul trecut decidem să scriem indemnul, dar aflăm că în pluton sînt 5 dinamoviști. M-am gîndit bine și, luați-o cum este și normal ca pe o glumă, i-am pus tocmai pe ei 5 să scrie HAI STEAUA. Au scris, n-aveau înocotro. Totuși, peste cîteva săptămîni m-a mirat zelul lor de a pune în jurul indemnului și flori. Pînă cînd un soldat a venit la mine într-o zi. Zice: „Trăiți tovarășe adjutant! Permiteți să raportez?” Zic „da” și el mă ia de mină și mă duce la florile puse de cei 5. „Vedeți că freziile formează un „D” literă cu care începe cuvîntul DINAMO”.

Așa cum știm, în ultimii ani forțele noastre armate participă concret, cu mare eficiență, la eforturile întregului nostru popor pentru prosperitatea națiunii. Marea contribuție a armatei la înlăturarea urmărilor inundațiilor din 1970 și 1975, a consecințelor cutremurului din 4 martie 1977 pledează convingător pentru faptul că în mod real armata este a poporului, că dincolo de pregătirea de luptă și politică ea îndeplinește activități dintre cele mai diverse, necesare consolidării economiei naționale.

Plutonul comandat de plutonierul adjutant Constantinescu Traian deservește linia ferată Predeal—Brașov între kilometrii 153+6 și 140. Este ceea ce se cheamă o subunitate productivă, avînd un plan ce este respectat zilnic.

— Mi-ați fost recomandat de către co-

mandantul unității, de care aparțineți, ca fiind un foarte bun militar, excelent gospodar și ca un cadru foarte apropiat de soldați. Sînt deci convins că viața dumneavoastră, în punctele ei esențiale, merită cunoscută. Vă ascult!

— Am 45 de ani și m-am născut în comuna Birsoiu, județul Vâlcea. Fiind mai mulți frați și neavînd avere tata a vrut să mă facă preot. Am refuzat categoric, mi-a înțeles și el, și am absolvit o școală comercială de 2 ani. Apoi, pînă în anul 1952 cînd am fost încorporat, am lucrat ca șef de raion, la magazinul Sora din București. Mă întrebați de ce la timpul cînd trebuia să fiu lăsat la vatră am cerut reangajarea? Noua viață a armatei

mitoare domnește o ordine ce te duce cu gîndul la spiritul gospodăresc feminin. Ai tot timpul convingerea că aici nu se face nimic la întîmplare. Sub un comutator, pe o bucată de carton, stă scris: „Lumina arde de la 18 la 22 și răspunde soldatul Munteanu”. Afară este amenajat un parc deosebit de frumos. Mi se spune un fapt pur și frumos: „Nu trebuie să uităm nici un moment că ei, soldații, își îndeplinesc stagiul militar aproape de Predeal, Sinaia, Bușteni și Brașov. Ne-am gîndit ca atunci cînd îi vizitează părinții, soțiile, logodnicele sau prietenii să se simtă și dînșii ca într-o stațiune”. Și într-adevăr grădina, parcul, respiră a brad și a molid, cei din trenuri se uită cu plă-

hie de fasole și ceai (dimineața); ciorbă de zarzavat, friptură cu carne de porc și cartofi prăjiți (prînz); mămăliguță cu brînză și smîntînă și ceai (seară). Unii soldați, află, nu mincaseră cartofi prăjiți, alții știau chiar și de aceia mincați la pas alergător (cartofi la pungă n.a.). Chiar din prima zi toți militarii și-au îndeplinit normele. După două luni, ei, tineri în formare, au participat la înlăturarea urmărilor unui accident de cale ferată. Nu era linia lor, ca să spun așa, dar s-au dus. Puțina lor experiență a fost totuși mai mare decît a civililor acolo aflați. Un tovarăș ministru adjunct, își aduc aminte soldații, i-a spus cumva mingiilor plutonierului adjutant Constantinescu Traian: „La în primire lucrarea, tovarășe sef”. În două minute li s-a explicat militarilor că trebuie să facă totul, că au în față sarcini mari și cîteva vagoane deraiate. Cu destul de mare simț al umorului soldații își aduc aminte că acei civili s-au apucat mai întîi să facă focul și apoi să lucreze. După două ore și jumătate soldații executaseră integral misiunea și s-au urcat în mașină cu cîntecul „Să trăiești, ostaș!”

Se reușește în acest loc în condițiile nu chiar ușoare ale satisfacerii stagiului militar ca viața să curgă curat, frumos, interesant, cît mai aproape de vîrstă acestor tineri. Ei și-au amenajat și o mică grădină de zarzavat, cresc porumbei deși pentru corespondență apelează tot la poșta cea de toate zilele.

— Tovarășe plutonier adjutant, vă întreb acum, cînd sînt pe punctul de a pleca, care vă sînt idealurile? Ce vă dorii de la viață?

— Să-mi fac datoria ca și pînă acum. Să citesc și să promovez noul. Să reușesc să contribuie la creșterea nivelului de trai al soldatului. Ce doresc, totuși, pentru mine? Să am grijă de soția mea care este cam bolnavă. Să mă iubescă în continuare vecinii. Acasă sînt în comitetul de locatari și efectuez cu plăcere muncă voluntară. Pomii plantați de mine în urmă cu ani mi-au ajuns la găm și locuiesc doar la etajul 4. As vrea ca de fiecare dată cînd ajung acasă vecinii să spună fericiți: „Ne pare bine că plutonierul Constantinescu Traian a ajuns cu bine acasă”. Pe fondul trecerii unui tren simt că mi-am luat rămas bun de la un om remarcabil a cărui amintire va dăinui în inima mea.

EUGEN SECELEANU ■

## Viața și idealurile plutonierului adjutant

noastre îmi plăcea și aveam un mare respect pentru uniformă. Numit fiind plutonier de companie m-am străduit să asigur militarilor tot ce le trebuie conform ordinilor și regulamentelor în vigoare. M-am străduit să aplic în practică principiile politicii partidului în domeniul nostru dintre care viața soldatului este un lucru deosebit de important. Mă mă întrebăți cînd este mîndru un plutonier de companie? Atunci cînd își organizează atît de bine munca încît nu spune „Nu am” „S-a terminat” sau „Urmează să vină”. Un soldat trebuie să vină la tine cu încredere atunci cînd i s-a rupt bocancul. Soldatul trebuie să aibă permanent convingerea că nu face degeaba drumul pînă la magazie.

Datorită bunelor rezultate obținute ca plutonier de companie, în anul 1965, plutonierul adjutant Constantinescu Traian este numit comandant de pluton. „Am avut greutăți, spune, era ceva nou, dar m-am bucurat că am u ce lupta. Plus munca de formare a omului. Soldatul trebuie cunoscut foarte bine pentru a ști mereu ce măsuri să iei. Am cerut, îmi spune în continuare, sprijinul sefilor și comandantilor și am fost mîndru cînd mi s-a acordat”.

Vizităm cazarma. La bucătărie un soldat cu sorț și bonetă raportează că va servi peste o oră, ciorbă de zarzavat și friptură de purcel. În dor-

cere și fac cu mina cu o frecvență ce trebuie apreciată.

Trece cu un zgomot asurzitor un rapid. Soldații sînt cuprinși în diferite activități, se pregătește parca o seară răcoroasă și viguroasă, ca la munte.

— Tovarășe plutonier, adjutant Constantinescu Traian, as vrea și eu să vă mai întreb ceva, să vă raportez, ca să mă exprim adecvat acestor locuri. Prin mina dumneavoastră trec soldații aproape ca trenurile. Dumneavoastră rămîneți, ei vin, stau ce stau și apoi pleacă la vatră. Așa sînt lucrurile nu sînteți cumva trist?

— Dacă vă spun adevărul și numai adevărul, rog să fiu crezut. Cînd un om muncește este mai degrabă obosit decît trist. Și apoi soldații buni nu pot fi uitați, în momentele grele pare că ar fi lingă tine. Ne și scriem dealtfel. Dar să vă spun ceva.

Aici în acest punct, plutonierul adjutant Constantinescu Traian a fost mutat din noiembrie 1976. A găsit o clădire goală, s-a uitat în dreapta și apoi în stînga: pădure și iar pădure. A adunat soldații și le-a spus: „Misiunea noastră principală este întreținerea căii ferate, dar trebuie să ne asigurăm cele mai bune condiții de masă și cazare”. A doua zi chiar au fost aduse paturi confortabile. Peste o săptămînă a fost dată în primire cantina. Împreună cu militarii a fost întocmit primul meniu așezat și acum în sala de mese:



INTRE CLASIC ȘI BAROC

Gauguin  
Noa-Noa

Odată cu Gauguin, intră mai întâi în expoziții și apoi în muzee o natură grea de parfumuri tropicale care, la început, unui privitor superficial și grăbit îi apare înrudită cu paginile și aventurile lui Pierre Loti. Din nisipul roz al plajei pe care răsună întrebarea „Ești gelos?” dintr-un fruct de mango, dintr-un frunziș roșu și o iarbă galbenă, din albastrul arzător al mării, din florile pe care femeile le strivesc în palma, din coada de păun a unui copac tropical se alcătuieste o natură luxuriantă, caldă și senzuală, care e tot timpul prezentă în aceste tablouri ce poartă de obicei titluri în limba indigenilor și care ne-ar putea înșela în privința lui Gauguin. Dincolo de aceste parfumuri tropicale nu se ascunde un aventurier, ci un artist care s-a dus în natura imemorială din Tahiti Noa-Noa, Tahiti imiresmata, nu pentru a uita, ci pentru a spera.

El suprime nuanțele nu numai în culorile pe care le așterne pe pânză. Suprime nuanțele și în viața sa. Se duce în Tahiti să împărtășească efectiv viața indigenilor. Locuiește ca ei într-o colibă, se hrănește ca ei și începe să creadă în zeii lor. L-a citit oare pe Rousseau? Oricum, cunoștea legenda paradisului pierdut și nimeni n-a mers până acolo încât să încerce ca el s-o pună în practică. Ochii săi ciudați, de om care vine din Marte cum zicea Van Gogh, au așteptat cu înfrigurare să zărească pe mare conul negru dantelat al insulei Tahiti. Nu se mulțumește să stea în Popeete, așezare coruptă de snobism colonial și se îndepărtează patruzeci și cinci de kilometri să trăiască printre băștinași, „în împărăția ierburilor”, pătrund în labirintul tropical fără să ezite, deși nu e sigur dacă va mai găsi vreodată drumul de întoarcere, iar poveștile despre firul Ariadnei nu sint potrivite pentru cineva care declară cu emfază „le pêche c'est le Grec”...

Nu știu dacă e bine sau rău că Gauguin a crezut în legenda paradisului pierdut și dacă e bine sau rău că s-a lăsat amăgit. Pictura a câștigat din iluzia lui ceea ce a pierdut omul. Ceea ce știu însă bine e că nimeni nu se retrage într-o insulă ca Robinson fără speranța că într-o zi se va reîntoarce printre oameni și va povesti ceea ce a simțit în singurătate. Cei care s-au vrut abandonanți într-o insulă într-adevăr pastie, chiar dacă au supraviețuit, au sfințit prin a se sălbătici. E destul pentru a ne da seama că plecarea lui Gauguin în Tahiti era gestul unui Robinson al picturii și nu al unui mistic al singurătății.

El nu dorește ca Monet o privire virgină cu care să descopere obiectele ca la începutul lumii, ci o lume care să aibă inocența inițială. Nu, nu Arcadia... Eva nu se va furișa printre chiparoși, ci printre palmieri și mangotieri. Ea va avea pielea arămie și va face parte din neamul maori. O va chema Tehura sau altfel, se va teme să stea pe întuneric și își va uda picioarele în apa sărată a mării, privind imobilă vapoarele care lasau pe cerul cald o diră de fum și de regret pe care vântul imiresmat o va șterge odată cu căderea serii... Să ne aducem aminte răspunsul caustic al lui Voltaire cind a primit de la Rousseau „Discursul...” în care elogia „starea naturală”: „Cind citești cartea dumitale îți vine să umbli în patru laba. Dar pentru că am peste șazeci de ani am pierdut obiceiul și simt că mi-e imposibil să-l reiau”. Nu s-a ris în felul acesta de pictura lui Gauguin, cu toate că zimbetele sceptice și indiferența n-au lipsit. Și mai degrabă ar trebui spus că în cazul lui Gauguin nu ceea ce găsisse la tropice era important, ci ceea ce căuta pictorul. Iar ceea ce căuta Gauguin nu era acel „obéissez-vous” al lui Pascal. El nu vrea să sălbăticească pictura, ci s-o elibereze de rutină și de prejudecăți.

Îl s-a reproșat că nu și-a separat viața de artă. Am putea înțelege foarte bine, s-a zis, arta lui Renoir sau a lui Cézanne fără a ști nimic despre viața lor, dar n-am putea înțelege arta lui Gauguin fără a cunoaște împrejurările vieții sale.

De fapt, nici în ce-l privește pe Renoir și pe Cézanne această afirmație nu este adevărată. Și, în general, ea nu poate fi adevărată. Iar Gauguin, care a mizat totul, inclusiv viața sa, pe o singură carte, nu face parte dintre cei dispuși să dea amănunte. Ce ne spun pinzele din Tahiti despre felul cum a trăit Gauguin acolo? Ce ne dezvăluie ele despre cel care scria că a spera înseamnă aproape a trăi? Și care vroia, forțându-și iluziile, să-și facă datoria până la capăt? Ce ne dezvăluie pinzele pictate în a doua călătorie la tropice despre cel care, cuprins de disperare, și-a părăsit coliba, s-a urcat în munți și a încercat să-și pună capăt zilelor? Cine s-a mai sinucis vreodată într-un paradis? Și dacă pinzele lui Gauguin se încopăținează să continue povestea unui paradis barbar, de ce scrisorile lui ne spun altceva decît pictura lui? Marea e limpede în tablouri, cerul e cald, cocotierii foșnesc liniștiți, dar în acest timp Gauguin scrie: „Am o credință, pentru că vreau s-o am. Altfel, demult trebuia să-mi zbor creierii”. El e hotărît, în ciuda bolii, a mizeriei și a îndoielilor să spera până la capăt. Adică să-și facă datoria până la capăt. Trebuie să aștepte anxios citeva sute de franci care nu mai sosesc, de care depind și hrana și biletul de vapor? Ironia soartei, lumea pe care a dispărut-o îl urmărește și acolo în mijlocul naturii virgine cu amenințarea banilor, ca și cum ar fi vrut să-i reamintească pictorului că acest zeu necruțător nu-i va ierta păcatul de a se fi revoltat contra credințioșilor lui... Dar nimeni nu va ști asta din tablourile lui. Femeile pe care le pictează sint senine ca niște zeițe. Ele par să existe după aceleași legi ca și fructele tropicale. Și nu cunosc tristețea, pentru că nu și-au pus niciodată problema fericirii.

OCTAVIAN PALER

EXPOZIȚII

Rodica Marinescu

În marile simenze colective de pictură și sculptură se petrece uneori un lucru dramatic: urieșenia unor pinze, parada prezenței lor, orgoliul ce le împinge cu dinadinsul înaintea publicului și a criticii, protocolul locului ce-l ocupă — și care nu e chiar întotdeauna al valorii — toate acestea ajung să treacă sub un fin ridicol opere de calitate. Opere a căror originalitate urcă, totuși, tăcut și prob treptele timpului. Dacă în muzică, bunăoară, nimeni nu caută prețul unui cvartet alături de o simfonie, fiindcă muzica e generoasă cu multe sale genuri, în artele plastice, artiștii de reală importanță în direcția pe care tind a o ilustra — în primul rînd autentice — stau în umbră din pricina autorilor de pinze cu desfășurare simfonică. Se mai întâmplă că expozițiile personale vin la cițiva ani o dată ori și mai rar și astfel măsura artei unei perioade pare dată doar de cițiva. În fapt, viața artelor plastice are destulă diversitate și din diversitatea ei se împlinește șansa lucrului „micilor maestri”. Am simțit, de pildă, mare, foarte mare simpatie pentru discreția tablourilor semnate de Constanțiu Mara — niște bijuterii de imagini, pline de melancolie solară. Citi însă, puși la punct atît de drastic de compozițiile de patru, de cinci ori șase metri patrați mai îndrăznesc să pătrundă sublimul lucrului unui Constanțiu Mara!

Expoziția de la Căminul Artei a Rodicăi Marinescu este și ea un exemplu de pictură bună, pasionată de ideea unei căi proprii, neinteresată de competiția manifestărilor colective. Se înțelege că artistul care născoceste un mod nou al imaginii dă, deopotrivă, opere împlinite și unele grațioase eșecuri. Călea pe care o încearcă Rodica Marinescu

este aceea a unui lirism vital, iluminat. Urmăriți de osinda imaginii expresioniste, noi, oamenii timpurilor moderne, am cam pierdut darul incitării în fața cadrelor armonioase, pline de culoare frumoasă. Din călătoriile sale, care sint mai degrabă itinerarii într-o lume de demult, gree de idealuri, Rodica Marinescu aduce niște peisaje ușor fantastice. Realitatea, cind e privită cu un ochi proaspăt, predispus la clar poate, din preț multul clarului și al candorii, să aibă înfățișări miraculoase. Despre Rodica Marinescu au scris drept și simțit critici români și străini. Au scris, deci Petru Comarnescu, Nicolae Argintescu-Amza, Octavian Barbosa, Amella Pavel, o seamă de italieni, toți subliniind cu elogii naturaletă inspirăției folclorice, felul demn în care e înțeleasă cromatica creației plastice țărănești. Artistă nu parafrazează repere plastice cunoscute fiindcă e capabilă să inventeze familii de semne noi, cu un înțeles bogat și nuanțat. Simți, adică, țara și spiritul din care se trage această pictură, chiar fără a lua în seamă narațiunea propusă în cîteva serii de imagini. Cu vremea, e foarte probabil că Rodica Marinescu va încerca mai puțin compoziția, va iubi mai mult realul. Peisajele sale rurale au, în chip paradoxal, mai multă putere extatică decît peisajele unor tărîmuri imaginare, de basm și de miracol popular. Vreau să spun prin aceasta că face parte din categoria acelor artiști care nu trebuie să se străduiască a-și evidenția imaginația adăugînd, suplimentînd compoziția cu decor, deoarece ei sint hotărît mai plini de interes în pictura unor motive simple. Trebuie numai să aibă încredere în mina și gîndirea lor, fiindcă mina lucrează sigur și gîndirea plastică este de la natură autentică. Există pictori realisti mai plini de mister decît pictorii misterului literaturizat. În fond, primul merit al unui tablou e pînă la urmă și dincolo de orice motivație teoretică verosimilul întregii sale înfățișări, autenticitatea relației emoție-mijloace plastice.

TUDOR OCTAVIAN

CRONICA MUNCHI

Pe scenă, ca și la un furnal ori la o sondă...

Moment dramatic la Teatrul Mic. Nu ficțiune elaborată îndelung a vreunui dramaturg, ci o realitate spontană a vieții.

Tovarășul director Dinu Săraru crede și susține că așa este moral și eficient: să fie făcută publică întreaga istorie:

— Actorul Dumitru Furdul a venit băut la un spectacol, care a trebuit să fie întrerupt și suspendat. Faptul nefiind singular, întîmplător, tovarășii săi de muncă au cerut înlăturarea sa din colectiv.

Deci, un actor s-a îmbolnăvit de cîntece. Iar a doua zi, adică vineri, 23 septembrie, era programat un spectacol în care avea un rol consistent. Al treilea spectacol al unei premiere cu o piesă de Aurel Baranga: deci toate biletele vindute și răsbindute. Sigur, cu explicațiile și scuzele de rigoare, se putea amîna spectacolul. Însă colectivul Teatrului Mic a hotărît să-și respecte acea lege pe care breasla actoricească — asemenea aceleia a medicilor — au transformat-o în obligație morală de primă importanță: punctualitatea severă la înlînirea cu oameni, adică respectarea lor, a publicului. Și s-a trecut la fapte.

Joi, la ora 13, i s-a încredințat rolul unui alt actor: Sorin Medeleni. Exact după 24 de ore trebuia să se întoarcă la teatru cu replicile memorate și cu cheia pentru rostirea fiecăreia dintre ele, găsită.

Vineri, la ora 15 au început repetițiile pe scenă: mișcare, gestică, intrări, ieșiri, pauze, racorduri, accente, nuanțe — adică tot tacumul. Trei ore și jumătate de muncă intensă. De muncă și de participare colectivă. Pentru că, dacă mi-a bucurat sufletul ceva, a fost grija, chiar delicatețea (nu uit un gest, parcă de ocrotire, al Magdei Popovici), cu care toți partenerii de distribuție și tot colectivul spectacolului, l-au ajutat pe Sorin Medeleni, să facă un tur de forță fizică și psihică, de concentrare și voință, de luptă cu spaima întîlnirii cu publicul. Am avut sentimentul că asist la ceea ce petroliștii sau siderurgiștii, de pildă, numesc — doar cu un cuvînt — un complex fapt dramatic și de eroism în muncă: intervenție!

Vineri, la ora 19,30, a început spectacolul. Arta a curs firesc și-a fost răsplătită cu aplauze.

Am văzut oameni bucuroși. L-am văzut pe Sorin Medeleni — actorul acesta aproape necunoscut, care s-a prezentat la un concurs, ținut acum vreo două săptămîni, și-a ocupat postul liber de la Mic, surprinzînd comisia cu un recital de

Universul copiilor  
la primul gong

Semnatarul adaptării scenice intitulată „Recreația mare”, actorul Ion Gheorghe Arcudeanu, a pornit la redactare de la succesul irezistibil al momentelor și schițelor unui remarcabil autor pentru copii, scriitorul Mircea Sintimbreanu. Spectacolul Teatrului Ion Creangă, regizat de Olimpia Arghir, întrunește toate calitățile necesare unei reprezentații pentru cei mai mici spectatori, are nerv, culoare și fantezie, are o distribuție specializată pe profilul personajelor și o ilustrație muzicală savuroasă semnată de un compozitor inspirat, Aurel Giroveanu, și interpretată de un grup de instrumentiști condus de pianistul Marius Pop. Timp de o oră și ceva (spectacolul a fost planificat să dureze cît timp atenția distributivă a micilor spectatori rămîne proaspătă) am asistat la un schimb de replici inedite în limbajul diurn, specific modului de exprimare și de a privi lumea al copiilor, la o alternanță de situații calamburești sau dimpotrivă grave și încercate de semnificații educative, la o desfășurare molișitoare, tonică de optimism și bună dispoziție. O oră și ceva de reîntoarcere în universul iluminat al copilăriei noastre, pentru care avem întotdeauna un sentiment de nostalgie și duioșie. Apariția în roluri diverse a unui actor iubit de cei mici, e vorba de Tudorel Popa, a dat spec-

exact 4 minute; care improvizează cu o spontaneitate ce nu poate veni decît dintr-un filon de talent autentic; și căruia îi dorim să-și respecte darul, ori harul, că altfel ar fi păcat și ar fi trist. I-am văzut pe actorii Vistrian Roman, Maria Potra, Monica Ghiuță, Magda Popovici, Vasile Nițulescu, Tatiana Iekel, Nicolae Pomoje, Jeana Gorea, Dan Condurache — care, o mai spun o dată, dincolo de arta pe care au dezvoltat-o publicului, au dat, mai precis și-au dat un minutul spectacol secret: acela al muncii și efortului colectiv, acela al colaborării colective, acela al abnegației. L-am văzut pe Aurel Baranga în postură de regizor, luțînd cu timpul celor numai trei ore și jumătate (cînd am ieșit din sală, din repetiție, i-am auzit o replică pe care, cît am stat acolo, o mai auzisem: „Încă o dată treburul!”); și l-am văzut în postură de autor care — îmi spunea — descoperă că, după vreo două decenii de la prima premieră a „Rețetei fericirii”, publicul reacționează mai matur față de morala piesei și mai cu haz la hazul piesei. L-am văzut pe Dinu Săraru admirînd nesăturat și bucurîndu-se de noua fapțerie a sălii teatrului (realizată în această vară) și bucurîndu-se că în unitate productivă pe care o conduce există un spirit colectiv, o morală a responsabilității, un simț socialist al vitezei de trăire pe unitate de timp.

I. NICOLAE



Aurel Baranga și Sorin Medeleni în prim-planul unei zile memorabile

taicolului ținuta unui eveniment. Exceptională a fost, de asemenea, creația Alexandrinei Halic în citeva roluri de școlar, actrița intuind de fiecare dată exact și cu multă sensibilitate resorturile intime ale virstei care domină scena. Restul distribuției, din care se remarcă Genevieve Preda și mai ales Dumitru Anghel, a realizat printr-un turburător travesti, printr-o continuă mișcare, prin cîntec și replică, o comunicare firească și convingătoare cu publicul.

În ciuda faptului că piesa se adresează copiilor regizoarea Olimpia Arghir a creat un spectacol accesibil tuturor virstelor, recomandabil chiar oamenilor maturi spre meditație asupra relațiilor cu oamenii mici al universului nostru, a oferit reprezentației fondul principal de sentimente și de candoare atît de necesar sufletului nostru. A și avut la dispoziție un text inspirat, reprezentativ pentru literatura de copii, concurînd în orice condiții de selecție cele mai frumoase pagini contemporane destinate celor mici din literatura genului pe mapamond. Textul lui Mircea Sintimbreanu.

Scenografia Elenei Simirad-Munteanu s-a acordat plastic cu intențiile regiei, oferînd soluții ideale pentru realizarea cursivității spectacolului gîndit aproape cinematografic.

Și pentru că ingeniosul calet program al premierei „Recreația mare” cere micilor și marilor spectatori să pună note reprezentației, credem că în ansamblul spectacolelor destinate copiilor cel de față merită nota 9.

A. DOHOTARU



## Generații literare

Noțiunea de generație, în literatură și în artă, nu este numai de natură cronologică, ci implică în mare măsură solidaritatea, ca să nu spunem spiritul de echipă, mai ales când acel rind de oameni își găsește un șef, într-unul dintre ei sau într-unul mai vîrstnic. Se știe că la premiera piesei lui Victor Hugo, *Hernani*, în 1830, autorul a fost înconjurat de un grup de tineri prieteni care aplaudau frenetic, în timp ce „bătrînii” își manifestau indignarea. La noi, în 1885, Al. Vlașu și Barbu Delavrancea au manifestat pentru Eminescu, de care nu-i despărteau decît opt ani de la naștere, și împotriva lui Alecsandri, deși acesta, departe de a se fi arătat ostil tînărului său emul, l-a sprijinit, cu prilejul îmbolnăvirii lui, printr-o lectură publică, soldată cu un frumos rezultat material.

Mai curioasă este stăruința unei influențe, la generații succesive, cînd este vorba de aceea a unui scriitor străin, neapărat în viață sau decedat de mult. Este cazul lui Byron, care a exercitat un enorm prestigiu asupra începuturilor liricii noastre moderne, mai acum o sută cincizeci de ani, dar care și-a găsit cel mai strălucit adept român în persoana lui Alexandru Macedonski, către sfîrșitul secolului. Ba chiar autoarea cărții recente, *Byron și byronismul în literatura română* (Editura Univers, București, 1977), descoperă note byroniene pînă și la unii poeți dintre cele două războaie, ca Simion Stolicu și Dimitrie Stelaru. În Germania, ne spune Ileana Verzea, „Byron a fost un erou romantic, un poet favorit al Sturm und Drang-ului”. Aci merituosă cercetătoare se înșală, deoarece această mișcare este circumscrișă între anii 1760 și 1785, iar Byron s-a născut tocmai în 1788 și a murit în 1824. De fapt, Sturm und Drang este un curent preromantic și de aceea n-a putut fi influențat de propriii săi succesori!

Într-o prestigioasă înșirare de scriitori francezi, pe care-i numește „celebritățile generației de la 1825”, Ileana Verzea pune alături de romanticii Lamartine, Vigny, Gautier și Nodier, pe

d-ña de Staël, care decedase în 1817, pe Delavigne, considerat de istoria literară ca un „pseudo-clasic”, precum și pe tineri ca Musset și Barbey d'Aurevilly, care au debutat după 1825. Unele confuzii cronologice apar și în prezentarea romanticilor spanioli „care conturează un byronism sui generis între 1828 și 1837”; printre ei figurează Gustavo Adolfo Bécquer, care se născuse abia în 1836!

În „fixarea” generațiilor, cronologia se cuvine a fi cu atenție consultată, spre a se evita asemenea anacronisme.

Printre „criticii” români care s-au apropiat înțelegători, către sfîrșitul secolului trecut, față de fenomenul byronian, este pe larg citat, în mod surprinzător, canonicul blăjean de tristă memorie Alexandru Grama, cel ce avea să se îngroape cu cartea lui împotriva lui Eminescu, denunțat ca o primejdie și o rușine națională. Născut, ca și autorul *Luceafărului*, în 1850, canonicul era de fapt un om învățat, dar și un înfocat liberaloid și în respingerea lui Eminescu va fi dictat diatriba din *Scrisoarea III*. Pudicul canonic, scandalizat și de erotica eminesciană, decretă totuși pe Byron „după Shakespeare și Milton cel mai genial poet britanic”.

Curioasă este reacția lacrimogenă a lui Vasile Părvan, în 1906, care scria din Germania în nemțește prietenului său, Marin Simionescu-Râmniceanu: „Lacrimi mi s-au suit în ochi și cu inima strînsă am urmărit călătoria înflăcăratului poet cu nesfîrșită dragoste pentru țara eternei frumuseți”. Este vorba, firește, de lectura *Pelerinajului lui Childe Harold*, unul din poemele byroniene cele mai admirate la apariția lui (1812—1818).

Ce poate rivni mai mult un scriitor neduios, decît să smulgă lacrimi după trei sferturi de veac și mai bine de la încetarea lui din viață? Stendhal, mai mult un napoleonid decît un byronian, se dorea citit în 1880. Dorința i-a fost împlinită „cu asupra de măsură”, întrucît fama lui stăruie vie și în zilele noastre — steaua sa n-a pălit ca aceea a satanicului Byron, căruia contemporanii noștri englezi și din alte țări îi refuză astăzi rangul pe care i-l recunoștea (în 1882) inamabilul Grama!

ȘERBAN CIOCULESCU ■

## Poezia politică și patriotică postbelică (VI)

Cine urmărește poeziile epocii din reviste sau chiar din volume va fi frapat de frecvența și insistența precizărilor temporale determinate de calendaristica politică permanentizată sau de evenimentele noi, neașteptate. O formă agitată imediată a momentului este gazeta de perete: în maniera lui Maikovski, Marcel Bresslau scrie *Poeme pentru un ziar de perete* (1948). Tot el dă poemul *Grivița Rosie* (1949), care poartă precizarea la data tipării: „Poem scris în 15 februarie 1945 și recitat a doua zi în curtea atelierelor Griviței Roșii”. Datele sînt aproape toate poemele lui Mihai Beniuc din volumul *Un om așteaptă răsăritul* (1946), în care se găsesc probabil primele celebrări ale actului de la 23 August și ale primului 1 Mai liber. Se publică poeme legate de aniversările marilor personalități sau persoane în viață ale epocii, în legătură cu orice eveniment. Apar la timpul potrivit poeme despre războiul din Coreea; *Măslinul* (1952) de Mihai Beniuc e numai una dintre poeziile declanșate de moartea lui Nikos Beloiannis, *Lazăr de la Rusca* de Dan Deșliu e ocazionat de moartea unui lăutar, și tot așa, *Petre Ciorba zace-n lut* de Iona Brad, de moartea unui chiabur devenit bandit în munți. În numele vieții, semnează! e un cunoscut poem pacifist de Dan Deșliu legat de desfășurarea campaniei de semnături pentru pace; *Fummul* de Eugen Jebeleanu, poartă precizarea: „Mînerului Barbier, asasinat de poliția lui Jules Moch, la puștile Combeffort-Firminy”. Poemul *12 000 000* (1948) de Nina Cassian e ocazionat de apariția numărului amintit de volume. *Semnul nostru — Soarele I*, de alegerile din martie 1948. St. Cazimir dă poezii legate de diferite evenimente ale electrificării, iar Horia Stancu debutează în 1949 cu *Planul ne stă înainte*, poem inspirat spontan de o expunere radiodifuzată pe marginea planului de stat.

Poezia de mobilizare își găsește și ea eficacitatea prin cerințele permanente și cotidiene ale realității politice. *Cîinii de stăpîni s-au dus* (1948) de A. Toma

## Cap limpede

Cea de-a 18-a carte a lui Toma George Maiorescu se intitulează *La echinox de toamnă*. Este unul din cele mai bune volume ale autorului, chiar dacă pe unele pagini se răsfață versuri de o naivitate jenantă: „Dacă n-ar fi existat Ellada / spiritul ar fi tinjit după ea”. Cel mai bun ciclu cuprins în carte este *Testament al echinox de toamnă*, o confesiune dură, fără menajamente, atît în ceea ce privește istoria, cît și persoana autorului. Ceea ce creează, evident, o senzație de autenticitate și face credibil mesajul poetului, cu toate că pe alocuri versurile sînt bintuite de prozaism. În general însă, *La echinox de toamnă* (Ed. Cartea românească) oferă satisfacții celui care îl citește, cuprinzînd o poezie modernă. ● Ca și un actor care, crezînd că nu a fost înțelese bine, apare din nou la rampă și își mai spune o dată rolul, Marin Sorescu oferă iubitorilor poeziei sale un al doilea volum din *La Lilieci*. Fără a aduce o modificare de perspectivă față de primul volum, poetul fixează mai bine reperele teritoriului circumscriș în primul volum. *La Lilieci* devine un fabulos roman versificat, cu personaje cu o identitate greu de confundat, cu o sumedenie de peripecii memorabile, organizate de o viziune profundă și plină de culoare ● O deosebită înregistrare pentru lirică patriotică dovedește Valeriu Armeanu în ultimul său volum intitulat *Odișna lacrimii*. Este o carte ce se reține prin adîncimea meditației

și reflectă constituirea Republicii și anticipă naționalizarea: „Sus, băieți, nevastă, sus! / Cîinii de stăpîni s-au dus! / Plug, ciocane și motoare — / Zor și spor! / Suveici să sboare! / Cine șade, carnea-i cade, / Tineret, hai la brigadă”. Iată de altfel cum încep cîteva poezii de A. Toma: „Nu moeni în corturi / Unde intri pe brînci” (*Nu moeni în corturi*), „Nu te lăsa nevolnic în risipă, / Îngrămădește-te întreg în orice clipă” (*Din toți și toată luna*), „Nu te da bănatului / Ca iarba tăiatului” (*Azi e fierul fierului*), „Nu sta piatră să prinzi mușchi, / Cere unei braștii sbor” (*Sbor*). În genere, nici un poet nu scapă nici unul dintre comandamentele momentului. În *Marea speranță*, Maria Banuș susține: „Nu aștepta semne și minuni, / Minunile le facem noi. / Noi arcuim poduri peste genuni, / Noi fecundăm munții sălbatici și goi”. Nina Cassian valorifică un strigăt notoriu de muncă brigadierescă în *Ritmuri de muncă pe Dealul Vinturilor*: „Hei rup, heii rup, / Haide peste; haide sub!” Poetul vrea să mobilizeze țărînimea la muncile primăverii: „Tovarăși, să ieșim la semănat! / Alături toți la cîmp, ca o armată! / Lozîncă primăverii trece-n sbor: / Nici o parcelă neînsămîntată / Spre bunăstare-ntregului popor!” (*După ploaie*). Un poem nu lipsit de celebritate în epocă este *Iubește sportul* de Victor Felca: „Iubește, tovarășe, sportul. / Mușchi sprinteni, voință de fier, / Pe drumul cel nou al vieții, / Puteri însuțite se cer”. Unele poezii au, cum s-a văzut, titluri mobilizatoare; sînt și volume cu titluri mobilizatoare: *Vă chem!* (1955) de Eugen Frunză, *Tie-ți vorbesc, Americă!* (1955) de Maria Banuș, *Pe-aici nu se trece!* de Mihai Beniuc. Cîteva forme politice specifice în activitatea de propagandă și agitație sînt valorificate de poezie: *chemarea* (Maria Banuș), *cuvîntarea* (A. E. Baconsky), *sfatul*, *mesajul*, *toastul*. M. R. Paraschivescu dă *Declarația patetică*. În genere, o asemenea poezie își realizează eficacitatea exact prin condițiile formulei sloganului: acesta pretinde claritate, concizie expresivă, adecvare a intensității mesajului imperativ la semnificația de excepție și urgența obiectivului de atins. *Scriu negru pe alb* (1955), titlu de Virgil Teodorescu, exprimă foarte exact acest tip de program liric.

MARIAN POPA ■

poetice, care atestă că tînărul autor se află pe un drum ascendent. Despre poezia sa se poate vorbi de acum înainte ca de o certitudine. Pentru că versuri ca acelea cuprinse în prima secțiune a cărții — *Cîntec* — nu sînt la îndemîna oricui. Poetul are o încredere deplină în cuvinte, nu le orînduiește în chip cît mai ciudat pentru ca să atragă astfel atenția asupra sa. Asta nu creează însă nici un moment impresia de desuetudine, de lucru vechi, deja cunoscut de multă vreme. Poezia sa se întregărează firesc în peisajul liric contemporan și trebuie să precizăm că e vorba, fără îndoială, de o voce distinctă care însă trebuie să se mai maturizeze pentru a căpăta și autoritate.

Personajele istoriei noastre devin în evocarea lui Valeriu Armeanu nu simple ilustrări din cartea de istorie, ci întruchipări ale unor idei și sentimente scumpe nouă: libertate, independență, dragoste de țară. Versurile bine strunite în ritmul lor sînt de multe ori memorabile și probabil că recitate cu glas tare ar răscoli auditorul: „Ion Vodă este tras de două cămile cuminți / Și se fărîmă cum se fărîmă-n văzduhuri o stea; / N-ai bi frică, Doamne, auzi cum cîntă vîntul prin curți, / Și oasele Domnului înfloriră în spice de nea. // Și căzu trupul lui ca un sceptor de os / Pe chimvale de iarbă, pe chimvale de brumă; / N-ai bi frică, Doamne, auzi vîntul cum trece duios, / Și Ioan ascultă cum i se scurge trupu-n țărîna”.

Fără îndoială, poezia lui Valeriu Armeanu are toate șansele să cîștige adeziunea cititorilor și a criticilor de specialitate.

## CRONICA LITERARĂ

### Adrian Popescu: „Cîmpiile magnetice”

Dintre poeții tineri Adrian Popescu pare cel mai rezervat. El nu provoacă poezia. O așteaptă. Aparent scrie puțin, dar poemele sale ating deseori perfecțiunea. Sînt poeme ale stării de grație. Nimic „impur”, de circumstanță, nu pătrunde în ele. Expresia, pentru asta, nu e mai puțin spontană. Poetul nu inventează, ci descoperă. Oficiază un ritual care-i aparține, dar care — în același timp — tinde către ființa însăși a poeziei, în absolut. De aceea și pare atît de egal cu sine însuși. Temele și simbolurile preferate, alese cîndva, sînt acum doar adîncite și reluate mereu în alte variante. Telul a fost atins. Poemele din *Cîmpiile magnetice*, ultimul volum, ne vorbesc deja de la cumpăna vieții, din „Luncile Tiparului etern”. Parcă nu poetul vorbește. Ne aflăm mai aproape de ordinea lucrurilor decît a sufletului. De unde și regretul uneori — spus atît de simplu — de a se fi depărtat prea mult de sine: „În inima mea e o cheie ruptă, / voi, prieteni, o știți mai demult / nici din afară nu se poate pătrunde / nici dinăuntru nu o poți descuia, / însumi, uneori, lîpind urechea ascult”.

Într-o astfel de poezie cuvintele nu denumesc pur și simplu. Ele sînt de esența lucrurilor sau a tiparelor eterne. Cînd poetul scrie că substantivele ard (nu obiectele) sugerează altceva decît ne-am aștepta. Verbul poetic ia asupra lui nu doar povara facerii, ci mai degrabă pe cea a purificării. Combustia ar fi de astă dată reversul vieții (sau numai al materialității opace), dar poate fi la fel de bine chiar sensul creației, împlinirea în poem. Și cum poezia pentru Adrian Popescu nu e altceva decît ceremonial, suferința sau alte sentimente nu-și găsesc locul firesc aici. Gîndul a așipit și el, în poet tresare din cînd în cînd numai „un grai uitat”. În schimb, acolo unde s-ar părea că nu e decît joc de cuvinte, se înfruntă extatic regnuri întregi: pătura și cartea, natura și poezia. Ne gîndim la poeme ca *Iuminări, înluminări* sau *La Poiana Stampei*.

Între enigmaticul interior și imobilismul formei originare, poemul nu poate fi altceva decît o călătorie imaginară. Poetul descifrează în amintire și viziune semnele. Se întîlnesc la un loc invocarea mitologică, evenimente ale naturii: germinația, eflorescența, rodul (toate stilizate emblematic) ori himere blinde ca cerbul unicorn — într-o mișcare de regresie la dimensiuni infinite. În fiecare poem e vorba de o revenire de undeva sau de o plecare enigmatică în teritorii pure, îndepărtate. *Navigid* traduce exact ideea călătoriei în ireal. «*Navigatio est ratio*» spune poetul; se putea foarte bine și «*imaginatio est ratio*». Poemul acesta are o tăietură pronunțat modernă, la fel ca și celelalte din a doua parte a volumului.

*Avem ferestre spre soare* apune amintește de Lucian Blaga umbraticul (cum se exprima Nicolae Balotă). Mai ales versul: „Tărîm lunatic și din veac sustras”. Dealtfel revine mereu «*Umbria*», ținut fabulos, cu care se identifică tot mai mult universul poeziei lui Adrian Popescu: „Ștergar ales pe lume se întinde / ș-o țară, Umbria, cîndva, i-am spus, / la porțile-i de lamur verde și lucinde, / e veac de aur pururi, acolo nu-i apus”.

### Dinu Flămînd: „Altoiuri”

Poezia lui Dinu Flămînd este, în mai mare măsură, expresia unei experiențe. Ea își trage seva din amintire. Îndeosebi memoria cîmpului și a fructelor e plastică, senzorială și epică. Nu întîmplător aglomerează detalii fragede, vii — deși totul e retrăire și transfigurare. Poetul parcă reface din interior legătura cu tradiția, cu aromele tăcute ale pămîntului. Așa s-ar explica într-un fel titlul cărții: *Altoiuri*. Dinu Flămînd are însă simțuri extrem de rafinate. *Merele* a fost conceput în maniera lui Blaga din *Mirabila sămință*. Tehnica e a corespondențelor sintestezice. Cînd e cu adevărat viguros, Dinu Flămînd e discursiv. Firește, cu intenție. Și în compunerea etică versul pare mai energic. Poetul e sincer, fiindcă nu-și pune nici o mască. Nici n-ar fi nevoie. Metafora, simbolul — în măsura în care există — se confundă cu însăși carnația poemelor. Caracteristică ar fi, de asemenea, mobilitatea asociativă, tenta ușor ironică: „Deschizi o fereastră spre stele de ceară / și intră miros de la fabrica de săpun; / ești mai rău, ești mai bun? Nu vei ști / prea curînd / este cert, însă, lumea se spală!” Sînt aici ritmuri moderne, cu tot ritualul de sublimare forțată (fiindcă de multe ori versul frumos izbucnește ostentativ în plin prozaism). Se observă totuși de la o vreme o ușoară oboseală. Nu sînt însă melancoliile sufletului, ci ale amintirii. Simțim că percepția trecutului (memoria infantilă) se poate, la un moment dat, epuiza. Pericolul e de a fi prea subtil conceptul (ca în *Cunoașterea uimirii* sau *O absență* sau pur și simplu *livresc*): „Ajută-mă, adoro, să te-nfășor / în versul curat, în extaza / trecento-ului, / respiră încet, adorato, așa... / te adulmec din zumzet, din nepăsare / te scot din exil, doamna mea Portinari / iar dragostea noastră tiranizează cetățile”.

CORNEL MORARU ■



# Mărturisirile unei femei tinere, căsătorită cu domnul Decourcelle la Lyon și reîntoarsă în țară după o experiență dramatică

Cum am pus piciorul pe aeroportul din Lyon am știut că n-am să rămân multă vreme acolo. Bărbatul meu m-a întâmpinat fără entuziasm. Ca pe o cunosțință întâmplătoare. Și-a prelungit conversația cu un grup de prieteni până când am ajuns cu bagajele în dreptul lui. Mi-am aprins o țigară și l-am așteptat. În sfârșit, s-a făcut că mă observă, m-a îmbrățișat și m-a condus acasă, evident, cu autobuzul. N-avea mașină. Apartamentul confortabil de care-mi vorbea în scrisori era de fapt o garsonieră mizerabilă dintr-un cartier anonim. Eram moartă de foame. Mi-a așezat pe masă o tavă cu biscuiți sărați și o sticlă de vin. Am mâncat și am băut ca într-o celulă de închisoare. N-am visat palate, n-am visat lux dar m-a făcut să cred că venind în Franța voi trăi fără griji, fără nevoi, fără riscuri. Am înțeles din primele ore că am făcut o prostie. Dintr-un om galant și culant, când venea în vizite în țară, soțul meu s-a dovedit a fi, la el acasă, un zefrcit, un meschin, o lepră. Nu m-a cucerit cu darurile, nu m-au impresionat ciorapii supraelastici, pantofii, cizmele, casetofonele sau rochiile făcute cadou! Prin urmare nu pot să spun că am acceptat cererea lui în căsătorie ca să-mi satisfac cine știe ce vanități. Nu. Trăiam bine în țară. N-aveam de ce să mă plîng. Eram chiar curtată și adorată de prieteni. Dar omul insistă să mă căsătoresc și mi-a cucerit părinții cu distincția și cu eleganța sa de diplomat. Era mai bătrîn cu aproape 25 de ani decît mine și prin urmare nici măcar nu pot să spun că am făcut pentru el o obsesie. Nu-l iubeam. Am acceptat căsă-

torie și plecarea în străinătate din inconstiență, din frivolitate. Nu-mi puteam închipui că mi se va face atât de violent dor de țară, de părinți, de rude, de prieteni, de cunoscuți sau de necunoscuți, de străzi, de piețe și de rîetrelle de pavaj din București. Rideam cînd unii oameni mă avertizau că-mi va fi greu, că mi se va face dor de țară. Mi se părea că sentimentul acesta mi-e străin.

Lyonul nu-i un oraș urît, dar nu mi-au plăcut străzile pustii. Mă plimbam pînă mi se usca gura de sete. N-aveam bani. Soțul meu nu-mi dădea nici măcar bani de autobuz. Mi-am găsit de lucru la taverna „Becker”, serveam clienții, spălăm vasele, spălăm mesele și fețele de masă, spălăm dușumelele și cîștigam 1400 de franci pe lună. În situația în care un kilogram de carne costă 40 de franci! Mă sculam de dimineață la 4 și mă culcam noaptea la 1. M-am umilit pînă la disperare. Trăiam sub același acoperiș cu un soț care, orice-aș fi făcut, îmi devenea tot mai străin.

Am încercat să lămuresc în familie statutul meu. Mi s-a dat brutal a înțelege că mariajul acesta trebuia să aducă în casa scriilor o femeie de serviciu care să îngrijească de o bătrînă doamnă paralică și de un bătrîn domn alcoolic. Adică slugă.

Pe de altă parte și patroana tavernelii mă jecmănea. Cînd am priceput, m-am adresat poliției. Am fost sfătuită să-mi retrag plîngerea, pentru că nu voi găsi martori. Am insistat. Deși nenumărați clienți mă compătiseau pentru servituțiile la care eram supusă, la anchetă oamenii au tăcut și au ridicat din umeri.

Am plecat plîngînd. Ca să mă intimideze, soțul meu a declarat poliției că sînt spioană, că sînt tirfă. Cunoscuții și necunoscuții au început să mă privească urît. Plecînd din tavernă n-am găsit de lucru două luni. Zi de zi cumpăram ziarele ca să citesc mica publicitate și alergam de la o întreprindere la alta. Oamenii mă măsurau de jos în sus, îmi citeau cartea de muncă, își dădeau seama că sînt străină și mă refuzau cu politețe. O politețe care nu-mi ținea însă de cald și de hrană. Muream de foame! Și nu cunoșteam pe nimeni în orașul acela pustiu în care oamenii sînt atât de ocupați de ei înșiși, încît poți muri în plină stradă, fără să fii băgat în seamă. Într-o lume în care nu există în ochii oamenilor decît dacă ai mașină, ai o întreprindere, un magazin, un cont deschis la bancă și, eventual, o casă de modă la dispoziție! Îi uram pe toți, deși, e adevărat, nimeni nu avea nici o vină pentru destinul meu.

Într-o zi am găsit un ciine și l-am adus acasă. Un ciine scăpat probabil dintr-o casă bogată, un lup alsacian. A fost singura ființă pe care am simțit-o alături în acest timp. Dar soțul meu a chemat la telefon o organizație de protecție a animalelor și după cîteva săptămîni am rămas singură. Singură și oribil stigmatizată pentru că soțul meu a făcut și din asta pretextul a noi jigniri. A fost îngrozitor. Nu-i doresc nimănui să treacă prin umilînțele prin care am trecut eu.

Nu mai dormeam de săptămîni de zile. Casa era vizitată mereu de derbedei și proxeneți. Bărbatul meu întreținea

relații ciudate cu lumea interlopă. M-am angajat într-o fabrică de autocamioane unde lucram la secția de prese. Trebuia să string bani ca să mă întorc în țară. Munceam și simbăta, cînd ceilalți se odihneau. Munceam ore suplimentare, îmi plăteam impozitele, îmi plăteam partea mea de chirie, partea mea de întreținere, mă retrăgeam cu așternutul în baie, mă culcam în cadă, trăgeam plapuma peste cap și mă lăsam pradă amintirilor. În zilele și nopțile acelea mi-am amintit întîmplări pe care nu credeam că le-am trăit cîndva, am scormonit în memorie pînă în cele mai îndepărtate colțoaie, m-am întors pe toate drumurile copilăriei și adolescenței ca să mă bucur, în imaginație, că sînt printre ai mei, acasă, fericită. Și mă trezeam scaldată în lacrimi. Blestemam clipa aceea nefastă cînd, jucîndu-mă cu mingea pe malul mării, am acceptat conversația cu un străin înalt și distins, politicos ca un „diplomat” care, vreme de cîteva ani după aceea, în fiecare anotimp, călca pragul casei noastre ca să mă ceară în căsătorie. Cumplită deziluzie! Cumplită eroare! Nu știu dacă îmi va ajunge o viață ca să spăl rușinea care mă apasă. Nu-i doresc nimănui să repete experiența mea.

★

Aceasta este mărturisirea completă a Eleonorei Decourcelle, născută Pavelescu, consemnată marți, 27 septembrie, într-o clădire de pe strada Lucaci, din București.

A. ULMEANU ■

● 2 FEBRUARIE 1970. Scris prima replică din „Interesul general”. Celor care mă acuză că mă repet, le pot furniza un argument. În „Mielul turbat”, scris acum douăzeci de ani, există o replică, descoperită și de mine, cu uimire, așeză: „Trebuie să avem în vedere interesul general”. În noua comedie, Cristescu devenit Hrisanide și Cavafu ajuns Carapetrache, cuplu decăzut al demagogiei și rapacității, va urca încă o treaptă, sau va coborî una, pe drumul alienării și al dezumanizării. Mutațiile negative se dezvoltă consecvent.

● 8 FEBRUARIE 1970. Alcătuit un dosar. Nu de caracter. De sugestii. Un soi de „registru al ideilor gingașe”. Nu știu cîte voi utiliza. Poate că nici una. Teatrul seamănă cu sculptura: o piatră din care scoți prisosul.

● 12 FEBRUARIE 1970. În „Ultima noapte de dragoste”. Camil face o observație subtilă: cit de des intervenea, pe vremuri, în vocabularul cotidian, cuvîntul „piine”. „Dă-i și lui să mănince o piine”. Sau: „pentru o bucată de piine”. Sau: „l-a lovit în piine”. În țara grîului și a foamei endemică, cuvîntul „piine”, întrebunțat metaforic, devenise etalonul tuturor valorilor. Locul „piinii” l-a luat scaunul și avansarea. S-ar putea obiecta că „scaunul” și „piinea” sînt echivalente. Da și nu. Fiindcă scaunul e mai mult decît „piinea”, de altădată. E mașina, plecările în străinătate, dar, mai ales, voluptatea puterii. Cristescu din „Mielul turbat” își apără piinea. Hrisanide, jiltul, Cristescu se bate cu arme albe: santajul, amenințarea, calomnia, denunțul. Hrisanide se va bate cu arme de foc. Biserica risca balamucul, Bocioacă, din „Interesul”, va muri. „Mielul” era o comedie satirică, „Interesul”, o farsă atroce.

● 13 FEBRUARIE 1970. Răsună, foarte des, în sălile noastre de spectacol, aplauzele. Viața artistică ar profita dacă ar începe să se audă și fluierăturile. Nimeni n-are dreptul să frustreze spectatorii cu o piesă indigestă, cu un rol neînviat, cu o regie aberantă. Fluieratul e la fel de îndrîțuit ca și ovațiile. La „Opera” din Paris, am văzut-o, fluierată, pe Maria Callas. Greșise o notă pe care ar fi luat-o, cu ușurință, și ultima coristă. Dacă primadona își bate joc de galerie, n-are și galeria dreptul să-i bată joc de primadonă? Amănuntul nu trebuie judecat cu frivolitate. Pune problema raportului de responsabilitate dintre artist și publicul lui.

● 14 FEBRUARIE 1970. Multe din reportaje publicate în ziare sau reviste sînt ilizibile. Fiecare idee, fiecare rînd, e îngropat sub o mormă de floricele, pirogravate, „lirice”. Reportajul modern, contaminat de cinematograful, nu poate fi decît rapid, exact, concret, științific. „Cea mai simplă cifră e mai elocventă decît cel mai lung raport”. Fără să-și propună, Napoleon a dat definiția contemporană a reportajului. Revăzut prima scenă din „Interesul” și tăiat trei sferturi. Concluzia nu mai e o problemă de stil. De etică.

● 15 FEBRUARIE 1970. Am cunoscut oameni pentru care boala prin care trecuseră echivala cu o formidabilă, nesperată, aventură. O povestea în detalii, împingînd confesiunea pînă la impudoaie. Înconjurată de medici, observați, analizați, discutați, prezentați studenților ca un „caz”, fuseseră și ei, pentru o clipă, în centrul universului. În ființa cea mai umilă doarme, nesatisfăcută, vedeta.

● 9 APRILIE 1970. Psihologia lui Hrisanide se mișcă, permanent, între ORGOLIU și SPAIMĂ. Cea mai nevinovată aluzie, care i se pare că-i stîrbește prestigiul, îl aruncă într-o stare de alarmă. Orice veste de orice natură, taifunul din Mexic sau înființarea unei școli de moașe la Cîrlibaba, o pune într-o legătură dialectică, necesară, cu eventualitatea debarcării lui. Vede, pretutîndeni, adversari personali și unde nu-l vede îi inventează. Mă gîndesc la nopțile lui bînuite de stafii și mă întreb: ce îl chinule mai tare: vanitatea veșnic lacomă, sau frica de anonim?

● 3 Iunie 1970. Scris, tot timpul, la „Interesul”, pînă la epuizare. Hrisanide a aflat cine îl „lucrează”. Nevinovatul Bocioacă. Și cine îl sprijină: fidelul său adjunct, Carapetrache. Găsit — cred —, o situație de teatru ingenioasă: ca să afle cum îl sapă Bocioacă, l-a montat în cameră un microfon. Nu e un sistem uzitat, dar teatrul își poate permite și unele fantezii nerealiste. Odată montat apar-

ativă din faptul că oamenii se intuiesc, se bînuie, se presimt, se ghicesc, înainte de a deschide gura. De înțeles, ne înțelegem. Nu ne credem. Dar asta e cu totul altceva. Hrisanide și Carapetrache se înțeleg atît de bine, încît cad la înțelegere. Există pentru această „cădere la înțelegere” un neologism: tranzacția. Prefer termenul neos: involala. Conținutul expresiei ne vine de departe. De la străbunii noștri romani: Do ut des. Dă-mi să-ți dau. Hrisanide dă nevasta, Carapetrache, avansarea. Tirgul e avantajos, fiindcă soție găsești, promovare, mai anevoie. Cel care a înțeles cel mai bine spiritul de tranzacție tot Caragiale a fost și se află ilustrat în două momente de culme ale operei lui în: „pupat toți piata independenti” și în împăcarea generală de la sfîrșitul „Scrisorii pierdute”. Pentru tendința lui de „conciliațiune” a fost atacat din unghieri opozite, fiind învinuit, sau de un „cinism sălbatic”, sau, dimpotrivă, de o adevărată „pacțizare cu detestabilii săi eroi”. Ambele teze sînt la fel de false, bazate pe o regre-

s-a petrecut între Doamna Hrisanide și Carapetrache și n-are, acum, decît un singur țel și ideal: să pună banda miine, în sedință, ca să afle toată lumea cine e noul ministru adjunct, cine e Hrisanide și ce morală practică. De aici înainte, lucrurile se precipită. O asemenea demascare publică înseamnă prăbușirea lui Carapetrache, și — reacție în lanț fatală, — spulberarea lui Hrisanide. În fața unei asemenea fuste perspective, Hrisanide nu ezită. Cu pistolul și glonțul cu care intenționa să-și răzbune onoarea fleșcăită, îl suprimă pe inocentul și bravul Bocioacă, încă o victimă a onestității. Am ales soluția ca să demonstrez că, la o altă treaptă a spiralei, cum spunea Călinescu, Hrisanide a devenit mai rău decît predecesorii lui, mai cinic, de o infernală lipsă de scrupule. Fiindcă, după ce Bocioacă e ucis, Carapetrache îi scrie, emoționat și cu lacrimi în ochi, necrologul, semnă, bineînțeles, „un grup de tovarăși”, iar Hrisanide, după ce a avut prevederea să machieze crima în sinucidere, să-i citească, la catafalc, un patetic discurs funebru.

● 4 IANUARIE 1971. Ca să mă odihnesc, scriu aforisme. Genul îmi convine: nu mai sînt obligat la demonstrații: decorez. Pe de altă parte, aforismul îmi stimulează ambiția. Într-o epocă de prolixitate excesivă, e un salutar exercițiu de laconism.

● 7 IANUARIE 1971. Prin 1933, am citit un „roman polițist” apărut într-o imundă editură a vremii, specializată în tipărirea unor cărți pentru uzul scării de serviciu. Am început cartea și am abandonat-o, plictisit. În 1944, am aflat că „romanul polițist” respectiv se numea „Procesul” și că era de Kafka, căruia îi citisem, între timp, zguduit, „Colonia penitenciară”. Aventura spirituală, unică în istoria literaturii lumii, a „Procesului”, își are explicația nu numai în paginile lui geniale, ci și în întîlnirea fabuloasă dintre o carte și vremea ei. A trebuit să vină al doilea război mondial, moartea să-și ia pseudonimul cel mai absurd: „universul concentraționar”, să apară terifiantul sentiment al epocii: angoasa și condiția omului contemporan: instrăinarea, pentru ca literatura kafkiană să-și divulge, în toată măreția, spiritul profetic. De aici și o concluzie: există cărți, cărora nu le poți reproșa nimic: au apărut „la vreme”. Cuminți și mediocre. Altele, care vin prea tirziu: epicoșone. Și, în sfârșit, altele, premature. **Biblia, Divina Comedie, Demonii** sînt abia în curs de pregătire.

● 10-17 FEBRUARIE 1971. Scris ultima scenă a „Interesului general”. Și, totuși, Bocioacă nu va termina piesa, mort. Cînd nu se va aștepta nimeni, va sări din cosciug, viu și nevătămat. Dese-nele animate, aceste mirifice feerți ale epocii moderne, ne-au dat gustul miracolului. Eroii cad de la cinci sute de metri sau sînt călcați de tren și se reconstituie, fericiti, din fragmente. În desenele animate nu moare, niciodată, nimeni. Și astfel oamenii au început să creadă, din nou, în minunea resurecției. „Doamne”, spune Dostoievski, „nu putem trăi fără milă”. „Doamne”, am îndrăzneala să-l parafrazez, „nu putem trăi fără speranță”. Trebuie să ne cultivăm speranțele, chiar dacă observăm, prea des, cu tristețe, că sînt simple utopii.

AUREL BARANGA ■

## MEMORIILE MELE Jurnal de atelier (VIII)

tul, Hrisanide va avea fericirea să surprindă adevărul: nu cum îl „lucrează” Bocioacă, ci cum „lucrează” nevastă-sa, în garsoniera lui Bocioacă, în compania credinciosului său adjunct. Ce pot să fac? Viața este, totuși, un cumul de surprize. Mă aștept la rezervele criticii „subțiri”. Pentru V., de pildă, orice comedie, la care se ride în hohote, e „bulevard”. În schimb, are obsesia „teatrului de idei”. Nefericitul nu-și dă seama de un lucru: dacă face o categorie din „teatrul de idei” înseamnă că există și o altă categorie: „fără idei”. Ridicolul atinge sublimul cînd e vorba să fie evocați autori aparținînd „teatrului de idei”. Apar automat: Ibsen, O'Casey, Brecht. Nu l-am văzut însă, niciodată, citat pe Caragiale. Dacă ar afla bietul V. că fiecare replică a lui nea Ian-cu e o idee-vers, nemuritoare. Dar ce să-i ceri geanabetului, scrie și el ce știe și, ca în anecdota cu pianistul, trebuie spus: „nu trageți în critic, faceți și el ce poate”.

● 6 IULIE — 11 SEPTEMBRIE 1970. Scris scena Hrisanide — Carapetrache după ce Hrisanide a luat cunoștință de adulterul soției sale. Prima lui mișcare a fost să-l ucidă, fără milă, pe adjunctul infidel. Pe drum însă a aflat „bomba”: Carapetrache a fost numit ministru adjunct, a devenit, cu alte cuvinte, șeful lui ierarhic. Și, atunci, Hrisanide nu-l mai omoară: îl felițează. La urma urmii, demnitatea e și ea o problemă de dialectică. Depinde din ce unghi o privești și, mai ales, în ce scop e folosită. Cînd ești demn în „interes personal” e o dovadă de orgoliu, cînd e vorba de „interes general”, e o dovadă de abnegație. Cînd te strădui, singur și neajutat de nimeni, să urci, ești arivist. Cînd te împing alții, din spate, ești „promovat”.

● 4 NOIEMBRIE 1970. Una din tezele filosofice, fundamentale, ale anti-teatrului încearcă să demonstreze că limbajul a ajuns un sistem de comunicare epuizat. Concluzia: oamenii nu se mai înțeleg. Ce mistificare tristă! Dacă există, realmente, o dramă contemporană, a limbajului, de-

tabilă neînțelegere. Măreția lui Caragiale mi se pare a veni mai puțin din arta teatrului său — deși un unicat în dramaturgia universală —, cit din descoperirea unui prototip uman, fără model și fără pereche: MOFTANGHUL. Moftanghul este: incult, dar nu analfabet; polavragiu, farfara, gură spartă, dar nu delator; băutor, dar nu bețiv; iubăret, dar nu pasionat sau senzual, mai degrabă romantios, provocînd sinucideri cu gămălii de chibrituri; șuetar inconstient, dar nu veros, politician pătimaș, dar fără să urmărească, totdeauna, țeluri personale; mitoman, dar — ce paradox —, nu mincinos; zevzec, dar amuzant și „dulce”. Apartine unei lumi imorale, dar cu o neștirbită încredere în destinul ei, un univers de compromisiuni, răfuiești și aranjamente, dar care mai are grija să-și ascundă turpitudinea sub o mască de decență, o țară a lui Hübsh, de manechine fardate, „dulci” în ireponsabilitatea lor vinovată, „blînzi”, „blajini”, „stimabili” și „onorabili” în raport cu lumea ce urma să vină după ei. O lume a crimei, o vreme a cuștitului infipt pe la spate, vremea lui „scoală-te tu, ca să mă așez eu”, vremea torturii. În definitiv, cîți ani sînt de la scrierea „Scrisorii” și pînă la „1907”, din primăvară pînă în toamnă? Douăzeci și șapte de ani. Și a trebuit să vină, zece ani mai tirziu, cataclismul primului război, ca pe ruinele moftanghilor să se ridice pinza „îmbogățitor de război”, cumplit în ignoranță, singeros în pofa lor de parvenire, carnesieri și răzbuunători, o lume fără credință, fără morală, fără estetică, lumea care a generat fascismul. Știa bătrînul I. L. Caragiale ce știa cînd își privea eroii cu o sinceră cordialitate, înțelegere și compasiune. Un mare scriitor își iubește și decepțiile.

● 29 DECEMBRIE 1970. Dacă Hrisanide și Carapetrache s-au împăcat, cu Bocioacă nu se poate ajunge la nici un compromis. Ca un alt Spiridon Biserică, dar evoluat și infiniț mai ingenios, Bocioacă a imprimat pe o bandă magnetică tot ce



## Muzica ușoară, în texte și păreri, citite întocmai și pre limba lor la lume date

Un cunoscut și destoinic textier, pe numele său Harry Negrin, e de părere că trebuie să fabricăm „Milioane de jucării / Pentru toți copiii lumii! / Milioane de bucurii / Pentru rodul drag al muncii! / Milioane de mingiuri / Pentru mugurașii vieții! / Milioane de primăveri / Pentru ochii dimineții!”

Orice om cu un minim de știință gramaticală va pricepe că absența articolului hotărât din versul al doilea e o greșeală de corectură. Întrebarea pe care ne-o punem însă noi, oamenii cu răbdare multă și cu ceva cunoștințe în chestiunile practice ale vieții, este următoarea: în ce măsură copiii lumii pot fi socotiți „rodul drag al muncii”?

Am putea socoti inovația drept licență poetică. Asta înseamnă însă că vorbim de poetică și poezie într-un domeniu în care se emit, de fapt, numai păreri. Oamenii de spirit lasă în urma lor gândiri, textierii lasă păreri. Harry Negrin — tot scriind el de copii și de jucării pentru un cântec de Petre Mihăilescu — tipărește în 25 090 exemplare încă o părere: „Iubiți-le, / Voi muguri noi, / Căci jocul vostru-i împreună; / Iubiți-le, / Căci mine voi / Veți face lumea și mai bună...” Pentru soanele mai puțin familiarizate cu felul de a raționa al autorilor de versuri la o ocazie de muzică ușoară vom veni cu următoarea explicație posibilă: dacă lumea de azi, adică, este, ca să zicem așa, destul de bună, mine, copiii și jucăriile împreună o vor face și mai bună!

O viziune plină de inteligență și fantezie asupra treburilor lumii de azi și a treburilor lumii tinere, în chip particular, vădesc cunoscuții Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu. În prima strofă a cântecului „Nu-mi ajunge o inimă” de Gelu Solomonescu, cei doi sînt de părere că: „Pe străzi, prin parcuri, pretutindeni oamenii / Inundă veseli, cântă și glumesc, / Iar cei îndrăgostiți se prind de mină / Și-n ochi ei cu tandrețe se privesc!”

Cum toată lumea are cunoștință de colaborarea poetică Angel și Romeo, vom mai cita câteva din părerile repede rimate ale domniilor lor, în folosul muzicii ușoare, în general, al Editurii Musicale — ce tipărește, la prețul de 6 lei, broșura „Cântecul preferat”: „Dorul pentru om e soare / Cum e valul pentru mare! / Fără dor și voie bună / Omu-i noapte fără lună!” O cugetare la care te simți presat să zici caragialian: și vițavercea!

În „Fermecate flori!”, Angel Grigoriu și Romeo Iorgulescu se dedau la filosofie astfel: „Și tainicile flori (care, bănuți dumneavoastră, cresc undeva, pe-un țarm nestrăbătut și nemaivăzut, sau nemaivăzut și apoi nestrăbătut) / Din roua gândului, / Adună zori / Pe care-i dăruiesc / Doar celor ce cu sufletul tot ce-i frumos iubesc / Care cred în tinerescul zbor / De privighetori, / În nemărginiri / Și de dor!”... Dacă lucrurile nu vă sînt prea clare și nu reușiți să prindeți ideea versurilor oricît ați fugări-o, vă propunem să ci-

tiți strofa și de-a-ndărâtelea. Nu se pierde nimic, nici rimă, nici ritm, nici idee. Cînd „Apare soarele!”, pe muzica lui George Grigoriu, Angel și Romeo, indiferent de dispoziție sufletească, de greutatea familiale ori de sezon, pun mină de la mină și ies cu părerea: „Norii departe s-au rostogolit, / Tot ceru-i albastru cum noi l-am dorit... / Frumoase, fetele prind în obraji tandăfiri... / Un pui de vrăbie învață să zboare purtat de zefiri”. Am ținut să notăm neapărat istoria acestui pui de vrăbie intrucît e pentru prima oară cînd păsările apar, în estetica cuplului Angel și Romeo, bine individualizate ca specie. Altfel, poetica lor este esențializată în extrem: nori, flori, vise tinerești, soarele, aur, cer, albastru, dor inimă, aripă, gînd.

O contribuție majoră la îmbogățirea fondului de texte de muzică ușoară aduce și Aurel Felea. Versurile lui sînt lesne de recunoscut. Au ele ceva numai al lor! Spre exemplu: „Fluturii sînt trubaduri, / Prin grădini și prin păduri; / Îndrăgostiți de frumusețea florilor, / Ei spun poeme mici de dor... / Florile atunci roșese, / Răspund c-un „te iubesc” / Și-alătura de fluturi, de-ar putea, ele-ar porni / Prin munți și văi și pe cimpii...” (Fluturii sînt trubaduri, muzica de Florentin Delmar). Și, firește, părerea de rigoare: „De cite ori zărim un fluture pe-o floare, / Cu grijă lingă el să ne oprim! / Credeți-mă, prieteni, n-ar fi de mirare, / Un vîers de dragoste să auzim... / Plecînd la drum, apoi, / Cîntați și voi: / Fluturii sînt trubaduri...” etc., etc.

Fapt remarcabil în versurile citate: sentimentul se lungeste, după necesități, cu puncte, puncte, titlul se proptește bărbătește într-un semn de exclamare, ca să priceapă tînărul că e vorba de un „vîers” care urcă-n zbor tineresc pe aripi de dor, zîmbitor, prin munți și prin văi, pe unde se nimerește.

Nu ne este îngăduit să încheiem repede noastră trecere în revistă a citorva succese ale unor cunoscuți textieri de muzică ușoară fără a aduce un omagiu neobositului Mircea Block, omul care, pe muzica lui Temistocle Popa, a știut să împerecheze niște atît de șugubețe cuvinte: „Marea ne cheamă cu farmecul ei / ...marea revărsă culori pe alei...”

Pe care alei revărsă marea culori, iată o chestiune care depășește chiar și întrebarea: oare cum se petrece fenomenul?

În fine, cîteva versuri mai mult decît inaripate datorăm lui Alexandru Mandy, în „Spune ce-ai făcut?”: „Cînd soldații prima oară / Vor da pușca pe-o chitară, / Ca să cînte în cuvinte / „Oda bucuriei” sfînte / Atunci totul va fi bine / Și așa cum se cuvine / Ne vom întreba în fine: / „Ce avem de făcut?”

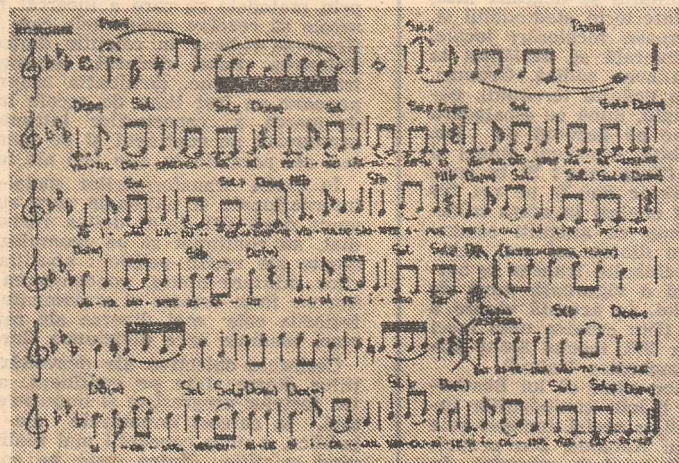
Întrebare întemeiată; pe care ne-o punem și noi, fără melodie: ce avem de făcut?

ION POPESCU ■

## Cîntece din Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

### FĂRĂ PETALE

Muzică și versuri: DORU STĂNCULESCU



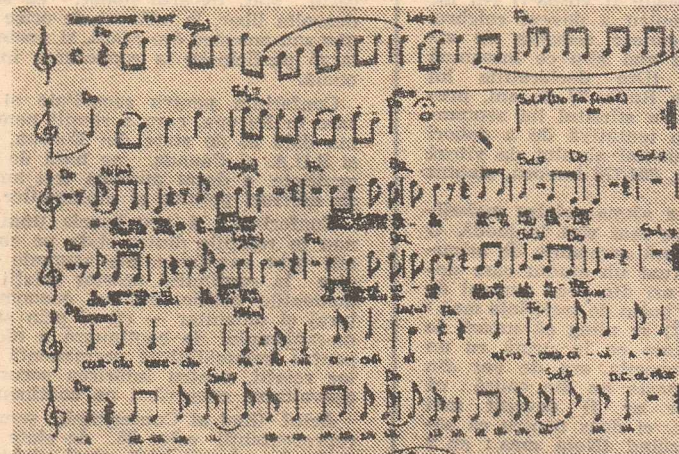
Nisipul fin a oftat  
Zimbește-n el o urmă de păcat  
E semn c-aici în zadar  
Iși cheamă luna lupii la altar.  
Strop de vină îngropat,

Ciorchini de sare fața i-au spălat,  
Cristale reci țes în fum  
Coperta-n aur pe-un sicriu de scrum  
Refren: Cearcăn, cearcăn piaptănă  
Ochii ei mă-ncearcă-nă.

### IOAN VODĂ

Muzică: DORU STĂNCULESCU

Versuri: CONSTANTIN SABĂREANU



Vîntul dinspre miazăzi  
Pe Ioan l-duce-n zi  
Vîntul dinspre miazănoapte  
Pe Ioan l-duce-n noapte  
Vîntul de dinspre apus

Pe Ioan ni l-a adus  
Vîntul dinspre răsărit  
Ni-l dă pe Ioan albit.  
Refren: Bat într-una vînturile  
Și Ioanul veacurile.

## DINTRE SUTE DE CATARGE

### Dialog

• Gheorghe Simon — Agapia. Ne întrebăm dacă poemele pe care ni le-ați trimis nu sînt scrise într-o prea mare liniște. Parcă lipsite de clorofilă, ele sînt exprimarea palidă a unei gândiri care, paradoxal, se situează totuși în spațiul poetic. Descifrăm cu ușurință respectul adînc pentru poezie ca miracol, și mai ales pentru poezia lui Eminescu, dar toate acestea comunicate, curios, cu un anume plictis care, sinceri să fim, plictisește. Ciclul, destul de bogat, pe care ni l-ați trimis, se păstrează la aceeași tonalitate, cu speranța mereu amînată a unei revigorări. Comunicări plate, vetuste, recomandate de chiar titlurile poemelor („Nourii în dulce unduire”, „Teiul copilăriei”, „Corn de tînguire”), ca să nu mai vorbim de inserții ca acestea: „Cînd auzi ornicul lumii cum bate / poetul vremea din urmă îl paște / peste margini, peste fire / peste-a lumii înfinire...” (ca să nu mai vorbim de gramatică), stau uimitor alături de poeme atestînd o dispoziție lirică ce ne reține îmbucurător atenția. Versurile „Aerul blind al Agapiei / tru-

dește un mugure-aprins” pot constitui un poem în sine (nu vă mai diluați în explicații!), iar „Istoria secretă”, „Ochiul blind” (în care „lumina copilărește ciresul înflorit”), „O frîntură de rîu” sau „Memoria fîntînii” sînt poeme eliberate de balastul divagațiilor și „meditațiilor” care sufocau un filon liric autentic și pe care vă sfătuim să-l exploatați. Re-

producem, în așteptarea altor producții, „O frîntură de rîu”.

• Silviu Simion — București. Ciclul de versuri pe care l-ați lăsat la redacție ne îndreptățește să credem în evoluția talentului dumneavoastră puternic conturat de pe acum. Poate că o diversificare a ariei tematice și o mai puțină dependență față de ritmul mereu același care vă

poate diminua în cele din urmă forța comunicării poetice ar conduce către acea poezie care să impună un poet cu voce distinctă în peisajul poeziei noastre tinere. Cu speranța unei apropiate prezentări în revista „Flacăra”, dăm luminii tiparului „Fum calm”.

C. ADOLF ■

### O frîntură de rîu

Obosite drumurile duc spre inima muntelui  
pe spinarea lui rătăcesc tot felul de  
singurătăți

aprins se topește un bulgăre de vis  
nu mai e loc pentru cuvînt  
poate ceva sălbatec să mai tulbure somnul  
somnul alb și tirziu  
prin care tremură visul  
ca o frîntură de rîu.

GHEORGHE SIMON ■

### Fum calm

În cimpuri noaptea curge moale lăsîndu-se încet pe lume  
Cînd urlă haite de dorințe în carnea-acestui mic Poem  
Și trece-n mine toamna asta cu vechi iubiri neimplinite  
Și vin să-mi răcorească rana cuvintele cu care chem

Pe lira genelor am viață dar ne-nțealeasă-i e clipeira  
În noi cad dansurile verii și trupu-ți nu-mi mai e cîntar  
Sîntem mai vîrstnici cu-un cutremur iar eu mai trist cu o iubire  
Ne-alintă fața caldă-a apei cu-al ei balans imaginar.

SILVIU SIMION ■



Securitatea europeană

OCHII ȘI URECHILE LUMII

Frazele săptămânii

„De la orele 13, cu șapte ore înaintea începerii meciului, grupuri de suporteri englezi se masau la intrarea în stadion; zvonuri deseori confirmate le atribuiau fapte foarte urite săvârșite în timpul nopții. Totuși până la apariția lor în tribune, nici un incident nou nu se semnală. Climatul se degradă însă, imediat în interiorul stadionului și, după numeroase încercări locale, o bătaie generală se dezlănțuie la peluzele din zona sudică. Grupuri, proiectate în grilajul terenului, găsesc un refugiu, după ce escaladară gardul, chiar pe gazonul de joc. Poliția, cu bite, intervine atunci și îi respinge (Nota mea: Și în zona de vest? Nimic nou?) pe cei 200 de suporteri englezi în afara tribunelor, în timp ce anumiți conducători, și nu dintre cei mai neînsemnați, ai clubului francez se evidențiază dind o viguroasă mină de ajutor poliției, în această vîinare a englezilor”. (Din cronică unui meci de fotbal, la '977, meciul Saint-Etienne — Manchester United).

„Nu e deloc sigur că lui Beethoven i-ar fi plăcut compozițiile tuturor laureatilor noștri, inclusiv cele ale domnului Xenakis. Dar propriile lui opere au fost refuzate, în numele tradiției, de melomanii epocii sale care le găseau prea revoluționare. Sintem deci fideli spiritului său (Nota mea: pam-pam-pam-pam, a 5-a!) decernînd acest premiu unui compozitor contemporan care se dovedește a fi și un filosof al muzicii noi”. (Din discursul primarului orașului Bonn, la decernarea premiului Beethoven, tot în 1977, compozitorului Xenakis).

„Aș vrea mai ales să nu se creadă că fac o aiureală. Mi-am părăsit locul de muncă de la 1 Mai, mă pregătesc cu seriozitate destul de mare să mor. (Nota mea: dar despre ce poate fi vorba?) Nu fac asta nici pentru a deveni celebru. Vreau să cunosc senzația de victorie. Să nu mai știu ce înseamnă greutatea”. (Din declarațiile lui Jean-Claude Rude, 23 de ani, pregătind, pentru sfîrșitul lui septembrie 1977, o tentativă de a doborî recordul mondial absolut de viteză pe bicicletă, 204,778 km/oră, stabilit în 1962).

„Ulcerul a ajuns printre maladiile care nu mai sînt la modă. O foarte serioasă companie de asigurări a efectuat un studiu care dovedește că azi din zece oameni de afaceri mai puțin de trei (Nota mea: Cîți, adică?) se plîng că suferă de ulcer, în timp ce în urmă cu un deceniu proporția era de opt din zece. Și aceasta nu din cauză că tratamentele ar fi devenit mai eficiente: nu, ci doar pentru că sociologic vorbind (Nota mea: ah!) ulcerul e sfîrșit. Ca migrena, ca hernia de disc, ca guta.” (Din ziarul englez „Daily Mail”).

„Nu va mai apare niciodată o altă Callas.” (Declarația cântăreței Montserrat Caballe, la moartea Mariei Callas, vineri 16 septembrie 1977, orele 13.30, 53 de ani, accident cardiac).

„Ce trebuie introdus într-un film care se petrece pe trei sferturi în adîncul mării, pentru a impresiona mulțimea?” (Întrebare adresată unui ordinator de către scenaristii filmului „Marile adîncuri”).

RADU COSAȘU ■

Spre noi eforturi

S-a spus adesea că trăim pe vechiul continent; vechi, prin faptul că locuitorii săi descopereau treptat alte continente; vechi prin civilizația și cultura acumulată; vechi, se poate afirma fără îndoială, prin metodele cu care a încercat timp de secole să rezolve problemele care în mod firesc se ridicau în relațiile dintre state. Folosirea forței, dictatul, amestecul în treburile interne, dominația asupra altor popoare au fost timp de secole trăsătură de marcă a raporturilor internaționale, promovate pe continent și de marile puteri ale acestuia în alte țări ale lumii.

În ciuda transformărilor social-politice internaționale și naționale care au intervenit după cel de-al doilea război mondial, au continuat să se acumuleze elemente ale vechii politici: apariția blocurilor militare opuse, concentrarea unor imense forțe armate și armamente, manifestările cele mai diverse ale războiului rece, tendințe spre diviziunea Europei.

Cerințele obiective ale dezvoltării relațiilor dintre state pe continent, activitatea forțelor progresiste și impunerea treptată, în cercuri importante ale opiniei publice, a unor concepții mai realiste privind relațiile dintre state pe continent, au făcut posibilă și necesară întreprinderea unor eforturi pentru a așeza pe alte baze viitorul Europei.

România socialistă, angajată într-un imens efort de dezvoltare economică și socială și animată de dorința profundă de pace, înțelegere și colaborare cu alte state și popoare, și-a adus o contribuție activă la această evoluție. În acest sens, președintele României, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a fundamentat o nouă concepție despre securitatea europeană, ca sistem de angajamente clare și măsurabile care să excludă folosirea forței sau amenințarea cu forța din relațiile între state pe continent, care să garanteze fiecărui stat, fiecărui popor, că se poate dezvolta liber, la adăpost de orice agresiune sau amestec din afară, și poate avea o largă participare la cooperarea internațională.

Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, care a reunit pentru prima dată 35 de state din Europa, precum și S.U.A. și Canada, pe bază de deplină egalitate, a durat aproape trei ani; ani de eforturi politice și diplomatice.

Conferința a pus bazele unui proces nou în relațiile dintre state pe continent, atît prin angajamentele asumate cu privire la conținutul acestor relații — în domeniile politic, militar, economic, cultural și umanitar — cît și prin stabilirea mecanismului de continuare a eforturilor pentru îmbunătățirea permanentă a acestor relații, pentru întărirea securității și dezvoltarea cooperării pe continent.

Actul final al Conferinței, semnat de reprezentanții celor 35 de state participante la cel mai înalt nivel, stabilește liniile de conduită în raporturile dintre aceste state, cadrul și direcțiile acțiunii lor comune viitoare. Istoria Europei și a lumii cunoaște însă atîtea documente frumoase care nu și-au găsit corespondent în viața internațională, încît se impunea continuarea eforturilor și colaborării multilaterale pentru a asigura aplicarea integrală și permanentă a Actului final, precum și examinarea de noi aspecte ale securității și cooperării pe continent și adoptarea măsurilor adecvate.

Din acest punct de vedere, apropiata reuniune de la Belgrad — prima reuniune a reprezentanților statelor participante după semnarea Actului final — are o semnificație deosebită. Ea trebuie să dea un

impuls nou și puternic eforturilor pentru aplicarea hotărîrilor Conferinței, pentru îndeplinirea obiectivelor majore stabilite de aceasta.

Concepută ca o Reuniune de substanță a reprezentanților celor 35 state, care trebuie să treacă de la înțelegere, la reflecție și apoi la creație în problemele securității europene, ea este chemată să facă un bilanț al aplicării hotărîrilor Conferinței, al evoluției situației în Europa și să reafirme hotărîrea statelor participante de a acționa mai eficient în aplicarea cît mai completă a prevederilor Actului final.

Trebuie să constatăm că în Europa dăinuie încă fapte și situații care contravin angajamentelor asumate și obiectivelor fixate de Conferință. Continuă să crească, atît cantitativ, cît și calitativ, nivelul forțelor armate și armamentelor pe continent, se mențin elemente de încordare și insecuritate, se adîncește contradicția dintre angajamentele politice și situația militară pe continent. În calea dezvoltării cooperării economice și a schimburilor comerciale există încă piedici, obstacole și discriminări; de asemenea, există încă mari posibilități de extindere a schimburilor culturale și artistice, în timp ce o serie de aspecte, deformat numite umanitare, sînt folosite pentru presiuni și amestec în treburile interne ale altor state.

În al doilea rînd, Reuniunea de la Belgrad trebuie să adopte noi hotărîri și măsuri concrete pentru întărirea securității și dezvoltarea cooperării între state în Europa. Hotărîrile Conferinței sînt importante și trebuie aplicate. Continuarea procesului face însă necesară examinarea de noi aspecte, aprofundarea hotărîrilor Conferinței și adoptarea de noi hotărîri, noi proiectii de la gîndirea și negocierea politică spre realitatea raporturilor dintre state, ținînd seama de marile obiective stabilite: întărirea securității și dezvoltarea cooperării. Se impune astfel adoptarea de noi angajamente și măsuri privind aspectele politice și militare ale securității, întărirea cooperării economice, extinderea schimburilor și colaborării culturale.

În al treilea rînd, Reuniunea de la Belgrad trebuie să asigure modalitățile organizatorice de conlucrare multilaterală a statelor participante, pentru a continua impulsivitatea aplicării Actului final și a întreprinde noi eforturi în direcția întăririi securității pe continent. Ea trebuie, de aceea, să ia hotărîri corespunzătoare privind viitoarele reuniuni ale reprezentanților statelor participante.

Este vorba deci de a asigura un proces continuu de cristalizare și introducere în practica relațiilor dintre state a unui mod de acțiune, a unui nou comportament, compatibil cu noua concepție asupra raporturilor interstatuale în Europa, un proces dinamic îndreptat spre crearea unor condiții din ce în ce mai bune de securitate, cooperare și pace pe continent.

Această reuniune, reuniunile viitoare, continuînd procesul început la Conferința pentru securitate și cooperare în Europa, trebuie să întreprindă efortul pentru proiectarea unui viitor de pace și securitate pe continentul nostru, un efort de inovație și în același timp de curaj pe care-l comandă răspunderea pentru viața popoarelor și soarta civilizației europene.

Dr. ION DIACONU ■

Jules Verne în verificări

De curînd, ziaristul francez Claude Mousset a repetat drumul lui Phileas Phogg, eroul renumitului roman al lui Jules Verne „Ocolul Pămîntului în 80 de zile”, folosindu-se de aceleași mijloace de transport ca Phogg. El a pornit cu un balon în Franța, apoi s-a imbarcat la Marsilia pe un vapor pînă la Bombay, de unde și-a continuat călătoria, ca și Phogg, pe elefant, ricșă și junci. Apoi s-a imbarcat la bordul navei „Queen Elisabeth II” cu care și-a încheiat călătoria în portul englez Southampton. Întreaga călătorie a durat... 80 de zile.

UN NOU HOBBY:

„Jogging” sau furia alergării

Apărut din străfundurile Americii, „joggingul” (cursa cu mici fuleuri) face ravagii de la un capăt la altul al țării, figurînd în prezent, de departe, în fruntea mijloacelor de petrecere a timpului liber. Străduindu-se să debarcă la New York, Miami, la San Francisco și, de fapt, pretutindeni în Statele Unite, nu poate decît să tragă concluzia că americanii sînt cuprinși de o stupefiantă furie a alergării. În cartierele bogate, pline de verdeață, în centrele comerciale și financiare, în parcuri, pe străzi, trecătorul se întînește, la orice oră din zi, cu alergători care se îndreaptă spre un loc necunoscut, sfîdînd stopurile, circulația, împiedicînd trecerea pietonilor.

Potrivit recentelor statistici, zece milioane de americani practică, în prezent, „joggingul” și un jogger mijlociu parcurge zilnic 12 km pe jos. Și nu este, fără îndoială, nici cel mai mic paradox că poporul care a inventat civilizația automobilului, care a creat mașini ce-i permit să se deplaseze fără efort, pentru care roata a înlocuit de mult piciorul, redescoperă folosirea picioarelor și este, astăzi, intoxicaat de maraton.

„Joggingul” se află, într-adevăr, în centrul tuturor conversațiilor, în birouri, la dîneuri, în metrou. Un adevărat bombardament reciproc de performanțe. Unul a parcurs 20 de km, 30 km, sau chiar 50 km la sfîrșitul săptămînii. Un altul, victimă în urmă cu doi ani a unui infarct, se simte foarte bine de cînd aleargă în fiecare zi pe o distanță de 12 km. Pentru toți este vorba — datorită „joggingului” — de a fi în formă. Nu se știe însă pentru ce. Nimeni nu poate să dea răspunsul la această întrebare.

Sport și petrecere a timpului liber în același timp — „joggingul” este, la prima vedere, democratic: personalul Wall-Street-ului, funcționarii, industriașii, arhitecții (dar, curios, nu și medicii), îl practică cu un fanatism egal. De fapt, cursa de fond nu este practică decît de gulerele albe. Muncitorii care trebuie să-și economisească calorile nu i se dedică deloc. Un conducător sindical declara la televiziune: „Să transpiri pentru a-ți cîștiga pîinea, ești obligat să o faci, dar să transpiri pentru plăcere...”

Periodic, America este pradă unor hobby-uri naționale: a fost cazul hoola-hoop, marijuana, meditația transcendentă, psihoanaliza. În general este vorba pentru clasele mijlocii de a-și cheltui energia și de a scăpa de povara plictiselii. „Joggingul” prezintă avantajul de a fi la îndemîna tuturor buzunarelor. Trotuarele, șoselele servesc drept piste „joggerilor” care trec în tromba ca niște meteoriți: ei nu au nevoie de terenuri rezervate, de stadioane.

Efectele salutare ale „joggingului” sînt însă foarte contestabile atunci cînd este practicat la New York, Detroit, Pittsburg, la Los Angeles, unde alergătorii își fortifică poate mușchii abdominali, dar riscă să se asfixieze datorită poluării, atunci cînd nu cad sub roțile camioanelor.

Solitari în cursa lor de fond ca și în automobilele lor, americanii fug astăzi ca niște nebuni. Unde aleargă ei și pentru ce? Ce ascund ei în spațiile acestui exercițiu aparent inocent și puțin costisitor?

(„Le Monde”)

Sărutul trădător

Doctorul japonez Kadzio Suzuki a inaugurat o nouă pagină în criminalistică: amprenta buzei. Analizînd aceste amprente la persoane între 6 și 57 ani, doctorul japonez a constatat că aceste amprente se deosebesc net ca și amprentele digitale. Chiar și printre oameni nu se pot găsi două amprente identice ale buzelor ca formă și desen. Mai mult, afirmă el, aceste amprente nu se schimbă cu vîrsta. Poliția din Tokio a preluat metoda doctorului Suzuki.

Sub același cer

Oraș electronizat...

În orașelul Tama, aflat la 50 km de Tokio, se desfășoară un experiment interesant ale cărui rezultate vor fi date publicității abia în 1979. Arhitectul japonez K. Tange a propus celor 300 de familii din acest oraș să fie conectate la un centru de televiziune orășenească care transmite 7 programe de televiziune din Tokio, iar în plus emite ora exactă, pagini de ziare, informații din oraș, despre sortimentul mărfurilor și prețurile lor. Este o încercare de creare a unui oraș electronizat așa cum vede arhitectul K. Tange orașul viitorului. După părerea sa, în asemenea orașe elevii stau acasă și ascultă lecțiile predate de profesor la televizor, avînd, totodată, și posibilitatea să intre în legătură cu acesta, gospodinele pot cere tot prin acest sistem produsele necesare gospodăriei. Un sistem de calculatoare central urmărește consumul de ener-

gie electrică, gaze și apă și calculează automat plata.

Prin televizor se pot primi și consultații medicale. Polițiștii și pompierii pot urmări infractorii și incendiile fără a părăsi clădirile unde lucrează. Și, în sfîrșit, o adevărată apoteoză a științei: alegătorii pot să voteze fără să se ridice de pe scaun doar printr-o simplă apăsare de buton.

...și viață de „burakumin”

Kayo Asano, în vîrstă de 21 de ani, dorea să se căsătorească cu prietenul ei. Dar mama lui s-a opus. Ea angajează un detectiv particular pentru a cerceta situația familială a lui Kayo și a descoperii că aceasta făcea parte din așa-numiții „burakumin” (locuitori ai ghetourilor), prin urmare paria, care stau în afara societății japoneze. Căsătoria nu a mai avut loc.

În arhipelagul nipon există aproape 3 milioane de locuitori ai ghetourilor, care nu se deosebesc cu nimic ca înfățișare sau civilizație de ceilalți japonezi. Numai în Osaka există 47

de ghetouri „buraku”, întemeiate în 1703. Automobilele nu-și pot croi drum prin aceste ghetouri, din cauza îngustimii străduțelor mărginite de barăci de lemn. Dacă ar izbucni un incendiu, pompierii n-ar putea ajunge pînă aici. În ghetoul Asaka, din Osaka, pe o suprafață de 75 000 mp trăiesc 750 de familii — 2 800 persoane. Două treimi din locuitorii ghetoului nu au absolvit nici măcar școala obligatorie de nouă ani. În familiile mai sărace, chiar și copiii trebuie să muncească, învățătura rămînînd pentru ei un lux pe care nu și-l pot permite. O familie alcătuită din cinci persoane doarme, munceste, locuiește pe 20 mp. La 20 de oameni există un grup sanitar. Medicul cel mai apropiat, care nu vine niciodată în ghetou, se află la peste 3 kilometri distanță și cere întotdeauna bani pesin.

Marile probleme nu angajează paria. O treime din burakuminii angajați sînt plătiți cu ziua pentru muncile brute pe care le fac, fără a avea asigurări de boală sau de bătrînețe. Numai în orașul Osaka 90 la sută din șomeri sînt burakumin.

(„Der Spiegel”)



## Taciai sau cereale pe crestele munților

Experiența brigăzii agricole de producție din Taciai a dovedit că este posibilă mecanizarea agriculturii într-o zonă muntoasă, acolo unde de secole toate lucrările agricole se efectuau numai cu brațele oamenilor. În acest sat de munte situat în mijlocul unei regiuni accidentate cu stînci și prăpăstii, terenurile agricole au fost terasate pentru a putea fi lucrute cu tractoarele, s-au construit drumuri care parcurg versanții și s-a pus în funcțiune un sistem de teleferice. Tratarea cu îngrășăminte și antidiunatori a plantelor agricole, treieratul sint complet mecanizate, iar lucrările de terasare sint mecanizate în proporție de 80 la sută. Din cele 56 ha de terenuri cultivate ale brigăzii de producție, 40 sint irigate cu ajutorul stropitoarelor aspersoare. La lucrările de infrastructură, țărani din Taciai folosesc buldozere și mașini pentru fragmentarea solurilor înghețate. În prezent se fac pregătiri pentru asigurarea mecanizării lucrărilor de însămînțare, de prășire, de recoltare.

Creșterea rapidă a producției cerealiere — aceasta este sarcina prioritară asumată de către muncitorii agricoli din Taciai. Ani consecutivi ei au avut recolte bune, iar în ultimii zece ani această cooperativă a livrat statului tot mai multe tone de cereale, revenindu-le un venit anual de 40 000 yuani. Dezvoltînd producția cerealiară, gospodăria nu a neglijat exploatarea diversă. În prezent, cheltuielile de producție ale brigăzii agricole sint de 20 la sută din venitul global, iar din economiile efectuate au fost achiziționate mașini agricole și piese de schimb.

Brigada din Taciai a înființat un atelier de reparație și de fabricație care s-a pus la punct și s-a perfecționează mașinile agricole. În ultimii zece ani cu ajutorul acestui atelier țărani din Taciai au transformat și fabricat 20 de tipuri de mașini și unelte agricole, printre care se află mașini de decorticat, concasoare de juraje, treierătoare

re de orez și vehicule de transportare a îngrășămintelor.

Țărani din Taciai și-au pus în joc întreaga lor pricepere și experiență pentru a adapta condițiile de relieful cerințelor mecanizării, de a modifica mașinile pentru a le adapta condițiilor acestei regiuni muntoase.

Activitatea de amenajare a suprafețelor agricole a început cu comasarea terenurilor; din cele 4700 pețice de pămînt dispersate pe versanți au rămas doar 1900 terenuri de mari întinderi. Din anul 1970 s-a început anevoioasa operațiune de dinamitare a creștelor pentru a se acoperi prăpăstii și astfel au apărut micile cimpuri artificiale care totalizează în prezent 26 ha de terenuri cultivate. Pentru transfor-

marea mașinilor agricole, țărani din Taciai au apelat la specialiști cu ajutorul cărora au fost puse la punct tractoare cu șenile de 10 și 20 c.p. Ușor manevrabile, aceste tractoare de mici dimensiuni pot ara în adîncime pante avînd înclinația de 26 grade. Intrucît irigația este, practic, imposibilă pe terenurile terasate, țărani din Taciai au pus la punct un sistem de rezervoare amenajate pe crestele munților în care apa este adusă printr-un complex sistem de țevi și pompe. Rezultatul acestor lucrări: peste 70 la sută din cimpurile terasate au fost transformate în terenuri agricole de mare randament fără a fi influențate de secetă și inundații. (Agerpres).



## „Știți cumva ce domiciliu am?!“

Întrebarea aceasta neobișnuită poate fi auzită pe străzile orașului Miami Beach. Explicația este ușor de găsit, totuși: a trași de clima blîndă și de temperatura egală de-a lungul tuturor anotimpurilor în acest colț din Florida, s-au adunat aici peste 50 000 de pensionari, foarte mulți trecuți de 65 de ani, alcătuiind majoritatea într-o așezare urbană cu 90.000 de locuitori. Dar ei nu izbutesc decît în prea mică măsură să arunce o punte peste izolare, să ajungă la un contact uman valabil și de durată, nici cu numeroși parteneri de generație. Sînt tot mai mulți cei întîlniți pe străzi, cu carnetul de securi neatîns în buzunar, rătăcind fără țintă.

Este unul din aspectele cotidiene care arată, practic, la ce urmări duc apăsarea și spectrul singurătății în diferite țări occidentale, unde, alături de teama de violență, solitudinea apare ca boala cronică cea mai dizolvantă pentru cei trecuți de șazececi de ani.

Coloritul nou, mai degrabă sumbru, pe care îl capătă relațiile umane privite din unghiul senectuții, episoadele pe care le prilejuește, ca și mărturiile ce pot fi înregistrate în această privință, te duc toate fără voie la ideea că proverbul întîlniți în voilelor mai multor popoare: „Cine nu are bătrîni, să și-l cumpere“, a suferit în unele părți ale lumii occidentale o deviere de 180 de grade. După o cercetare cit de sumară a statutului bătrînilor, se poate spune că nu este exagerată butada unui sociolog britanic, Andrew Walker. „Formula actuală — spune el — este, mai curînd: cine are bătrîni să-i vîndă, eventual chiar la preț de lichidare...“

Pe ce se bazează această reflecție? Pe zidul tot mai masiv de indiferență înălțat în fața membrilor vîrstei a treia de către celelalte generații, obsedate de propria lor „realizare“, de destinul lor strict individual, după o deviază extrem de răspîndită: „Aici, acum“.

O lucrare a unui antropolog francez, recenzată și comentată în cotidianul „Le Monde“, dezvăluia anul trecut atitudinile și comportamente aproape neverosimile — dacă nu ar fi certificate de specialiști cu autoritate în materie — din partea celor care ar trebui să se ocupe de asigurarea pentru ascendenții lor măcar a unui „echilibru delicat“.

Este vorba, în primul rînd, de apelul — în destule cazuri neimpus de starea reală a celui vizat — la aziluri și clinici pentru bătrîni, chiar cînd familia respectivă nu are de luptat cu nici o dificultate practică sau materială pentru a-i păstra în mijlocul lor.

Acest apel cvasiautomat la servicii impersonale într-un domeniu atît de delicat este completat, implacabil, de rărirea sistematică a vizitelor făcute celui internat.

Iar cînd se produce finalul fatal, la ceremonia funebră — petrecută mai totdeauna în cadrul instituției unde a decedat bătrînul — cei care strălucesc prin absență sînt membrii familiei...

Pentru a preîntîmpina astfel de episoade, directorii căminelor și clinicilor de bătrîni din Franța — amintește antropologul francez care a studiat aceste noi și inumane raporturi de familie — impun pînă și angajamente formale. Dar, firește, omenia și respectul unor îndatoriri elementare nu se pot asigura prin simple semnături.

### ● Problemele vîrstei a treia

Economiștii și psihologii consultați au dat ca diagnostic și sint de părere că este în primul rînd una din formele finale ale automatizării familiei și ale devizei: „Nu cer nimic nici măcar de la părinții mei, dar nimeni să nu ceară ceva de la mine“.

Și mai trist este tabloul izolării în care se zbat vîrstnicii cînd condiția lor biologică sau psihică impune realmente internarea într-un azil sau clinică. A stîrniți senzație și o total îndreptățită revoltă amplul reportaj, însoțit de fotografii de o veracitate atîngînd limitele insuportabilului, realizat de săptămînalul parizian „L'Express“, după un raid prin mai multe așezăminte de acest gen. Opinia publică a cerut imediat și energetic remedierea racilelor descoperite. Aproape fără excepție, acestea nu erau provocate de vreo lipsă de fonduri, ci de lipsa unui grad minim de umanitate.

Un ziarist suedez constata, cu ironie amară, dar care poate fi judecată drept un portret-robot al realității văzute din unghiul senectuții: „Sînt mai numeroși proprietarii de animale care, după vacanțe, vin să-și revendice și să-și rela patrudele favorite, pensionare temporare ale unor așezăminte special create, decît membrii de familie care vin să se intereseze de sănătatea persoanelor de peste 65 de ani internate de ei într-un cămin“.

Dezintegrarea aceasta a familiei, ducînd la izolarea inevitabilă a celui mai vîrstnic membru al ei, este o sabie a lui Damocles atîrnată și deasupra capului a numeroși elvețieni.

Autonomia economică deplină, ca și luciditatea perfect menținută și mobilitatea completă nu schimbă cu nimic datele problemei. Titlul romanului lui Hans Fallada: „Fiecare moare singur“, capătă astfel o copleșitoare materializare.

La senzația de izolare pe care o resimt bătrîni, cu urmările dizolvante lesne de imaginat, contribuie și absența unei activități, a unor preocupări cu caracter constant. Eforturile întreprinse ca să se înlăture acest pericol de către cei peste 7.000 de medici geriatri din S.U.A. (față de 352 în 1950, cînd bătrînețea încă nu devenise o problemă majoră în plus), ca și de diferite asociații care organizează cursuri de ceramică, de echitație, concursuri de brodat sau traforaj, nu dau rezultatele scontate. Iar recursul la prelungirea activității profesionale — cînd și pentru destul tineri angajarea reprezintă, în Occident, un semn de întrebare — nu găsește concursul necesar.

Săptămînalul american „Newsweek“ publica recent un episod destul de concludent. Participînd la o anchetă: „Cum vă adaptați cu vîrsta dv.?“ Max Joseph, din Boston, și-a relatat cazul. Mulți ani fusese șeful producției la o firmă de confecții cu filiale în Noua Anglie. După ce a împlinit 64 de ani, neizbutind să-și umple timpul liber lăsat de pensionare, a simțit nevoia să aibă din nou o ocupație.

— Mă simțeam aruncat de o parte, o cantitate neglijabilă — a mărturisit Max Joseph ziaristului. Am căutat în multe locuri, și pretutindeni am auzit același răspuns: „Ești prea calificat pentru postul pe care putem să-ți-l oferim, și prea bătrîn“.

Pînă la urmă, o serie de bătrîni găsesc ceva de făcut. Dar obiectele create de mîinile lor, colecțiile de discursi și alte paleative, nu ridică o barieră suficient de puternică împotriva ceasurilor grele de tăcere, cînd a încetat pînă și glasul ultimilor crainici de radio și televiziune, ocazionali prieteni de la distanță, la dispoziția oricui. Stăruie sfredelitor doar glasul lăuntric care repetă: „Cine mă va scăpa de coșmarurile vîrstei mele, de singurătate, de violență și de boala prea scumpă pentru mijloacele noastre?“

EUGEN B. MARIAN ■

MONDO UMANO ?

## „Închis din cauză de... hold-up“

Dar tot la fel de bine am putea pune drept titlu ceea ce scria revista „Giorni“ („Eu plătesc, tu ucizi“) sau „L'Espresso“ („Industria morții în Italia“) ori „Le Point“ („E pericoloso“). Sau, la fel de bine s-ar putea scrie: „Închis din cauza atentatelor“ sau a crimelor înfăptuite de ucigași plătiți.

Să rememorăm. Zilele trecute, în plină stradă, se trag mai multe focuri de armă asupra lui Leone Nino Ferrero, cronicarul cinematografic al ziarului „L'Unita“, organ al P.C.I. Cu 24 de ore mai înainte, asupra sediului cotidianului „La Stampa“ are loc un atac cu bombe. Ambele acțiuni criminale sint revendicate de o mișcare clandestină ce-și zice, nici mai mult nici mai puțin, decît „Acțiunea revoluționară“ (! ?).

Cu nici o lună în urmă colonelul de carabinieri în rezervă Giuseppe Russo și încă o persoană fuseseră uciși lângă Palermo. De reținut că Russo fusese comandant al Centrului de cercetări și investigații din Palermo și condusese o serie de anchete referitoare la activitățile Mafiei în Sicilia, îndeosebi cele privind moartea procurorului Pietro Scaglione și dispariția ziaristului Mauro de Russo. Tot Russo participase la alcătuirea unui important document în legătură cu activitatea Mafiei.

Au fost descoperiți cei ce au atentat la viața lui Ferrero, cei care au atacat sediul cotidianului ziar „La Stampa“ ori cei care i-au ucis pe Russo, Mauro și Scaglione? Nu, pînă la ora cînd scriem aceste rînduri. Ar fi și greu pentru că după cum arată presa italiană, la ora actuală, în această țară, prin bursa neagră, s-a ajuns la incredibila realizare de a oferi „pistoale pentru toți“. Scrie „L'Espresso“: „Numai în 1976 au fost rechiziționate peste 11 000 de pistoale, puști și mitraliere și aproape 3 000 de bombe artisanale de diferite tipuri, plus cîteva zeci de puști mitralieră“. Cine sint cei ce recurg tot mai des la aceste arme? Spicuiem din aceeași revistă: „Nu mai sint delincvenți comuni, care comit furturi din bănci. Sint, în număr tot mai mare, grupuri teroriste care fac din lupta armată crezul lor“. Cit de des o fac? Potrivit celor publicate de „Giorni“, în circa zece ani au fost asasinate 15 986 persoane (peste patru oameni pe zi!!!) iar circa 65 la sută din crime sint opera Mafiei și a bandelor de teroriști. Adesea, dincolo de aceste cifre cu totul înspăimîntătoare, se află cel cărulia în S.U.A. i se spune killer, în Italia, il sicario, în Franța, tueur à gages — ucigașul plătit. În spatele profesioniștilor crimei se află însă cei care plătesc.

Dacă tot am apelat la statistici, să arătăm că dincolo de cifre se află o anume lume, în felul ei lume, ilustrată de faptul că în 1950 (în Italia) au fost consemnate 700 000 de delict de drept comun. Cîte s-au înregistrat în 1976? Exact două milioane! 4 300 bănci, giuvaierii și oficii poștale au fost atacate iar acum, cînd își refac sistemul de protecție, au scris la intrare „Închis din cauză de... hold-up“. Pe cit de seci, statisticile sint îngrijorătoare. Tot mai numeroase, faptele sint de-a dreptul tulburătoare. Lumea respectivă pare de celoid și totuși cele mai dure westernuri par copii palide pe lângă aceste realități.

PETRE NICOLAE ■



## Fără boboci!

N-avem o toamnă prea fastuoasă, cel puțin până acum. Frigul acesta neobișnuit are darul să ne trezească din reveriile verii, punându-ne față în față, din ce în ce mai aproape, cu o anumită zi H — pe numele ei, mai exact, 26 octombrie. Sintem pregătiți pentru marea confruntare de la Madrid? Mai este timp pentru remediile de rigoare? Avanspremiera româno-spaniolă, desfășurată la nivelul cluburilor de primă mână, este fără îndoială un avertisment cit se poate de serios, de care cuplul Covaci-Cernăianu va trebui să țină seama. Sigur, așa cum s-a mai spus, Iordănescu împreună cu Dudu Georgescu reprezintă mult mai mult decât Iordănescu cu Năstase și Dudu cu Custov. Și totuși! Spaniolii au câștigat în Elveția, jucând în deplasare pentru un meci pe care-l vor disputa acasă. Tricolorii noștri au învins Grecia mai mult decât confortabil, dar au învins-o pe teren propriu, în vreme ce meciul de mare importanță pentru soarta calificării îl vor juca în deplasare! Acestea fiind precizate, care rezultat — la nivelul primelor reprezentative — să fie mai concludent: 3-1 pentru noi, sau 2-1 pentru ei? Reconfortantă se prezintă evoluția selecției B a țării, care a câștigat în Kuweit pe o căldură de saună, în fața unui adversar care alerga, se spunea, ca pe sirmă. Dobrin, Răducanu și mai ales Lucescu au cules numai cuvinte bune și foarte bune în evoluțiile lor de până acum în această toamnă, dar echipa pentru Madrid, aflăm, este ca și făcută. Un singur mare semn de întrebare: postul de extremă dreaptă.

Am fost zilele trecute în parcul Progresul. Oarecum întimplător, trebuie să mărturisim. Pe terenurile de tenis se vedea o oarecare animație, puțin mai mare decât în zilele obișnuite, de antrenament. Ne-au trebuit vreo zece minute pentru ca să ne dumirim. De fapt, la fața locului, într-un deplin anonim de altfel, se desfășurau primele faze ale Campionatului național de tenis. Participă, aflăm din ziare, o sută de jucători și jucătoare — cam de trei ori mai mulți la număr decât cel al spectatorilor. Azi, în tenisul intern nu mai avem decât patru capete de afiș. Trei fete (Ruzici, campioana, Mihai și Simionescu) și un singur băiat, Hărădău, campionul „en titre”. Mai interesantă și mai atractivă, din acest punct de vedere, a fost „Cupa Școlii tineretului”!

Mare insucces la box. În această toamnă, pentru prima oară după mulți ani, boxerii noștri s-au întors de la Campionatele balcanice (desfășurate la Bursa, în Turcia) fără... boboci (citez: fără nici un titlu de campion!). Avem numai șapte medallii de argint, nici măcar un singur loc întâi, însă. Se spune că tot arbitrajul a fost de vină, că boxerii noștri ar fi meritat cel puțin vreo 3-4 medallii din cel mai prețios metal, dar explicațiile acestea nu ne pot împiedica să vedem că în sportul cu mânuși lucrurile nu stau de la o vreme cum ar trebui, că federația de specialitate, desi nu urcă în ring, o dă din colț în colț...

Pe cit de dureroase sînt insuccesele de mai sus, pe atît de reconfortante au fost ca întotdeauna, evoluțiile gimnastelor române în turneul din Mexic și America Latină. Adevărate solii de pace și prietenie, de armonie și înțelegere sufletească prin sport, minunata noastră Nadia și colegile sale au produs o impresie deosebită în Mexic, Venezuela și unde or mai fi poposind de acum înainte. Săli arhipline, cu 15 000, 20 000, 10 000 de spectatori fascinați de grația, talentul și măiestria românelor, de perfecțiunea Nadiei Comăneci, au trăit clipe de neuitat, de incitare. Fiecare demonstrație a gimnastelor române s-a transformat pe loc într-o manifestare de prietenie a popoarelor gazdă cu poporul român, simbolizînd parcă aspirațiile tuturor spre o lume mai bună, lipsită de conflicte, în pace și înțelegere. Sportul, acest mare favorit al secolului, ne-o demonstrează cu prisosință evoluția Nadiei și a colegelor sale, are nenumărate mijloace pentru a contribui la mai buna înțelegere dintre toți oamenii globului. Dar cit de important ni se pare, citeodată, ca Avintul Lehliu să învingă Victoria Tândărei!

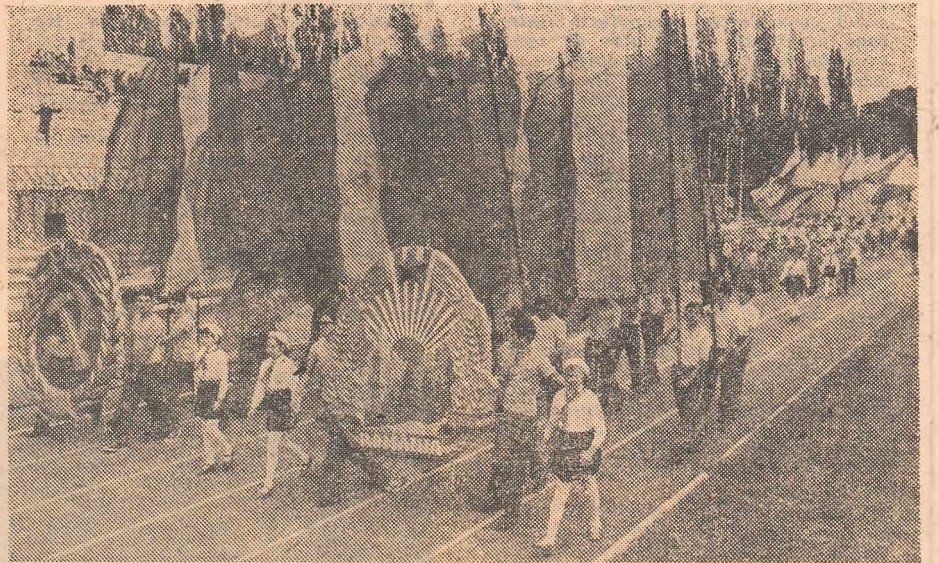
DUMITRU GRAUR ■

## Sub semnul Daciadei

Pe „Tineretului”, o zi friguroasă de toamnă, încălzită de bucuria și voioșia elevilor

Duminică, 25 septembrie, în jurul orei opt dimineața, sub castanii stadionului Tineretului din Capitală, scuturați de un început de toamnă rea, se adăposteau aproape o mie de elevi de la școlile sectorului 1, veniți să participe la deschiderea anului sportiv se amână pentru ora nouă. În continuare, stafia de amplificare încerca să mai dezmoștească atmosfera de cintece de pahar, romanțe și muzică de cafe-concert, de o mai largă audiență bucurîndu-se melodiiile „Valurile Dunării” și „Costică”. Costică, fă lampa mai mică! La ora 9.15 începe defilarea participanților într-un cadru sărbătoros, defilare aplaudată de colegii celor de pe gazon și de numeroși părinți încărcăți de haine. Din acest moment lucrurile au intrat în firescul lor. Au fost anunțate programările și terenurile. Tot ceea ce am văzut de aici încolo a fost o reușită a organizatorilor, a gazdelor și în primul rînd a elevilor. Frigul a fost uitat, triumfînd bucuria mișcării, a competiției, dirzenia și ambiția.

Iată-ne, pentru început, spectatori la meciul de baschet dintre celele Liceului C. A. Rosseti, antrenate de profesorul Toma Puspurică, și cele de la Liceul nr. 6, cu predare în limba germană, antrenate de profesorul Fleșariu. Meciul, arbitrat de o fostă internațională de baschet, profesoara Doina Sterescu, a prilejuit, cum se spune, o dispută aprigă, desfășurată însă în limitele sportivității. Învingătoare: echipa Liceului nr. 6, cu scorul



de 34-16. Pe un teren alăturat, băieții aceluiași liceu, nr. 6, învingeau echipa Grupului școlar IRMA tot cu un scor sever, 34-24, deși ultima folosea cu mult terenurile de volei, unde atenția era polarizată de întilnirea de fete Liceul de informatică — Liceul economic și unde serviciile puternice ale primelor stîrneau entuziasmul galeriei adverse, și reușim să prindem învingătorii de la atletism, adică pe Mihaela Budai și Mihai Gațencu de la Școala generală nr. 172. Menționăm că Mihaela Budai a câștigat cam tot ce se poate câștiga la probele de viteză, dar în ultima probă, crosul, anunțîndu-se ca o veritabilă speranță a atletismului. Dealtfel, după alergări, marcată de efort, ne-a spus numai următoarele cuvinte: „Sînt bucurioasă, dar mai am de muncă”. Tot la cros, la băieți, s-a remarcat și echipa Liceului industrial Metaloglobus, care a câștigat primele trei locuri. Pe poligonul de tir, afluență mare de „pustime”, după cum ne informează un elev din ultimul an al Liceului industrial IRMA. Într-adevăr, după prima mînsă cel mai bine situat părea a fi, chiar spre surprinderea sa, Răzvan Georgescu, de la Școala generală 172, un băiat în vîrstă de zece ani avînd o înălțime de cam un metru și ceva, care reușise cinci lovituri în țintă

din trei posibile! Cu alte cuvinte, împuscase cinci iepuri cu numai trei cartuse... Misterul a fost repede dezlegat: Ion Cristian, vecin de stand cu Răzvan, a nimerit în aceeași țintă, motiv pentru care cei doi au mai tras cîte o dată. Un aprig meci de minifotbal, categoria „un metru”, mai prindem doar zece minute, destul însă ca să aflăm învingătorul. Cu un dribling prelungit în care și-a pierdut adversarii pe drum, ba, mai mult, i-a și numărat Ghinea, aduce victoria Școlii generale nr. 9 în întilnirea cu Școala generală nr. 7: 2-1.

Bilanțul: o zi de toamnă morocănoasă, friguroasă chiar, încălzită de tinerețea și bucuria participanților, de voioșia și ambiția elevilor din sectorul 1, răsplățiți cu 70 de diplome și 42 de cupe mari și mici. Solicităm concluziile organizatorilor, adică ale tovarășului Nicolae Vasile: „Regretăm întîrzierea programului, dealtfel frigul ne-a cam păcălit. Părerea mea este însă că această manifestare desfășurată sub semnul Daciadei a fost reușită, deși era loc pentru mai bine. Poate că, dacă m-ar fi ajutat și unii profesori, în loc să stea la suetă sub castanii, puteam face această zi mai frumoasă”. Părere la care ne alăturăm cu toată sinceritatea.

B. RĂZVAN ■

## DIVIZIA A

## O repetiție nereușită

PETROȘANI: Jiul — Dinamo 4-1 (2-1). Evoluînd excelent, gazdele au obținut o victorie neașteptată, mai ales prin proporțiile scorului, surprinzîndu-i chiar și pe cei mai optimiști suporteri din Valea Jiului. Înaintea partidei, doar președintele clubului petroșenian, Ioan Carpinet, manifestă o încredere deplină în victoria Jiului pronosticînd scorul de 3-1, dar, după cum se vede, chiar și el a fost depășit de realitatea din teren. După felul în care s-au angajat la efort, pe un teren greu din cauza ploii, era limpede că o singură echipă tinste cele două puncte. Fără doar și poate că dinamoviștii au fost, la rîndul lor, surprinși de vigoarea partenerilor. Au răspuns printr-un joc de ansamblu bun, poate că nici nu au forțat prea tare, dat fiind că îi așteaptă o confruntare mai dificilă și mai importantă la Madrid, cu Atletico, înaintea căreia au vrut să facă o repetiție generală, numai



Traian Ionescu (Jiul), față în față cu echipa Dinamo

că adversarul și-a văzut de treabă din primul până în ultimul minut, nefiind de acord cu condiția unui sparring-partener. Arbitrul Otto Anderco din Satu Mare, prezent la meci ca simplu spectator, n-a vrut să facă nici o apreciere despre arbitraj, dar despre jucătorii Jiului nu s-a putut abține și spunea că a fost încântat de prestația lor pentru că au fost primii la minge și că au făcut un bun pressing. Autorii golurilor, dovedind multă ambiție în joc, Dumitrache (de două ori), Bucurescu și Muțescu, au smuls arbitrului Anderco calificativul de „foarte buni”. Dacă despre Ioan Igna — excelent, zicem noi, și la acest meci — n-a spus nimic, la un moment dat, după cîteva semnalații eronate ale lui V. Ciocilteu (Craiova), a exclamat: „Incredibil! E imposibil să vadă ofsaidul de aici, de unde se află, ce-o fi cu el?” S-au remarcat, în contextul acestei aprige dispute, autorii consemnați ai golurilor, la care se adaugă Sălăjan, Ciupitu, Stoichită și Căvei, de la Jiul, iar de la Dinamo tînarul Tălner, autorul golului, Sătmăreanu II și Ștefan. Să-i apreciem, totuși, pe dinamoviști pentru felul demn în care au primit înfrîngerea. (Ion Predoșanu).

## Mai mult despre arbitraj...

HUNEDOARA: F. C. Corvinul — „Poli” Timișoara 2-0 (1-0). La pomul lăudat nu ne-am dus cu sacul, ci întimplător cu Gh. Limona, fostul mare cavalier al arenelor fotbalistice, din al cărui „diplomat” am putut citi un prim și interesant capitol al unei viitoare cărți despre „Arta fluieratului”. Urmărim în „cuplu” prestația brigăzii O. Streng (Oradea), I. Rus (Tg. Mureș) și N. Dinescu (Rm. Vilcea). Stenografiînd vorbele lui Gh. Limona, am pornit de la ideea finală din aprecierea arbitrajului: „Totuși, sub posibilitățile lor”. Retinem doar cîteva sintagme: „Cum îl cheamă pe 3 de la gazde? (e vorba de Miculescu) E foarte dur.”: „Bravo, Mircea!”: „Fază simonă, iată, cu gol!”: „Ofsaid. Corect!”: „Măi Rus de ce nu stai în linie cu fundasii?! N-a fost ofsaid”: „Uite, și pe Lucescu l-a enervat arbitrajul”: „Gazdele forțează”: „Ce-o fi, domnule, cu „Poli”, că n-o recunosc?”: „Fii atent, Lucescu e plin de noroi, luptă întruuna, iar Agud e curat ca lacrima”: „Fantastică bara lui Dembrowschi”: „Ce e cu spectatorii aceia? S-au încăierat”: „Gata, l-au înlocuit pe Agud”: „Penalty clar! Doar l-au faultat pe Lucescu la 6 metri”: „Ce strigă publicul...”: „Nu, nu e frumos”: „Ei, ei, de data asta a faultat

Lucescu, nu invers”: „Oho! Economu a simulat faultul, măi băiete! Dintr-o geoseală, gol... Uite asta e Lucescu, parcă loveste mingea cu mina...”: „La uite, Miculescu îl calcă pe Bathori! Zi proastă pentru arbitri”. Îl opresc în final pe Gh. Limona: „Totuși, arbitrii n-au influențat scorul”. „Ba da, zice, scorul — nu, ci învingătorul”. Apoi continuă: „De fapt, Lucescu i-a învins pe toți. Fotbalul, vezi, și în asta își are farmecul, altfel...” (Teodor Bulza).

## Dialog de pe poziții egale

TIRGOVIȘTE: C. S. — Steaua 1-1 (0-0). Un timp mohorit și rece, colorat însă din belșug de steagurile și strigătele coloanelor de suporteri ai echipei K. K. K., care se îndreptau spre stadion cu două ore înainte de începerea meciului de juniori... În ceea ce privește meciul propriu-zis, localnicii, după trei victorii pe teren propriu în fața unor echipe de la mijlocul sau de la coada clasamentului, aveau toate motivele și toate scuzele să fie îngrijorați, întrucît întilneau una dintre cele mai bune echipe ale fotbalului nostru, înesată cu o mulțime de internaționali. În consecință, evoluția tirgovistenilor a fost marcată de acest adevărat examen „al focului”, mai ales în prima repriză, cînd n-au îndrăznit decît să se apere sau să lupte cu ardoare la mijlocul terenului. Inexplicabilă însă evoluția deloc inspirată a steliștilor care, desi au dominat prima repriză cu autoritate, au năvălit pur și simplu spre poarta lui Coman, fără să creeze nici o fază autentică de gol! La reluare, enervat de incertitudinea de pe tabela de marcaș și de jocul blind al colegilor săi, Zamfir preia o minge de pe partea stîngă a terenului, execută un slalom specific pînă în colțul drept al careului advers, sutează prin surprindere, un fundas tirgovștean încearcă să respingă, dar mingea ajunge la Ion Ion care o prelungește cu abilitate spre Răducanu, complet demarcat, și acesta, de la numai 8 metri, trimite în dreapta lui Coman, deschizînd scorul. Peste numai 10 minute, gazdele reușesc un atac în urma căruia fundasul Pitaru



# raCul

## Tusea și junghiul

Sînt oameni care nu pot sau nu vor, dracu să-i știe, să-și ducă stupiditatea de unii singuri, neapărat trebuie să-și găsească și colaboratori de nădejde. Din această sacră neputință de a-ți duce idioțenia pe propriile picioare s-a născut faimoasa alianță cunoscută sub pseudonimul de „tusea și junghiul”.

La început, în timpuri foarte vechi, se pare că tusea, văduvă fericită sau orfană guralivă, își ducea existența de sine stătătoare înfășurată în halatul ei de petice, acatiste, jalbe, pretenții nejustificate, tusea de dimineață pînă seara și n-avea nevoie de ajutorul nimănui. Sînt mulți oameni cărora vîlcăreala le prieste, nu mai au nevoie nici de vitamine, nici de proteine.

De unde s-a născut nevoia unui aliat credincios? Ca să tușești n-ai nevoie de batistă, ai nevoie de un spectator, egal în guturai și deznădejde. Fără indoială între tuse și junghi a fost un „coupe de fou-dre”, s-au văzut, s-au iubit, s-au luat de braț și au rămas împreună întreaga viață. Un indicatoriu ca junghiul să fie de sex masculin. De obicei aceste cupluri ale guturaiului și ale deznădejdii sînt alcătuite din două femei care se informează periodic despre toate necazurile care le bîntuie sau le scarpină existența. Bineînțeles, cu modestele lor mijloace încearcă să-și facă vîlcăreala cît mai plăcută, lingă o dezamăgire sentimentală, o gustărică, lingă un cataclism interior, o cafeluță cu zahărul separat.

Tusea și junghiul sînt fericite în nefericirea lor. Săracele, grășunele, rumele... Guturaiul e singura lor avere..., de aceea și-o apără cu ghearele și cu dinții...

De ce suferă, de ce se vaită tot timpul tusea și junghiul? Din lene, din sfînta lene... E mai plăcut să te iei cu mîinile de cap decît să te scoli la șase dimineața și să te apuci de treabă. Trăiască cafeluța cu zahărul separat și suferința pînă peste poate!...

TEODOR MAZILU ■

## DANIEL IONESCU



„Cogito ergo sum”

DESCARTES



„Nu vă strîngeți pînă la inghesuire”

S. J. LEC



„Se observă o tendință de schimbare a mîinii de lucru și a locurilor de muncă în țările pieței comune”

(Din presa vremii)

## ION BARBU



„Urtați, vă simțiți mai tineri cu un milion de ani”

S. J. LEC



„Uneori e mai bine să lași bestia să se uite într-o oglindă care mărește sau micșorează decît într-una normală”

S. J. LEC

## Manifeste pentru sănătatea pămîntului

Ei spun că fac un fel de caricatură numită non-caricatură. Alții spun că e grafică. Contează mai puțin lucrul acesta.

Ceea ce frapează la viziunea lucrărilor celor doi tineri este faptul că nu se ride. Nu se ride de chelneri care iau bacșiș, nu se ride de funcționari îngropați în dosare nere-zolvate. Acești tineri, maturi prin arta lor, ne introduc într-o expoziție din care trebuie să iesim îngrijorați. Îngrijorați de soarta umanității — superbă idee pentru doi băieți care ar mai putea încă juca, știu eu, centru înaintaș într-o echipă de cartier din Petrila sau București.

Îngrijorați de bolile acestui secol, boli care venind din racilele unei societăți pe care noi am depășit-o sînt totuși ale pămîntului. Și noi fiind încă nevoiți a fi încă pămînteni, trebuie, este necesar, să le vindecăm. Iată, încercînd și prin artă.

Un caricaturist, să zicem medlocru, și i-ar putea imagina pe cei doi expozați, printr-o șarjă „colegială”, agățați de mînerul unui semnal de alarmă cuplat la toate sirenele lumii, din care să iasă în trombă cuvintele ajutor-help-aiuto-ait etc.

Or, ce poate fi mai frumos decît să deștepi în oameni o conștiință universală, să-i înveți să gîndească în calitatea lor de locuitori ai planetei numite Pămînt?

GEORGE STANCA ■

trage năprasnic în bară, iar Tătaru, foarte aproape de fază, reia în plasa porții lui Moraru. Egalitate echitabilă, dar Steaua, după părerea noastră, a dialogat de la nivelul adversarei și nu de la prestigiul pe care ar trebui să-l aperse permanent. Fără indoială însă, privind din unghiul opus, trebuie să remarcăm că jucătorii țirgovșteni s-au străduit, și pe alocuri chiar au reușit, să se ridice la nivelul Stelei... Arbitrajul lui Sever Drăguțli: destul de stelist! (Victor Niță).

## Supărare ieșeană,

### dar golul a fost valabil!

**SATU MARE: Olimpia — Politehnica Iași 1-0 (0-0).** „Meci greu, dar vom câștiga!” declara, înaintea partidei, profesorul T. Cupaș, președintele clubului gazdă. Și, într-adevăr, așa a fost: un meci încordat, disputat de la egal la egal între două echipe apropiate valoric și în care echilibrul a fost rupt abia spre final. În favoarea echipei mai insistente și cu mai multe acțiuni pe spațiul porții. Sătămărenii au atacat mult, căutînd cît mai repede victoria, ceea ce i-a privat însă de luciditatea necesară finalizării. De cealaltă parte, studenții au opus o dirză rezistență, printr-un joc metodic, cu o linie mediană solidă și un portar. Naste, în zi mare — reușind și contraatacuri periculoase, din care Dănilă, cu mai mult noroc, ar fi putut deschide scorul. Dealtfel, antrenorului Gh. Staicu îi era teamă tocmai de jocul pe care de obicei ieșenii îl practică în deplasare. Ieșeanul L. Antohi, antrenor secund, declarase dealtfel înainte de meci: „Am venit să câștigăm; ne trebuie această victorie pentru a reda băieților încrederea în posibilitățile ce le au”. Jocul în sine ne-a lăsat însă un gust amar, atît datorită lipsei de spectaculozitate și de faze interesante, cît, mai ales, finalului nedorit. În minutul 79, Mathe — introdus în repriza a doua — a preluat o minge pe piept, la marginea careului mic, și a șutat în plasă, marcînd unicul gol al partidei. Ieșenii au acuzat mai întîi ofsaid, iar apoi henț la atacantul sătămărean (ba chiar... fault la portar!). Naste l-a insultat grav pe arbitrul bucureștean C. Petrea, care a condus bine o partidă ce nu-i pusese probleme pînă în acel moment, și acesta i-a arătat cartonașul roșu. În drum spre vestiare, Naste a continuat cu injurii, adresate pînă și publicului (!), cu nimic vinovat de cele întîmplate în teren, public care, pînă în acel moment, îl aplaudase pentru fiecare

reușită a intervențiilor sale... Regretăm, deși îi înțelegem necazul înfrîngerii, că antrenorul I. Oană nu a dat dovadă și de această dată de fair-play-ul ce stim că îl caracterizează, contestînd valabilitatea golului și acuzîndu-i pe arbitri că l-au frustrat. (Dumitru Constantinescu)

## DIVIZIA B

● **CAREI: Victoria — U.M. Timișoara 1-0 (0-0)**... și prima înfrîngere a timișorenilor după patru victorii consecutive în acest campionat. La prima vedere s-ar părea că este o surpriză, dar, după felul cum au evoluat oaspeții în această partidă, totul este normal. Fără o idee de joc, blazați și total dezinteresați de joc (a excelat în această privință Giuchici, cel mai slab de pe teren), timișorenii au fost o pradă ușoară a tinerilor fotbaliști din Carei. Golul înscris de Goia, în min. 52, a fost suficient pentru ca gazdele să-și apropie victoria, pe care au meritat-o datorită insistenței și mai ales risipei de energie pe care au făcut-o. Surprîși de absența antrenorului C. Manolache de la cîrmă echipei timișorene (care a părăsit joi, înaintea meciului, echipa), l-am întrebat pe ing. Mircea Pop, la acest meci conducătorul echipei, ce s-a întîmplat. Acesta ne-a declarat că antrenorul Manolache a părăsit Timișoara fără să anunțe pe nimeni, lăsînd echipa în bătaia vîntului în schimbul avantajelor materiale imediate oferite de divizionara A F.C.M. Reșița... A arbitrat bine, un meci curat, V. Gheorghe, din Craiova. (Constantin Dumitrescu)

● **SIGHETUL MARMĂTIEI: C.I.L. — Gloria Bistrița 0-3 (0-1).** Mult subțiată față de campionatul trecut prin plecarea a patru jucători de bază (Deak, Culda, Bujor și Iuga), echipa locală și-a decepționat total suporterii prin prestația oferită și prin scorul de forlăit cu care a pierdut, să reținem, pentru prima dată de la promovarea în divizia B, pe terenul propriu. După primul gol realizat de Ciocan, la o triplă greșeală a apărării formației din Sighet, oaspeții au preluat conducerea jocului, dominînd sub toate aspectele, punctul forte al echipei Gloria fiind linia sa mediană (Damian, Moga, Butuza). În repriza a doua dominarea bistrițenilor devine și mai evidentă, ei realizînd încă două goluri prin Berceanu, în urma unor pase de 40 de metri, în timp ce gazdele obțin doar... patru cartonașe galbene, fiind la un pas de alte cîteva roșii, acordate de sibianul I. Banciu, care a condus bine un meci dificil. Fina-

lul meciului a aparținut gazdelor, care, preocupate abia acum de... fotbal, reușesc două faze de fotbal autentic, rezolvate însă în ultima instanță de excelentul Gavrilas. Gloria Bistrița, pregătită acum de Al. Constantinescu, obține astfel a doua victorie în deplasare, confirmînd forma excelentă manifestată în acest început de campionat. Dealtfel chiar a doua zi, duminică dimineață, Gloria avea să învingă în meci amical echipa orașului Damasc (0-1, în primul joc cu Petrolul), cu categoricul scor de 9-0... (Ion Cornea)

● **PIATRA NEAMȚ: Ceahlăul — Gloria Buzău 1-3 (0-0).** Contra 10 lei, 8 pentru bilet și 2 pentru obligatoriul și neinteresantul program, pietrenii au asistat la o partidă disputată, câștigată pe merit și distanțată de oaspeți, în fața unei garnituri, după expresia portarului ei, ex-băcăuanul Fugaciu, „care nu mai e ce-a fost”. Cuvintele acestea le-am auzit înaintea de meci, la cabina arbitrilor Manușaride, în replică la refuzul conducătorului jocului de a accepta mîncea propusă de Ceahlăul, deformată și tare. „Alta n-avem, a zis Fugaciu, sintem o echipă amărită, care nu mai e ce-a fost”. În prima repriză, Ceahlăul n-a jucat după vorbele portarului său, ba chiar a dominat, în două rînduri, minutele 18 și 39, bara salvîndu-i pe buzoieni. Apoi, după ce, în minutul 46, nemțeanul Rusu a sălitat balonul peste poarta părăsită de Cristian, Ceahlăul s-a stins definitiv, Gloria instalîndu-se la cîrmă jocului, depășindu-și adversarul la toate capitolele și înscirînd 3 goluri, unul mai frumos decît celălalt, spre a rata încă atîtea. Excelent au jucat în această parte a jocului buzoienii Nicolae, Stan, Negoescu și, mai ales, extremul Radu Gheorghe, autor a 2 goluri, superbe, la prestația cărora a izbutit uneori să se ridice pietreanul Niță, dealtfel cel care a înscris, din penalty, golul de onoare al gazdelor. În rest, Ceahlăul, înfruntată de o echipă mai tehnică, mai omogenă și mai bine condusă de pe margine, n-a încercat și n-a reușit mai nimic, spre disperarea antrenorului Zaharia care, în minutul 61, cu ocazia înlocuirii lui Rusu cu Ungureanu, i-a făcut primul morală în azul tribunei. „Bă, Rusule, i-a zis „pedagogul”, numai mișto știți să faceți, sinteți bunți doar de fete, de coniac și de vrăjeală”. În sfîrșit, arbitrajul bucureșteanului Chiriac Manușaride, ajutat la linie de clujenii T. Gaboș și T. Crișan, s-a dovedit ireproșabil, în ciuda dificultăților unei partide adesea zbuciumate. Dealtfel, după cele 90 de minute oaspeți și gazde l-au felicitat deopotrivă pe arbitru, unul dintre conducătorii Ceahlăului, Popa, mulțumindu-i „cu toată sinceritatea și durerea”. (Ovidiu Ioanițoia)

## Mască

Lei mai sînt și azi ca leul!  
Pledind aspre și bogate  
Lecții 'le legalitate  
Și-au schimbat doar procedeul  
Fiindcă-n urma lor răzbate  
Tot miros de strîmbătate!

## Pescuitorii

Pentru ei nu sirguința  
Împlinește năzuința  
Ci o mapă rentieră  
Într-un stup de carieră

VASILE SMĂRANDESCU ■



FURNEA ■



## „După părerea mea, libertatea artistului e aceea de a se simți dator poporului său”

● Actorul Amza Pellea s-a născut la 7 aprilie 1931 în satul Băilești ● Este în prezent conferențiar la I.A.T.C. și membru al trupei de actori de la Teatrul de comedie din București. ● A jucat în numeroase filme printre care Dacii, Atunci i-am condamnat pe toți la moarte, Puterea și Adevărul, Osinda — premiat de curind la festivalul de la Moscova. ● A interpretat o serie de roluri în piese montate pentru televiziune — Cadavrul viu, Descoperirea familiei, Procesul lui Horia. ● În această stagiune dă viață unor personaje în piesele Comoara din deal, 12 oameni furioși, Nic Nic, Un Hamlet de provincie.



— Unii oameni cred că vă cunosc foarte bine. V-au văzut la televizor, pe scenă sau în filme. Oare chiar atât de ușor vă dezvoltăți?

— Li se pare numai că mă cunosc. În nici un caz nu trebuie confundat actorul care interpretează un rol cu omul.

— Unii vă știu numai ca interpret al lui Nea Mărin. Vă convine acest lucru?

— Problema e ceva mai complexă. Vezi dumneata, eu, personal sunt un admirator al categoriei umane, pe care o reprezintă omul simplu, cu judecata sănătoasă, cu buna dispoziție funciară pe care o are neamul acesta al nostru. Dacă-mi dai voie să fiu sincer...

— Asta și doresc.

— ...trebuie să-ți mărturisesc că aș îndrăgi ca spectator un astfel de personaj. Dacă mă măgulește sau nu că el m-a făcut mai cunoscut, asta e deja altceva. Mă măgulește ideea că am creat un personaj simpatizat de omul obișnuit, de pe stradă. Nu-mi place însă că uneori sînt simplificat la această ipostază. Dar popularitatea lui Nea Mărin mi-a certificat cât de multă nevoie este de personaje firești, simple, care să ajungă la inima spectatorului. Dintre care mulți sînt țărani.

— Ce vă leagă pe dumneavoastră de această categorie socială?

— Aș zice că totul. Indiferent că ăm învățat mai mult sau mai puțin bine niște limbi străine, indiferent de faptul că trăiesc în Capitala țării și am meseria pe care o am, mă simt la fel de legat de sat ca și în copilărie. Să-ți spun o chestie nostimă.

— Abia aștept.

— Am fost odată la Brașov, într-un turneu. Și s-a stricat vremea dintr-o dată, ca și în zilele astea. A început ploaia, ba chiar și ninsoarea. Eram cu un coleg cînd au început să cadă primii fulgi de nea. „Ninge”, am strigat bucurându-mi amîndoi. Dar fiecare se gîndea la altceva. El se gîndea la schi.

— Iar dumneavoastră?

— Să nu rizi. Mă gîndeam la agricultură. Că n-o să înghețe boabele semănate. Asta e. Nimeni n-o să-mi poată extirpa fibra de țaran.

— Ce schimbare fundamentală socotii că s-a petrecut în viața satului românesc de azi?

— După mine, cea mai spectaculoasă schimbare este aceea în felul de a gîndi al oamenilor de la țară. În conștiința pe care au căpătat-o că sînt o parte importantă a societății. În felul în care ei se interesează de problemele acestei societăți. Vorbind despre asta nu mă refer la generațiile tinere care au beneficiat de condiții altădată de domeniul visului pentru a învăța și a intra în viață ca niște oameni demni, contemporani fără complexe față de epoca în care trăiesc, epocă atât de contradictorie la nivelul planetei, cu fenomene în continuă schimbare. Dar și bătrînii care m-au ținut în copilărie pe genunchii lor — vezi că pot să fiu și sentimental — au reușit să se adapteze ritmului cu adevărat trepidant al epocii.

— Cum explicați lucrul acesta?

— Cred că e o demonstrație a inteligenței acestui popor. Care nu dintr-o ambiție deșartă vrea să fie în rînd cu cei mai din frunte. Ci dintr-o pornire mai din adînc.

— Cred că în fond sinteți un om grav. Și neliniștit pe deasupra, chiar pățimăș pentru ideile care vă sînt scumpe. Dovadă că v-ați infierbîntat atât de tare vorbind acum cu mine.

— Să mă vezi cînd nu sînt obosit.

— Este vreun personaj istoric care vă fascinează?

— Mihai Viteazul.

— De ce?

— Pentru că el s-a jertfit pentru un ideal aproape de neînțeles pentru contemporani, dar care e plin de semnificație pentru urmași. Acela al unității tuturor românilor într-un singur stat. Mihai Viteazul este unul dintre acei domnitori din istoria noastră care, ca niște verigi de fier, dau soliditate întregii istorii a neamului. Știi ce e minunat în istoria asta a noastră?

— Dacă-mi spuneți aflu.

— La răscrucea asta bîntuită de fur-tuni unde se află meleagurile românești, mereu s-a ivit un om potrivit să înfrunte asprimea vremurilor și să ne conducă pe calea cea dreaptă. Am avut noroc.

— Dar istoria noastră nu e chiar atât de plină de noroc.

— Ai dreptate. Și atunci cînd am cunoscut totuși fericirea ea nu ne-a venit plocon. A trebuit s-o cunoaștem prin luptă. Chiar și să ne jertfim.

— Dar revenind la contemporaneitate, cum se înfățișează ea actorului Amza Pellea?

— Sînt multe trăsături la care m-aș putea opri. Care vor părea și mai clare odată cu trecerea timpului. Sînt convins că trăim o mare cotitură. Și nu e puțin lucru să fii contemporan cu o epocă așa cum este aceasta a noastră. Sub conducerea Partidului Comunist Român în frunte cu secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, întreaga națiune urmărește cele mai generoase idealuri — cele ale socialismului și comunismului. Sigur că nu merge totul lin. Nu totul e ușor. Mai trebuie să mai strîngem și curea, ca altfel nu se poate. Dar cine se plînge că e greu uită ce ne-am propus să realizăm.

— Ce responsabilitate capătă un artist într-o astfel de epocă?

— Se vorbește mult despre crearea unui nou tip de om. Artistul poate face mult în această vastă acțiune de formare a omului nou. Locul nostru, al actorilor, al tuturor artiștilor este în prima linie în bătălia aceasta. Dar cu durere îți spun că nu sîntem întotdeauna întrebuițați la maximum, după posibilitățile noastre. Există azi în România o pleiadă de actori care ar putea să facă mult mai mult dacă ar fi solicitați.

— Poate ar trebui să insiste ei înșiși să fie solicitați. Dar numiți-mi cîțiva dintre actorii care fac parte din această pleiadă.

— Toma Caragiu — pe care eu nu-l consider plecat dintre noi; George Constantin, Draga Olteanu, Victor Rebențiu, Gheorghe Cozorici, Olga Tudorache și mulți alții.

— Ce înțelegeți prin faptul că această pleiadă nu e folosită pe măsura capacității ei?

— Nu avem pentru ea o dramaturgie originală cu adevărat valoroasă. Poezia, proza sînt azi genuri literare care cunosc la noi o vădită înflorire. Nu ne putem însă lăuda și cu o literatură dramatică pe măsura epocii noastre și a talentelor actricești care, repet, sînt azi din belșug. Ni se spune să încurajăm dramaturgia originală. De acord. Dar aș vrea să ajung clipa în care dramaturgia românească va fi excepțională și n-o să mai aibă nevoie să fie încurajată.

— Să vedem ce or să vă răspundă dramaturgii.

— Indiferent ce-ar spune, nu-mi schimb părerea.

— Ce credeți că nu reflectă piesele noastre contemporane?

— Vezi dumneata, îți spuneam mai

înainte că trăim o epocă de cotitură. Fără a fi exagerați, putem s-o numim o epocă grandioasă. Avem o industrializare explozivă. Oameni care abia au lăsat plugul și sapa muncesc acum cu calculatoare. Și muncesc de cele mai multe ori bine. Poporul nostru e un popor tînăr, dinamic, dornic de a înfăptui multe. Care trăiește azi transformări uluitoare. Or, aceste transformări nu sînt oglindite suficient sau sînt oglindite fără vibrație, la modul lozincard. Urmașii n-or să ne ierte că am fost contemporanii unor fapte mărețe și nu am știut să le vedem sau nu am avut pasiunea și talentul de a le păstra prin artă posterității.

— Cărui fapt i se datorează oare o astfel de situație?

— Probabil că unele cauze îmi scapă. Ele ținînd de procesul intim al creației. Dar trăind în teatru și fiind un sprijinitor înflăcărat, ca dealtfel și colegii mei, ai dramaturgiei originale, am înțeles că foarte mulți autori suferă de comoditate, de o lipsă de îndrăzneală de a ataca problemele esențiale ale societății și timpului nostru. Există o mentalitate și în film, și în teatru; nu e bine să fii prea îndrăzneț pentru că iese neconvingător. Într-adevăr, e greu să vorbești despre problemele majore. Sînt sătul pînă în gît să văd la televizor tot soiul de scenete în care e criticat un frizer pentru că ia bacșiș. M-ar interesa să văd însă cum e criticată cu forța artei lui Caragiale mentalitatea de îmburghezire a unora, mentalitate semnalată în cuvîntarea sa la Consfătuirea de la C.C. al P.C.R. de către tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În repetate rînduri secretarul general al partidului ne-a îndemnat să spunem lucrurilor pe nume. Partidul nostru luptă pentru impunerea, pentru instaurarea unor principii de igienă spirituală și echitate. Dar, din pricina unor funcționari care își apără, chipurile, liniștea, ce se întîmplă de fapt?

— Chiar, ce se întîmplă?

— Să-ți dau un exemplu. Vrei să critici o mentalitate retrogradă a cuiva. Însă ți se spune: nu trebuie să fie director general. Și să nu fie din Capitală. Ci din provincie. Și să nu fie chiar director. Ci director adjunct. Ba nici așa n-ar mai fi bine. Mai bine să fie un maestru. Deși n-ar fi educativ. Mai bine un magazioner. Îți dai seama că din toată critica n-a mai rămas nimic. E ca și cum ai trage cu un tun de calibru greu după muște.

— Acum cu adevărat v-ați infierbîntat.

— Nimic nu mă revoltă mai mult decît impostura. Am înțelegere și pentru prostia clinică. Nu cer de la nici un semen de-al meu nimic din ce n-ar putea să dea. Dar îi cer bună credință. Însă te mai lovești de unii oameni care sub o falsă înțelepciune, sub o așa zisă cunoaștere a legilor sociale, înăbușă inițiativa, îndrăzneala constructivă. Partidul a luat nu de multă vreme hotărîri de maximă importanță pentru artistul de azi din România. Care trebuie să decidă el singur asupra modu-

lui în care o lucrare sau un spectacol oglindește realitatea. E o măsură inerentă stadiului atins de societatea noastră socialistă. De aceea nu înțeleg cînd unii privesc cu scepticism orice idee mai îndrăzneată. Ar trebui să se organizeze audiențe pentru îndrăzneală. Dacă vrem ca societatea noastră să meargă cu adevărat înainte. Lupta cu birocrația nu s-a terminat. Orice licăr de noutate se stinge dacă ai nevoie pentru el de patru ștampile. Ți-aș mai da un exemplu.

— Ascult.

— Mi-am adus aminte de un personaj. Care, cînd ajungeau filmările pe la jumătate, imediat convoca o ședință și-i beștelea pe toți. Deși din cît se filmase pînă atunci nu se putea înțelege mare lucru. Apoi pleca mulțumit că și-a făcut datoria. Dacă filmul ieșea prost, spunea: „Vedeți? Ce v-am spus eu?” Dacă ieșea bine zicea: „Ei, dacă nu făceam ședința aceea...”

— Revoluția socialistă nu are nevoie de astfel de personaje.

— Facem parte dintr-o armată care are înscrise pe steag idealuri mai mult decît generoase.

— Ce mesaj propune astăzi România omenirii?

— Cum să-ți spun? Astăzi noi oțăm lumii o față pe care se citește o trăsătură esențială a acestui popor: umanitarismul.

— Cu ce problemă importantă credeți că ne confruntăm?

— Trebuie să facem niște pași uriași. Pentru a ajunge în rîndul țărilor dezvoltate. Președintele României a sesizat că dacă nu ne înscriem acum pe orbita acestei competiții, nu o să mai ajungem niciodată în rîndul lor ca să ne bucurăm de totala bunăstare și de fericire.

— M-ar interesa opinia dumneavoastră în legătură cu libertatea de creație.

— După părerea mea, libertatea artistului e aceea de a se simți dator poporului său. Cine te poate opri să visezi? Să cînti? Să scrii versuri? Nu e oare un paravan al impotenței atunci cînd unii invocă lipsa de libertate ca argument al creației lor sterile?

— Ce înseamnă a fi actor în România de azi?

— A fi egal în drepturi și datorii cu oricare cetățean al țării.

— E mult? E puțin?

— E covîrșitor.

— Actorii sînt niște răsflățați ai soartei? Așa cred unii.

— Le doresc din inimă răsflățul nostru.

— Nu vi se pare un pleonasm expresia artist-cetățean?

— Ba da. Un artist adevărat nu poate fi decît al cetății.

— Există o criză a teatrului în lume?

— Da. Dar nu la noi.

— Sigur?

— Nu mergi la teatru? Nu vezi sălile pline?

— Merg cînd găsesc bilet. Dar cum se explică audiența de care se bucură în continuare acest gen la noi?

— Este o formă de exprimare artistică ale cărei elemente sînt mult mai omenești, mai directe.

— Vă deranjează popularitatea de care vă bucurați?

— Nu. De ce să mă deranjeze? Dar să-ți spun o întîmplare. Eram odată într-un sat. Stăteam într-o curte. Eram mai mulți. Un bătrîn tot îmi dădea tir-coale. Poate că-l cunosc și nu-mi aduc aminte cine e, mi-am zis. Și i-am zîmbit. Vine la mine. Mă cunoști? zice. Parcă, răspund eu. N-ai de unde, răspunde el. Atunci nu te cunosc. Și zi așa, chiar nu mă cunoști? insistă el. Păi n-ai zis că n-am de unde! Cum naiba, nu mă cunoști, face el atunci, că la televizor te uii numai în ochii mei!

— Și ce-ați vrea să vadă un om care se uită în ochii dumneavoastră?

— Dom'le, aș vrea să se vadă pe ei! Dar poate cer prea mult.

A. GEORGE ■

FLACĂRA. Redacție: București, Piața Scintei 1, căsuța poștală 4112, oficiul 33, cod bus, I. Purcaru, L. Nițescu — 16 17; cultură, știință, învățămînt, sport (T. Octavian, E. Seceleanu — 16 18, 17 87); fotoreportaj (15 95); documentare (16 23); cenaclu, secretar responsabil de redacție (Nicolae Arsenie — 17 63 16 și interior 17 86); 18 22 96 și interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei” Export-import presă, P.O. Box 136-137, telex: 1 12 26, București, str. 13 Decembrie

71 341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: publicistică social-politică (L. Tim-N. Ionescu — 16 19, 16 06); scrisori, anchete cetățenești (A. Dohotaru, M. Nedelea, administrație (17 78 82 și interior 17 83); secretariat de redacție (17 82, 16 21); redactor șef adjunct (Nicolae Stoian — 17 63 16 și interior 16 11); redactor șef — Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM — Departamentul nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU